

Ministerie van OCW
Directie BVE, IPC nr. 2150
T.a.v. mevrouw
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	156952
Datum Reg.	28-9-'09
Directie	BUE

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
22 september 2009	2009.35/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. de aanvullende opdracht Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4 Ontwikkefase (Cit/6.2b-9-50).

In de aanvraag is een aantal uitgangspunten en aannames beschreven. De besluitvorming over de exacte vorm en inhoud van de examens moet namelijk op het moment van schrijven nog plaatsvinden. Elke afwijking van de aannames kan leiden tot een aanpassing van de aanvraag, zowel inhoudelijk als financieel.

Het project heeft een doorlooptijd tot eind januari 2012. De kosten voor de totale looptijd van het project zijn in de aanvraag opgenomen (zie bijlage met begroting).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Drs.
Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-9-50
Begroting behorend bij aanvraag Cit/6.2b-9-50

15

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknpte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : ██████████ Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4. Ontwikkelfase <ul style="list-style-type: none">- ontwikkeling voorbeeldexamens voor taal en rekenen;- exploitatie afname voorbeeldexamens;- inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen bij digitale examens.
Projectcode	Cit/6.2b-9-50
Doel activiteit	<p>De staatssecretaris van OCW heeft besloten tot invoering van centraal ontwikkelde examens (coe's) voor rekenen en taal in het mbo. Cohorten leerlingen die vanaf 2010 starten met een mbo niveau-4 opleiding dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor taal en rekenen examens af te nemen, vanaf 2014 gelden ook consequenties voor diplomering.</p> <p>In het implementatieplan 'Centraal ontwikkelde examens in mbo' (OCW, versie 2.3, 19 januari 2009) beschrijft OCW de stappen die gezet moeten worden om deze centraal ontwikkelde examens te laten ontwikkelen en invoeren.</p> <p>Dit project beoogt de volgende fase in de ontwikkeling vorm te geven:</p> <ul style="list-style-type: none">- ontwikkeling voorbeeldexamens voor taal en rekenen;- exploitatie afname voorbeeldexamens;- inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen bij digitale examens <p>Cito construeert op verzoek van OCW in de rol van toetsconstructeur tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject voorbeeldexamens voor taal en voor rekenen. Cito draagt tevens zorg voor de uitlevering van deze digitale toetsen aan de scholen en voor rapportages van de scores. De voorbeeldexamens kunnen worden afgenomen in het schooljaar 2010-2011. Om de uitlevering aan mbo-instellingen goed te laten verlopen zal er eerst een pilot plaatsvinden. Het College voor Examen (CvE) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pilot. Cito levert daaraan een bijdrage. Voor een beschrijving van de pilot verwijzen we naar het projectvoorstel van CvE.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	<p>De ontwikkeling van de voorbeeldexamens en de iet-ondersteuning ten behoeve van de afnames vindt plaats in nauw overleg met OCW, het CvE en de MBO Raad. In het Implementatieplan centraal ontwikkelde examens in mbo (versie 2.3) paragraaf 3.1.1. zijn de rollen en verantwoordelijkheden beschreven.</p> <p>De opzet van de voorbeeldexamens moet aansluiten bij het ondenvijs en op draagvlak van het veld kunnen rekenen. Dit betekent dat elke stap een terugkoppeling naar het veld omvat op grond waarvan een go/ho go beslissing wordt genomen over het vervolg en de inhoudelijke koers van het vervolg.</p> <p>Cito participeert in dit project in:</p> <ul style="list-style-type: none">- een werkgroep met OCW, CvE en MBO Raad. De werkgroep draagt zorg voor de uitvoering van het invoeringstraject;- een constructiegroep geformeerd door Cito. De constructiegroep bestaat uit inhoudelijke experts uit het veld onder leiding van een toetsdeskundige. De leden van de constructiegroep vormen een goede afspiegeling van het veld. De constructiegroep ontwikkelt items die in het

Inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen
 CvE voert op verzoek van OCW een pilot uit naar de consequenties voor de bedrijfsvoering op mbo-instellingen bij de Invoering van digitale examens. Cito participeert hierin, als leverancier van de toetssoftware en levert een bijdrage bij het uittesten van de infrastructuur (aan de hand van een systeemcheck), het ondersteunen van de pilotscholen bij de uitvoering van de systeemcheck en door het geven van voorlichting. De Cito-inzet voor bedoelde pilot is in deze aanvraag opgenomen.

Samenvattend worden door Cito de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- voorbereiden en uitvoeren van externe bijeenkomsten (OCW, CvE, werkgroep, syllabuscommissie, constructiegroep)
- constructie twee voorbeeldexamens inclusief begeleiding constructiegroepleden en standaardsetting
- resonansbijeenkomst
- exploitatie ICT (verspreiding toetsen, beheer servers en software, helpdesk, evaluatie, testen keten, rapportages scores van voorbeeldexamens aan scholen)
- bijdrage aan pilot bedrijfsvoering
- rapportage onderdeel Cito
- overleg intern
- projectmanagement

Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CvE gemaakt.

De kosten voor iet-exploitatie kunnen nog veranderen naar gelang de uitkomsten van de pilot.

Tijdpad	De ontwikkeling van de voorbeeldexamens heeft een looptijd van oktober 2009 tot juni 2010 voor taal. Rekenen loopt van januari 2010 tot november 2010. Cito, CvE en OCW stemmen de data en plannings met elkaar af. De scholen kunnen vanaf die data de voorbeeldexamens afnemen, uitgaand van de nu bekende plannings. De levering van de iet-infrastructuur en de ondersteuning van de afnames loopt tot eind januari 2012.
Doorloop	De werkzaamheden voor de ontwikkeling van de voorbeeldexamens zijn november 2010 afgerond. De pilot consequenties bedrijfsvoering wordt eind januari 2010 afgerond. De organisatie van de afnames van de voorbeeldexamens loopt tot eind januari 2012.
Evaluatie	Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep wordt de voortgang van het project besproken met OCW, CvE en MBO Raad. Bij de afronding van het project levert Cito een eindrapportage.

Gevraagde subsidie 2009	Totaal	€	521.849,68	
	Personele kosten	€	409.734,68	vrij van btw
	Activiteitenkosten	€	112.115,00	€ 59.600,00 vrij van btw
				€ 33.915,00 inclusief € 5.415,00 btw (itemconstructie)

N.B. Dit zijn de kosten voor de totale looptijd van het project: tot eind januari 2012.

In verband met de belasting van de server merken we op dat indien de periode samenvalt met de examencampagne voor het VO er een extra server ingericht moet worden. De kosten voor de extra server zijn niet opgenomen in deze aanvraag. Indien een extra server noodzakelijk blijkt te zijn, dan zullen we daarvoor een separate aanvraag indienen. Bij de kosten van de helpdesk zijn we ervan uitgegaan dat een ROC één school is. Mocht er een wens zijn om een

**Samenvatting begroting OCW ontwikkeling voorbeeldexamens, ICT-exploitatie,
pilot consequenties bedrijfsvoering**

Ontwikkeling voorbeeldexamens (voor uitsplitsing kosten zie apart werkblad)

P-kosten	€ 263.120,00
A-kosten	€ 47.315,00
totaal	€ 310.435,00

ict-exploitatie (voor uitsplitsing kosten zie apart werkblad)

P-kosten	€ 100.632,68
A-kosten	€ 55.800,00
totaal	€ 156.432,68

pilot consequenties bedrijfsvoering (voor uitsplitsing kosten zie apart werkblad)

P-kosten	€ 45.982,00
A-kosten	€ 9.000,00
totaal	€ 54.982,00

Totaal P-kosten € 409.734,68

Totaal A-kosten € 112.115,00

totaal € 521.849,68

locatie als één school te zien (bijvoorbeeld op basis van de resultaten van de pilot), dan heeft dat consequenties voor de hoogte van het bedrag van de helpdesk. Per school bedragen de kosten € 600,00 en twee uur van een toetsdeskundige.

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling,
T.a.v drs. [redacted] id Raad van Bestuur,
Postbus 1034
6801 MG Arnhem

Onze referentie
BVE/Stelsel/

Uw brief van
22 september 2009

Uw referentie
2009.35/JW/AW

Datum
Betreft Aanvraag subsidie wet SLOA 2009

Geachte

Uw subsidieaanvraag betreffende de aanvullende opdracht voor centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4 Ontwikkelfase d.d. 22 september 2009 heb ik ontvangen.

Bijgevoegd zend ik u een beschikking tot subsidieverlening voor de periode 1 oktober 2009 tot en met 31 januari 2012. Op basis hiervan stel ik een bedrag van maximaal € 521.840,68 beschikbaar voor de gesubsidieerde activiteit.

In oktober 2009 ontvangt u een voorschot van € 417.479,76 (80% van € 521.840,68). In oktober 2010 ontvangt u het resterende bedrag van € 104.369,94 bij wijze van voorschot. Uiterlijk 6 maanden na afloop van het subsidieverleningstijdvak dient u, onder vermelding van datum en kenmerk van deze goedkeuringsbrief, een aanvraag tot subsidievaststelling in bij CFI/BVO, Postbus 1034, 2700 HA Zoetermeer.

Heeft u vragen over deze brief, dan kunt u op werkdagen van 08:30 tot 12:00 uur en van 13:00 tot 17:00 uur telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum Beroepsonderwijs, Volwasseneneducatie en Hoger Onderwijs. U kunt dit informatiecentrum ook bereiken via het doorkiesnummer 079-3232666.

Hoogachtend,
namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
(CFI)

Beschikking tot subsidieverlening aan het Cito voor de ontwikkeling van voorbeeldexamens centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau-4.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

Gelet op artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten,

BESLUIT:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beschikking wordt verstaan onder:

1. Staatssecretaris: de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
2. Subsidieontvanger: stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Arnhem;
3. Wet: de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten.

Artikel 2 Doel van de subsidie

1. De staatssecretaris verleent projectsubsidie aan subsidieontvanger voor de uitvoering van het project "Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4 (ontwikkelfase)" op grond van de door subsidieaanvrager op 22 september 2009 ingediende subsidieaanvraag (uw kenmerk 2009.35/JW/AW) en de bij deze aanvraag behorende beknopte projectomschrijving en begroting.
2. De activiteit genoemd in het eerste lid, wordt uitgevoerd overeenkomstig de op 22 september 2009 ingediende subsidieaanvraag en de hierbij behorende projectomschrijving en begroting en heeft als doel de volgende fase in de ontwikkeling van centrale examens mbo-4 vorm te geven:
 - ontwikkeling voorbeeldexamens voor taal en rekenen;
 - exploitatie afname voorbeeldexamens;
 - inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen bij digitale examens.

Subsidieontvanger construeert tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject voorbeeldexamens voor taal en voor rekenen voor mbo-4. Subsidieontvanger draagt tevens zorg voor de uitlevering van deze digitale toetsen aan de scholen en voor rapportages van de scores. De voorbeeldexamens kunnen worden afgenomen in het schooljaar 2010-2011. Om de uitlevering aan mbo-instellingen goed te laten verlopen zal er eerst een pilot plaatsvinden. Het College voor Examens is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pilot.

Artikel 3 Subsidiebedrag

1. De hoogte van de subsidie wordt gebaseerd op de werkelijke kosten en bedraagt maximaal € 521.849,68
2. Het subsidieverleningstijdvak loopt van 1 oktober 2009 tot en met 31 januari 2012.
3. De subsidie wordt vastgesteld op basis van de werkelijke kosten.

Artikel 4 Betalingen

1. Een bedrag van € 417.479,76 zijnde 80% van het subsidiebedrag, wordt in oktober 2009 bij wijze van voorschot beschikbaar gesteld.
2. Het resterende bedrag van € 104.369,94, zijnde 20% van het subsidiebedrag, wordt bij wijze van voorschot beschikbaar gesteld in oktober 2010.

Artikel 5 Verplichtingen subsidieontvanger

1. Het project wordt, met inachtneming van hetgeen bepaald is in het tweede lid, door subsidieontvanger uitgevoerd overeenkomstig de planning genoemd in de subsidieaanvraag van 22 september 2009.
2. Subsidieontvanger levert de resultaten van de pilot consequenties bedrijfsvoering uiterlijk 31 januari 2010 op.
3. Subsidieontvanger levert uiterlijk 30 juni 2010 de voorbeeldexamens mbo-4 Nederlandse taal op.
4. Subsidieontvanger levert uiterlijk 30 november 2010 de voorbeeldexamens mbo-4 rekenen op.

Artikel 6 Niet vervullen begrotingsvoorwaarde

In het geval van het niet vervullen van de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van Awb, wordt het verleende subsidiebedrag verlaagd tot het bedrag dat na de vaststelling van de begroting ter beschikking staat.

Artikel 7 Wijzigingen

Eventuele aanpassingen in de, in het plan van aanpak en/of de begroting vastgelegde wijze van uitvoeren van de gesubsidieerde activiteiten worden vooraf schriftelijk ter goedkeuring aan de staatssecretaris voorgelegd. Met de voorgestelde wijzigingen wordt geen aanvang gemaakt voordat de schriftelijke goedkeuring hiertoe van de staatssecretaris is ontvangen.

Artikel 8 Besteding middelen

1. De subsidie wordt uitsluitend aangewend voor het doel waarvoor zij is verstrekt. Eventueel niet-bestede middelen of overschotten na afloop van de activiteiten moeten worden terugbetaald.
2. Indien de activiteiten niet of niet geheel zijn gestart, aanzienlijk zijn vertraagd of voortijdig worden beëindigd, informeert de subsidieontvanger de staatssecretaris hierover onverwijld schriftelijk.

Artikel 9 Subsidievaststelling

Subsidieaanvrager dient uiterlijk binnen 6 maanden na afloop van het subsidieverleningstijdvak de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in overeenkomstig artikel 8 van de wet en artikel 5 van het Uitvoeringsbesluit Wet SLOA.

Artikel 10 Informatieverschaffing

1. Subsidieontvanger verstrekt de staatssecretaris en door deze aangewezen personen de gevraagde inlichtingen.
2. Subsidieontvanger draagt er zorg voor dat de staatssecretaris en door deze aangewezen personen volledige inzage hebben in de boeken en bescheiden, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn.
3. Subsidieontvanger verleent de staatssecretaris en door deze aangewezen personen toegang tot de door haar gebruikte plaatsen.
4. Zolang de subsidie nog niet is vastgesteld stelt subsidieontvanger de staatssecretaris onverwijld in kennis van na de aanvraag tot subsidieverlening opgekomen of bekend geworden feiten of omstandigheden die redelijkerwijs van belang zijn voor de vaststelling van de subsidie.

Toelichting

Deze subsidie wordt verleend op grond van de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten. Dat betekent dat de bepalingen van die wet, het Uitvoeringsbesluit Wet SLOA alsmede de subsidiebepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht – voor zover niet uitgezonderd in bovengenoemde wet – van toepassing zijn.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

namens deze,

(CFI)

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de staatssecretaris van OCW, onder vermelding van 'Bezwaar', ter attentie van CFI, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Agentschap van het
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Verplichtingeninformatie

Na invulling zenden aan CFI

- u dient tevens mee te zenden:
- een minuut met diskette
 - de originele aanvraag

blad 1

Voor iedere verplichting een apart formulier invullen.

In te vullen door de velddirectie

1 Gegevens velddirectie

Registratienummer BVE 2009 / 181

Bestemd voor unit

- CFI/BGS
 CFI/BPO
 CFI/BVH
 CFI/BVO

- E-Verplichting
 Factuur
 Regeling

Naam velddirectie BVE

Org.-
eenheid 61200

Beleids-
eenheid

Naam opsteller

Afdeling Stelsel

Datum

Paraaf

Tekeningbevoegde

Afdeling Stelsel

Datum

Paraaf

Financiële afdeling

Datum

Par

Financiële afdeling

Datum

Paraaf

Naam directeur of
plv. directeur financiële
afdeling

2 Opmerkingen

Onderwerp

Ontwikkeling + afname voorbeeldexamens taal + rekenen, pilot bedrijfstoring

Onderwerp op basis
van regeling
Juridische grondslag

Datum verzending
naar CFI

30 SEPTEMBER 2009

Ga verder met invullen op blad 2, 3 en 4

In te vullen door CFI

3 Registratie CFI

Datum ingekomen
brief

Kenmerk

verplichtingsbrief BGS-BPO-BVH-BVO

Onderwerp

ingekomen brief

Afgeschikt aan:

Verplichting/wijziging in GEFIS

Ingevoerd door

Datum

Paraaf

Goedgekeurd door

Datum

Paraaf

Verplichtingnummer

Opmerkingen/
bijzonderheden

Planning

Realisatie

Budg. gecontro.

Agendaregel

Ja

Nee

Bewakingsregel

Ja

Nee

Zo ja, korte
omschrijving

Agenda datum

In te vullen door de velddirectie

4 Invoer verplichtingen In GEFIS

a Naam begunstigde

CITO

b Soort verplichting

 Aan te gane verplichting Wijziging op aangegane verplichting
Verplichtingnummer _____

Datum wijziging _____

Reden wijziging _____

Bij een wijziging behoeven alleen de gegevens die gewijzigd zijn te worden ingevuld.

c Budgetcode

04.01.01.05.07.4

Budgetnaam

Talen Rekenen

d Type crediteur

 GEFIS (B) Bevoegd gezag (G) Onderwijsinstelling (O) Ondersteunende instelling (S)

Relatienummer

nr _____

BRIN-nr _____

BRIN-nr _____

e Type verplichting

 Standaardf Datum
aanvang bekostiging

1 oktober 2009

Datum
einde bekostiging

31 januari 2012

g Kostenplaats

h Soort betaling

 Voorschot Bestemmingsbedragi Omschrijving
verplichting

contract ontwikkelde examens Taalen Rekenen nbo 4 (ontwikkeljaar)

j Kasgevolgen

Kostensoort

Bedrag verplichting

Kasgevolgen (kasritme)

€ 521.049,68

2009 20 2010 20 20

417.479,76 104.369,94

Totaal bedrag
verplichting

€ _____

m Betaaltermijnen

 Automatische betaaltermijnen Niet-automatische betaaltermijnen

€ 417.479,76

Omschrijving reden

104.369,94

tussenstand beoordeling kwaliteit

geleverde producten

n Betaalritme

Datum
eerste betaling
Datum
laatste betaling

oktober 2009

Aantal betaal-
termijnen per jaar
Volgnummer
betaalfrequentie

In te vullen door de veldirectie

5 Specificatie betaalfitme

Indien uit de bij vraag 4n niet is af te leiden hoe de betaaldata en/of de te betalen bedragen over de betaalperiode zijn verdeeld, dan dient u deze specificatie in te vullen.

Maand	Jaar 20 09	20 10	20	20	20
Januari					
Februari					
Maart					
April					
Mei					
Juni					
Juli					
Augustus					
September					
Oktober	417.479,76	104.369,94			
November					
December					
Totaal	€417.479,76	€104.369,94	€	€	€

[Redacted text]

Digitale versie van de brief te worden bij

Toelichting

- Aangevuld met de volgende standaardtekst(en) van technische subsidievoorwaarden van nummer(s):
- Conform bijgevoegde concepttekst (beleidsmatig gedeelte en subsidiepassage).
- Inhoud uitgaande brief

Informatie van CFI te ontvangen

Ander informatie of stukken

- Bijgevoegde stukken
- Verwachte datum
- Verwachte datum verstrekking prestatiedatum
- Informatie-uitwisseling

In te vullen door de velddirectie

edoc 162211

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IRC 2680)
T.a.v. de heer drs.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
16 oktober 2009	2009.40/AW/JW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 6.2b van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag 'Aanvullende constructie centrale examens BB 2010 papier' (Cit/6.2b-9-51).

In verband met de geheimhouding van de digitale examens heeft CEVO, naar aanleiding van de examencampagne 2009, besloten geen overlap meer toe te staan tussen openbare papieren en digitale examens BB. Gevolg hiervan is dat de examens BB 2010 alsnog moeten worden herzien en dat er aanvullende constructie moet plaatsvinden.

Voor aanvullende informatie kunt u contact opnemen met mevrouw

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Drs.
Lid Raad van Bestuur
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlage: Aanvraag Cit/6.2b-9-51

Cc i

16

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Telefoonnummer :
Projectnaam	Aanvullende constructie centrale examens BB 2010 papier in verband met nieuwe CvE-richtlijn voor het volledig terugbrengen van overlap tussen papieren en digitale examens BB 2010
Projectcode	Cit/6.2b-9-51
Doel activiteit	In verband met de geheimhouding van de digitale examens heeft het CvE naar aanleiding van de campagne 2009 besloten om met ingang van het examenjaar 2010 geen overlap meer toe te staan tussen openbare papieren en digitale examens BB. Als gevolg hiervan moeten in dit project de examens BB 2010 door Cito worden herzien en moet aanvullende constructie plaatsvinden.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	In nauw overleg met het CvE is per vak afgesproken welke aanvullende constructieactiviteiten voor de centrale examens BB 2010 zullen worden uitgevoerd. Waar mogelijk wordt materiaal hergebruikt.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	De herziening en aanvullende constructie heeft betrekking op de centrale examens vmbo BB 2010 voor de vakken: Nederlands, Engels, Duits, wiskunde, nask-1, biologie, economie, aardrijkskunde, geschiedenis en maatschappijleer: De werkzaamheden die in het project worden uitgevoerd zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Bewerken en screenen beschikbaar toetsmateriaal • Construeren van volledig nieuwe opgaven en of volledig nieuwe examens. • Samenstellen examens zonder overlap met digitale examens • Opnieuw laten vaststellen en controleren van examens • Uitvoeren extra zetwerk, drukproefcorrecties en erratumprocedure • Extra verzending examens
Tijdpad	De werkzaamheden vinden vooral plaats in het najaar 2009 met een doorloop in het voorjaar van 2010.
Doorloop	Bij de aanvullende constructie papieren examens BB 2010 wordt geen doorloop verwacht.
Evaluatie	De centrale examens BB worden in 2010 na afloop van de examenperiode geëvalueerd door het CvE en Cito.
Gevraagde subsidie 2009	Totaal : € 369.812 Personele kosten : € 245.834 Activiteitenkosten : € 123.978

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Handwritten: 21/10

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

de heer
CITO
postbus 1034
6801 MG Arnhem

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

IPC 2650

Onze referentie
VO/FBI/163406

Uw e-mail van
6 oktober 2009

Datum 21 oktober 2009
Betreft project secundaire analyse PISA data

Geachte heer

Naar aanleiding van de e mail van mevrouw Kordes van het Cito over de stand van zaken van het onderzoek, verzoek ik om uiterlijk eind 2009 een conceptrapportage op te leveren.

In aanvulling op de subsidiebeschikking met kenmerk OND/ODB-08/64137 inzake uitvoering van het project 'Natuurwetenschappelijke kennis en vaardigheden', waarbij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling (Cito) en het Freudental Instituut (Faculteit Wiskunde en Informatica, Universiteit Utrecht) op basis van gelijkwaardigheid de betreffende werkzaamheden uitvoeren, geldt dat Cito hierbij de rol van penvoerder toekomt.

Met vriendelijke groet,

coördinator het onderzoek voortgezet onderwijs ,

17

Ministerie van OCW
Directie Primair Onderwijs
T.a.v. Mevr.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	173544
Datum Reg.	27-11-09
Directie	PO

Datum: 25 november 2009
Ons kenmerk: 2009.47/AW/JW
Uw kenmerk:
Onderwerp: Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte:

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. de beschikbaar te stellen toets ten behoeve van het project 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets' (Cit/6.2b-9-55), zoals is afgestemd met mevrouw

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

deponeren
bij nr.
PO/172837
zie DUO stukken
88 14/1/2010

Bijlagen: Aanvraag Cit/6.2b-9-55

18

19

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling																				
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Mastergroupmanager Telefoonnummer : ██████████																				
Projecthaam	Beschikbaar stellen toets ten behoeve van het project 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets'																				
Projectcode	Cit/62.b-9-55																				
Doel activiteit	Het selecteren van items en het samenstellen, produceren en verwerken van een Eindtoets (incl. aangepaste versies) die op 29, 30 en 31 maart 2010 kan worden voorgelegd aan de scholen die als pilotschool deelnemen aan het project 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets' (zie projectplan PO-raad en VO-raad i.s.m. Cito en AVS van november 2009).																				
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid.3, onder c, WSLOA)	In het kader van het project wordt samengewerkt met PO-raad, VO-raad en AVS.																				
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Een toets die in het kader van het project 'Pilot verplaatsen Cito-Eindtoets' kan worden voorgelegd aan de aan de pilot deelnemende scholen. De toets moet geëquivalet kunnen worden met de reguliere Eindtoets Basisonderwijs 2010.																				
Tijdpad	De toets moet op 29, 30 en 31 maart 2010 beschikbaar kunnen worden op de scholen en dient dus voor die tijd aan de scholen beschikbaar te worden gesteld. De rapportage bij de toets komt uiterlijk eind week 16 van 2010 voor de scholen beschikbaar.																				
Gevraagde subsidie 2009	De gevraagde subsidie (Totaal € 156.906) bestaat uit de volgende activiteitenkosten: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>Ter beschikking stellen itemmateriaal</td> <td style="text-align: right;">€ 43.656</td> </tr> <tr> <td>Opmaken opgavenboekjes 1e, 2e en 3e toetsdag en antwoordblad</td> <td style="text-align: right;">€ 14.057</td> </tr> <tr> <td>Productie aangepaste versies opgavenboekjes</td> <td style="text-align: right;">€ 7.143</td> </tr> <tr> <td>Reproductiekosten boekjes, antwoordblad en aangepaste versies</td> <td style="text-align: right;">€ 13.894</td> </tr> <tr> <td>Scoringsmodule maken</td> <td style="text-align: right;">€ 16.286</td> </tr> <tr> <td>Calibratie en equivalering</td> <td style="text-align: right;">€ 34.286</td> </tr> <tr> <td>Afhandeling extra (aan)vragen pilotscholen</td> <td style="text-align: right;">€ 1.829</td> </tr> <tr> <td>Inpakken, verzenden en formulierverwerking</td> <td style="text-align: right;">€ 2.229</td> </tr> <tr> <td>Gereedmaken en printen rapportage</td> <td style="text-align: right;">€ 2.097</td> </tr> <tr> <td>Coördinatie productie toets pilot</td> <td style="text-align: right;">€ 21.429</td> </tr> </table>	Ter beschikking stellen itemmateriaal	€ 43.656	Opmaken opgavenboekjes 1e, 2e en 3e toetsdag en antwoordblad	€ 14.057	Productie aangepaste versies opgavenboekjes	€ 7.143	Reproductiekosten boekjes, antwoordblad en aangepaste versies	€ 13.894	Scoringsmodule maken	€ 16.286	Calibratie en equivalering	€ 34.286	Afhandeling extra (aan)vragen pilotscholen	€ 1.829	Inpakken, verzenden en formulierverwerking	€ 2.229	Gereedmaken en printen rapportage	€ 2.097	Coördinatie productie toets pilot	€ 21.429
Ter beschikking stellen itemmateriaal	€ 43.656																				
Opmaken opgavenboekjes 1e, 2e en 3e toetsdag en antwoordblad	€ 14.057																				
Productie aangepaste versies opgavenboekjes	€ 7.143																				
Reproductiekosten boekjes, antwoordblad en aangepaste versies	€ 13.894																				
Scoringsmodule maken	€ 16.286																				
Calibratie en equivalering	€ 34.286																				
Afhandeling extra (aan)vragen pilotscholen	€ 1.829																				
Inpakken, verzenden en formulierverwerking	€ 2.229																				
Gereedmaken en printen rapportage	€ 2.097																				
Coördinatie productie toets pilot	€ 21.429																				

edoc 175275

Ministerie van OCW
Directie BVE, IPC nr. 2150
T.a.v. mevrouw
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
2 december 2009	2009.50/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. de ontwikkeling van prototypes van centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 2 en 3 (Cit/6.2b-10-53).

Het project heeft een doorlooptijd tot 1 november 2010. De kosten voor de looptijd van het project zijn in de aanvraag opgenomen (zie bijlage met begroting).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-53
Begroting behorend bij aanvraag Cit/6.2b-10-53

20

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : ██████████ Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling prototypes van centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 2 en 3.
Projectcode	Cit/6.2b-10-53
Doel activiteit	<p>Leerlingen die vanaf 2010 starten met een mbo niveau 4 opleiding dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor taal en rekenen centraal ontwikkelde examens (coe's) af te leggen. In de hieronder beschreven activiteit wordt de ontwikkeling van examens voor leerlingen van niveau 2 en niveau 3 voorbereid.</p> <p>In het implementatieplan 'Centraal ontwikkelde examens in mbo' (OCW, versie 2.3, 19 januari 2009) beschrijft OCW de stappen die gezet moeten worden om centraal ontwikkelde examens te laten ontwikkelen en invoeren.</p> <p>Inmiddels heeft een verkenningscommissie een advies opgeleverd over examinering voor de lagere mbo-niveaus. Vooruitlopend op besluitvorming hierover heeft OCW Cito gevraagd om voorbereidingen te treffen die het mogelijk maken vanaf begin 2010 te werken aan een prototype taal en een prototype rekenen.</p> <p>Cito construeert tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject een prototype van de examens voor mbo 2- en 3-opleidingen. Het gaat om een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen. Het niveau van de examens is 2F.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	<p>De ontwikkeling van de prototypes vindt plaats in nauw overleg met OCW, het CvE en de MBO Raad. In het Implementatieplan centraal ontwikkelde examens in mbo (versie 2.3) paragraaf 3.1.1. zijn de rollen en verantwoordelijkheden beschreven.</p> <p>De opzet van de examens moet aansluiten bij het ondenvijs en op draagvlak van het veld kunnen rekenen. Dit betekent dat elke stap een terugkoppeling naar het veld omvat op grond waarvan een go/no go beslissing wordt genomen over het vervolg en de inhoudelijke koers van het vervolg.</p> <p>Cito participeert in dit project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In een werkgroep met OCW, CvE en MBO Raad. De werkgroep draagt zorg voor de uitvoering van het invoeringstraject; • voor taal in een ontwikkelcommissie ingesteld door CvE en een constructiegroep geformeerd door Cito. • voor rekenen in een combinatie van een ontwikkelcommissie en een constructiegroep ingesteld door CvE (het doorstartmodel). <p>De constructiegroepen bestaan uit inhoudelijke experts uit het veld onder leiding van een toetsdeskundige van Cito. De leden van de constructiegroepen vormen een goede afspiegeling van het veld. De constructiegroepen ontwikkelen items die in het prototype worden opgenomen. De ontwikkelcommissies besluiten welke opgaven worden opgenomen in de prototypes.</p>
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<p>Een constructiegroep voor taal en een ontwikkelcommissie/constructiegroep voor rekenen construeren vanuit het referentieniveau 2F voor taal resp. rekenen elk één prototype van een examen.</p> <p>Het prototype heeft voor taal betrekking op de volgende onderdelen van het</p>

	<p>referentieniveau 2F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lezen van zakelijke teksten • Luisteren (incl. beeld) <p>Voor rekenen zal het prototype de volgende domeinen betreffen van referentieniveau 2F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getallen • Verhoudingen • Meten en meetkunde • Verbanden <p>Er wordt getoetst in generieke contexten die de deelnemers in mbo 2- en 3-opleidingen aanspreken (maatschappij, ondernemer, werknemer, burgerschap). Het betreft uitsluitend gesloten en computerscoorbare vragen. Elk prototype heeft een lengte van maximaal 90 minuten.</p> <p>Deze uitgangspunten komen overeen met die van COE 3F voor mbo-4.</p> <p>De prototypes worden voorgelegd aan het veld door middel van een resonansbijeenkomst. Op basis van de conclusies die daaruit getrokken worden, wordt besloten hoe welke opgaven in het prototype worden opgenomen.</p> <p>Het resultaat van deze verkennende fase is een prototype van het examen voor taal op 2F en een prototype van het examen voor rekenen op 2F. De prototypes zullen daarna door de CvE ter raadpleging voorgelegd worden aan het veld. Op basis hiervan vindt een tweede bijstelling van de prototypes plaats. De prototypes zijn dan nog geen volledige examens maar bestaan uit opgaven die een indruk geven hoe het examen opgebouwd kan zijn, welke onderdelen en welke contexten aan de orde kunnen komen.</p> <p>De prototypes geven ook voldoende indruk van de vorm die het examen in ExamenTester (digitaal) kan krijgen</p> <p>Om de prototypes te maken, worden door Cito de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden en uitvoeren van externe bijeenkomsten (OCW, CvE, werkgroep, ontwikkelcommissies, constructiegroepen) • constructie twee prototypes inclusief begeleiding constructeurs • resonansbijeenkomst en veldraadpleging • schrijven Cito-deel rapportage • overleg intern • projectmanagement <p>Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CvE gemaakt.</p> <p>Bij de afronding van het project levert Cito een bijdrage aan de eindrapportage. De ontwikkelcommissie is verantwoordelijk voor het opleveren van een eindadvies.</p> <p>Voor een eventuele uitbreiding van dit project (bijvoorbeeld omdat bij de verkennende fase er nog geen overeenstemming is tussen Ontwikkelcommissie en constructeurs over de geschiktheid van de ontwikkelde items voor het MBO-veld) zal een separate aanvraag worden ingediend.</p>
Tijdpad	<p>De ontwikkeling van de prototypes heeft een looptijd van 1 januari 2010 tot 1 november 2010. Cito, CvE en OCW stemmen de data en planningen met elkaar af. Het startmoment 1 januari 2010 is haalbaar mits reeds in november gestart kan worden met voorbereidende werkzaamheden zoals de werving van constructeurs. Bij uitstel van het startmoment zal ook de afronding van het project op een later tijdstip plaatsvinden.</p>
Doorloop	<p>De werkzaamheden voor de ontwikkeling van de prototypes zijn 1 november 2010 afgerond.</p> <p>De werkzaamheden voor het prototype 2F behelzen een eerste fase in een</p>

	traject dat mogelijk gevolgd wordt door de constructie van voorbeeldexamens, pilotexamen en reguliere examens. Een doorloop is nog afhankelijk van besluitvorming door OCW.			
Evaluatie	Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep wordt de voortgang van het project besproken met OCW, CvE en MBO Raad. De prototypes worden voorgelegd aan de CvE en aan het MBO-veld.			
Gevraagde subsidie 2010	Totaal	€	180.833,00	
	Personele kosten	€	151.008,00	vrij van btw 132 dagen à € 1.144,00
	Activiteitenkosten	€	29.825,00	vrij van btw € 9.000,00 exclusief btw € 17.500,00 (externe constructiegroep leden) btw = € 3.325,00
	N.B. Dit zijn de kosten voor de totale looptijd van het project: tot 1 november 2010.			

Begroting Cito voor OCW Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo 2F, uitgesplitst naar activiteiten

Personeelskosten

Activiteiten	Toetsdeskundige	Manager	Assistent	Psychometrie	Multim vormg	Totaal kosten
Bijeenkomsten extern	160		10		35	€ 24.310,00
Constructie prototype incl begeleiding commissieleden	668			40	60	€ 95.524,00
Veldraadpleging	23				20	€ 3.289,00
Rapportage	40					€ 5.720,00
Overleg intern	110		15	20	35	€ 17.875,00
Projectmanagement	30					€ 4.290,00
Totaal aantal uren	1031		25	60	70	80
SLOA-tarief	€ 143,00	€ 143,00	€	€	€	
Kosten	€ 147.433,00	€ 3.575,00				€ 151.008,00

Activiteitenkosten

Zaalhuur	€ 1.250,00
Iet Intra	€ 1.000,00
Porto en vracht	€ 100,00
externe constructiegroepleden	€ 17.500,00
rechten van derden	€ 900,00
Reis- en verblijfkosten eigen medewerkers	€ 1.000,00
Reis- en verblijfkosten externe medewerkers	€ 3.750,00
Overige kosten	€ 1.000,00
BTW constructiegroepleden	€ 3.325,00
Totaal A-kosten	€ 29.825,00
Totaal	€ 180.833,00

edoc 177231

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
10 december 2009	2009.52/AW/JW		Tweede tussenrapportage SLOA 2009 (decemberrapportage)

Geachte !

U heeft in bijlage 4 van de Hoofdlijnenbrief 2009/2010 richtlijnen verstrekt met betrekking tot de tweede tussenrapportage (decemberrapportage) van de voortgang van de projecten in het kader van de subsidie wet SLOA.

Bijgaand treft u dan ook deze tweede tussenrapportage aan voor de projecten van Cito die in 2009 worden gesubsidieerd in het kader van de zogenoemde reguliere SLOA-subsidie (de mantels) en de additioneel gesubsidieerde projecten in het kader van artikel 6.2b van de wet.

Achter de tussenrapportages treft u een overzicht aan van de verstrekte subsidiebedragen, de verwachte realisering en de egalisatieprognose. Aangezien wij de eindafrekening over 2008 van u nog niet hebben ontvangen is de gepresenteerde egalisatiereserve (vanuit 2008) uiteraard onder voorbehoud.

Ik hoop u middels deze tussentijdse rapportage naar verwachting te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

s.
Raad van Bestuur
ortefeuille onderwijs

21

Cc:!

Cito

2^e

Tussenrapportage

Activiteiten

Subsidies W.SLOA

2009

Bijgaand treft u de tweede tussenrapportage (decemberrapportage) 2009 aan van de voortgang van de projecten van Cito in het kader van de wet SLOA.

Achter de tussenrapportages treft u een overzicht aan van de verstrekte subsidiebedragen, de verwachte realisering en de egalisatieprognose. Aangezien wij de eindafrekening over 2008 van u nog niet hebben ontvangen is de gepresenteerde egalisatiereserve (vanuit 2008) uiteraard onder voorbehoud.

In het overzicht van de additionele subsidies staat ook een egalisatiereserve ten behoeve van de sector BVE à € 502.401,05. In uw brief van 29 mei 2009, uw kenmerk BVE/181/123829 wordt gesproken over de terugbetaling van deze egalisatiereserves. Tot nog toe hebben wij van uw Directie BVE geen bericht ontvangen op welke wijze deze terugbetaling dient plaats te vinden.

Aangezien wij de subsidietoekenning van Cit6.2b-9-55 ontvangen hebben op 7 december 2009, is hiervan geen decemberrapportage opgesteld. Deze toekenning is wel opgenomen in het overzicht, welke u achter de tussenrapportages aantreft. Een geraamde realisering is niet opgenomen, waardoor in het overzicht gesproken wordt over een verwachte egalisatiereserve ter grootte van de toekenning.

**Examens
Wet
Voortgezet
Onderwijs**

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

■ Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Drs. ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummers ██████████
Projectnaam	Productie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepleden
Projectcode	Cit/w-9-01
Doel activiteit	Productie centrale schriftelijke en praktijkexamens vmbo voor de vakken: Nederlands (leesvaardigheid en schrijfvaardigheid), Fries, Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks, Arabisch, wiskunde, nask 1, nask 2, biologie, economie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer 2, muziek, dans, drama, tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen, audiovisuele vormgeving, administratie, handel en verkoop, handel en administratie, mode en commercie, metselen, schilderen, timmeren, bouwbreed, fijnhoutbewerking, bakken, horeca, consumptief breed, elektrotechniek, metaaltechniek, installatietechniek, metaalkro, instalektro, grafimedia, transport en logistiek, voertuigtechniek, verzorging, uiterlijke verzorging, zorg en welzijn breed, ICT-route, Technologie, SDV, Techniek-Breed, Intersectoraal.
Producten en prestaties	Examens vmbo van de bovengenoemde vakken en programma's voor het jaar 2010 en 2011 (gedeeltelijk). De activiteiten bestaan uit: <ul style="list-style-type: none"> • Begeleiden constructiegroepen; • Overleg over constructieopdrachten van de CEVO; • Bewerken, controleren en bespreken uitgangsmateriaal; • Construeren, afstemmen, controleren en bespreken van opgaven en correctiemodellen; • Samenstellen examen(concepten); • Overleg met CEVO-vaksecties over vaststelling in fasen; • Drukproefcorrecties en erratumprocedure; • Normeringadviezen geven; • Evaluatie uitvoeren en publiceren (examenverslag en evaluatie per vak).
Realisatie van het project per november 2009	De examens worden volgens plan ontwikkeld. De centrale examens van 2009 zijn afgenomen en genormeerd. De concepten van 2010 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van de CEVO en worden drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2011 is volgens plan opgestart.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 8.034.215 Personele kosten: € 7.763.715 Activiteitenkosten: € 270.500

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 8.034.215 Personele kosten: € 7.763.715 Activiteitenkosten: € 270.500
Prognose egalisatie	€ 0

~~_____~~
~~_____~~

2° Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Examenproductie algemeen vormende vakken havo/vwo
Projectcode	Cit/w-9-02
Doel activiteit	Productie centrale examens havo en vwo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepleden. Hiervoor is een apart subsidieverzoek ingediend (zie project Cit/w-9-04). De tweede fase is vernieuwd per 1 augustus 2007. Voor een aantal vakken heeft dat geleid tot aangepaste examens. De productie omvat ook de zogeheten bezemexamens voor kandidaten die nog volgens de oude examenprogramma's opgeleid zijn.
Producten en prestaties	Centrale examens havo en vwo, 1 ^o , 2 ^o en 3 ^o tijdvak voor de vakken: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Russisch, Turks, Arabisch, Grieks (alleen vwo), Latijn (alleen vwo), Fries, wiskunde C (alleen vwo), wiskunde B, wiskunde A, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, management en organisatie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijwetenschappen, filosofie, muziek, tekenen, handenarbeid en textiele werkvormen, kunst algemeen (voorheen ckv2, aangeboden als schoolexamen) De activiteiten bestaan uit: Vooroverleg over de constructieopdracht van de CEVO Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Samenstelling examens Overleg met CEVO-vaksectie over vaststelling in diverse fasen Drukproefcorrecties en erratumprocedure Gegevensverzameling bij scholen en normeringsadviezen Verzenden per post en plaatsing op internet van errata en mededelingen over de normering Evaluatie uitvoeren en publiceren.
Realisatie van het project per november 2009	In de periode januari-september is de constructie van de examens 2010 afgerond en zijn deze vastgesteld door de Cevo. Daarna is gestart met de grafische afwerking. In de periode mei-juli heeft de gegevensverzameling voor de examens 2009 plaatsgevonden en zijn normeringsadviezen aan de Cevo uitgebracht. In de periode augustus-december is gestart met de constructie van de

	<p>examens 2011. Voor vwo omvat dit voor enkele vakken ook nog de constructie van bezemexamens, naast de constructie van vernieuwde examens. Dit in verband met de herziening van de tweede fase per augustus 2007.</p> <p>In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 4.379.228</p> <p>Personele kosten: € 4.275.391</p> <p>Activiteitenkosten: € 103.837</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 4.379.228</p> <p>Personele kosten: € 4.275.391</p> <p>Activiteitenkosten: € 103.837</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructiegroepen productie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo
Projectcode	Cit/w-9-03 (zie ook project Cit/w-9-01)
Doel activiteit	Vraagconstructie en bespreking van examenconcepten door ervaren docenten (constructiegroepsleden) ten behoeve van de centrale examens vmbo voor de vakken: Nederlands (leesvaardigheid en schrijfvaardigheid), Fries, Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks, Arabisch, wiskunde, nask 1, nask 2, biologie, economie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer 2, muziek, dans, drama, tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen, audiovisuele vormgeving, administratie, handel en verkoop, handel en administratie, mode en commercie, metselen, schilderen, timmeren, bouwbreed, fijnhoutbewerking, bakken, horeca, consumptief breed, elektrotechniek, metaaltechniek, installatietechniek, metaalkro, instalekro, grafimedia, transport en logistiek, voertuigentechniek, verzorging, uiterlijke verzorging, zorg en welzijn breed, ICT-route, Technologie, SDV, Techniek-Breed, Intersectoraal.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Besproken opgaven en examens voor de centrale examens vmbo van de bovengenoemde vakken en programma's voor de examenjaren 2010 en 2011. • De activiteiten van de docenten bestaan uit: Verzamelen uitgangsmateriaal, constructie en bespreken van vragen, examenconcepten en correctiemodellen.
Realisatie van het project per november 2009	De centrale examens vmbo worden volgens plan ontwikkeld. De constructiegroepsleden hebben concept opgaven aangedragen en andere opgaven evenals de examenconcepten beoordeeld en besproken. De concepten van 2010 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van de CEVO en worden drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2011 wordt volgens plan voor alle vakken opgestart.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.661.620 Activiteitenkosten: € 1.661.620
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.661.620 Activiteitenkosten: € 1.661.620
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructiegroepen productie centrale examens havo/vwo
Projectcode	Cit/w-9-04
Doel activiteit	Het inzetten van docenten ten behoeve van de constructie van centrale examens havo/vwo.
Producten en prestaties	Vraagconstructie voor de examens havo en vwo 1 ^o , 2 ^o en 3 ^o tijdvak voor de vakken: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Russisch, Turks, Arabisch, Grieks (alleen vwo), Latijn (alleen vwo), Fries, wiskunde C (alleen vwo), wiskunde B, wiskunde A, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, management en organisatie, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, maatschappijwetenschappen, filosofie, muziek, tekenen, handenarbeid en textiele werkvormen, kunst algemeen (voorheen ckv2, aangeboden als schoolexamen). De activiteiten bestaan uit: Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften.
Realisatie van het project per november 2009	In de periode januari t.e.m. juli is door de constructiegroepen gewerkt aan examens 2010. Deze zijn in de periode juni-september ter vaststelling aan de Cevo voorgelegd. Het Cito heeft in de periode januari-september de gebruikelijke aanstellings- en declaratieprocedures uitgevoerd. In de periode augustus-december is door de constructiegroepen gestart met het werken aan de examens 2011. Voor vwo omvat dit voor enkele vakken ook nog de constructie van bezemexamens, naast de constructie van vernieuwde examens. Dit in verband met de herziening van de tweede fase per augustus 2007. In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.614.381 Activiteitenkosten: € 1.614.381
Geraamde realisering per	Totaal : € 1.614.381

31 december 2009	Activiteitenkosten: € 1.614.381
Prognose egalisatie	€ 0

[REDACTED]

[REDACTED]

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

■ Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummen ██████████
Projectnaam	Normhandhaving centrale examens VO
Projectcode	Cit/w-9-05
Doel activiteit	Uitvoeren normhandhavingsprocedures bij centrale examens voortgezet onderwijs.
Producten en prestaties	<p>Normeringswerkzaamheden worden uitgevoerd voor algemene vakken vwo-havo en vmbo en voor beroepsgerichte vakken. De resultaten worden verwerkt in de examens, c.q. voorgelegd aan de CEVO bij de normering. Aan de CEVO wordt een verslag van het verloop van de werkzaamheden bij de normering aangeboden. De volgende procedures voor de normhandhaving worden gebruikt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pretest van 17 examens (ter omvang van een tijdvak) met referentie-examen. Op basis van de gegevens uit de pretest wordt tijdens de productie met referentie-examens equivalente examens samengesteld. 2. Try out van een examen (ter omvang van een tijdvak) met een grote groep leerlingen zodat op basis van de verzamelde psychometrische gegevens definitieve examens kunnen worden samengesteld. 3. Posttest van acht examens met referentie-examen. Op basis van de gegevens uit de posttest wordt tijdens de normering een met een referentie-examen equivalente normeringsterm vastgesteld 4. Standaardsetting bij 11 examens. Een groep experts wordt gevraagd het niveau van een examen te vergelijken met een referentieexamen om zo een equivalente normeringsterm te bepalen.
Realisatie van het project per november 2009	<p>(1&2) De pretests en de tryouts zijn gerealiseerd. De data zijn verzameld en in het najaar geanalyseerd. De resultaten worden betrokken bij het samenstellen van de examens 2011. Tevens zijn de voorbereidingen getroffen voor de pretest en try outs in 2010.</p> <p>(3&4) De posttests en standardsettings zijn gerealiseerd en afgerond. De resultaten zijn betrokken bij de normering van de 2009-examens.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 303.223</p> <p>Personele kosten: € 201.428</p> <p>Activiteitenkosten: € 101.795</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 303.223</p> <p>Personele kosten: € 201.428</p> <p>Activiteitenkosten: € 101.795</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Programmamanager CBT CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	COMPEX – computer en examens van havo, vwo en vmbo GT
Projectcode	Cit/w-9-06
Doel activiteit	<p>In het project Compex worden twee typen experimentele examens ontwikkeld waarin ICT een belangrijke rol speelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - IMEX ('ICT en Multimedia in het Examen'): een deel van het papieren examen betreft opgaven waarbij de kandidaat de computer moet gebruiken, - digitale examens CBT ('Computer Based Test'): het papieren examen is volledig vervangen door een examen dat via het beeldscherm wordt aangeboden. <p>Het project Compex richt zich niet primair op de constructie van de reguliere examens met ICT maar op het ontwikkelen van pilot examens en opgaven en het implementeren van het gebruik van ICT bij centrale examens op scholen.</p> <p>Het gaat bij dit project om het ontwikkelen van experimentele examens en het scheppen van een technisch, inhoudelijk en organisatorisch kader waarbinnen toekomstige examens met gebruik van ICT op eenduidige en betrouwbare wijze kunnen worden gemaakt en afgenomen. Als onderdeel hiervan ontwikkelt het project voorstellen op het terrein van de ICT-innovatie.</p> <p>Naast technische en inhoudelijke aspecten van de examenproductie worden ook de organisatorische aspecten van afname van de examens op de scholen onderzocht. In verband hiermee wordt een toenemend aantal scholen bij het project betrokken.</p>
Producten en prestaties	<p>Voor de volgende vakken worden proefopgaven c.q. (proef)examens gemaakt en geïmplementeerd bij de scholen: natuurkunde, biologie, aardrijkskunde, economie, Duits (havo), kunst algemeen, dans, drama, muziek.</p> <p>Hiervoor worden technische specificaties ontwikkeld, handleidingen gemaakt, informatie op internet gezet en evaluaties gehouden.</p> <p>Ten behoeve van de CBT examens wordt een set van flashopgaven ontwikkeld en wordt onderzoek verricht naar het gebruik van flashtoepassingen.</p> <p>Er worden adviezen gegeven over software te gebruiken bij de examens, testen op scholen met software en examens uitgevoerd en geëvalueerd. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van digitale examens bij de diversiteit van netwerksystemen op scholen.</p> <p>Er is intensief contact tussen ontwikkelaars van techniek en inhoud, docenten en systeembeheerders van scholen.</p> <p>Er is regelmatig overleg tussen beleidsmakers en uitvoerders.</p>
Realisatie van het project per november 2009	Er zijn (proef)opgaven en (proef)examens voor de hierboven genoemde vakken geconstrueerd, waarvoor in de meeste gevallen speciale ICT-

	applicaties zijn ontwikkeld . De examens die afgenomen zijn als onderdeel van de reguliere centrale examens zijn tevens genormeerd. Voor alle genoemde vakken zijn de (proef)opgaven en (proef)examens geëvalueerd met CvE.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 600.000 Personele kosten: € 556.000 (500 dagen à € 1.112) Activiteitenkosten: € 44.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal: € 600.000 Personele kosten: € 556.000 Activiteitenkosten: € 44.000
Prognose egalisatie	€ 0

~~Innovatie~~

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Marktgroepmanager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling Leerling- en onderwijsvolgsysteem
Projectcode	Cit/in-9-01
Doel activiteit	Het ontwikkelen van LVS-toetsen (en bijbehorend hulpmateriaal) als onderdeel van het Leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) van Cito. Bij de keuze voor de te programmeren activiteiten is rekening gehouden met de focus vanuit de overheid op de inhoudsgebieden taal (woordenschat, begrijpend lezen en technisch lezen) en rekenen-wiskunde. Ook is plaats ingeruimd voor activiteiten op het gebied van 'leren leren' (metacognitie).
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> □ Rekenen-wiskunde: Continueren van de ontwikkeling van de uitgave 'Diagnosticeren en plannen in de bovenbouw'. Met deze uitgave kunnen leerkrachten het niveau van denken en rekenen van groepen leerlingen en individuele leerlingen onderzoeken en in kaart brengen. Op basis daarvan kunnen zij vervolgens geschikte leerdoelen voor de leerling(en) vaststellen en passende leeractiviteiten selecteren of zelf ontwerpen. □ Taal: innovatie en uitbreiding opgavenbanken ten behoeve van de vernieuwing van de toetsen Begrijpend Lezen en Woordenschat (deels ook digitaal). □ Studievaardigheden: innovatie en uitbreiding opgavenbanken t.b.v. het uitbrengen van specifieke toetsen Studievaardigheden. Daarnaast wordt binnen dit project de klassikale leergang 'Leren studeren' ontwikkeld. Door middel van het uitvoeren van opdrachten wordt nagegaan welke leeraanpak leerlingen hanteren en of deze succesvol is. Op basis van de opdrachten worden leergesprekken gevoerd waarin de gehanteerde studiemethoden centraal staan en leerlingen tips krijgen om hun studiemethode te verbeteren.
Realisatie van het project per november 2009	<ul style="list-style-type: none"> □ Rekenen-wiskunde: in het voorjaar van 2009 is een deel van het ontwikkelde en in 2008 reeds in de praktijk uitgeprobeerde materiaal na herziening nogmaals in de praktijk beproefd. In het najaar van 2009 vindt dit plaats voor het resterende materiaal. Op basis van deze ervaringen zal eind 2009 gestart worden met het bijstellen en verder uitwerken van de materialen. □ Taal: de opgavenbanken Woordenschat worden gedurende 2009 uitgebreid (itemconstructie). De items Woordenschat voor groep 6 en 7 zijn in een eerste proefonderzoek (oktober/november 2009) voorgelegd aan een beperkt aantal leerlingen om de kwaliteit van de opgaven te bepalen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek vinden de voorbereidingen plaats voor normeringsonderzoek in groep 6 dat in januari en juni 2010 zal plaatsvinden. Voor Begrijpend lezen heeft er in november normeringsonderzoek plaatsgevonden in groep 8.

	<p>Daarnaast heeft er voor zowel Begrijpend lezen als Woordenschat onderzoek plaats gevonden naar de vergelijkbaarheid tussen de papieren en digitale toetsen en worden er momenteel digitale proeftoetsen samengesteld voor afname in 2010.</p> <p>□ Studievaardigheden: In januari 2009 is een eerste proefonderzoek uitgevoerd waarin de voor groep 8 geconstrueerde items aan een beperkt aantal leerlingen zijn voorgelegd. In april 2009 heeft er bovendien normeringsonderzoek plaatsgevonden voor de 'papieren' toetsen voor groep 7. Normeringsonderzoek voor groep 8 in 2010 wordt in het najaar 2009 voorbereid. Begin 2009 zijn de ontwikkelde opdrachten bij "Leren studeren" in de praktijk uitgeprobeerd en bijgesteld op basis van de opgedane ervaringen. Op basis van de verkregen resultaten is besloten in het najaar van 2009 nog een vervolgonderzoek te doen. Tot slot heeft in april 2009 onderzoek plaatsgevonden naar de vergelijkbaarheid tussen de papieren en digitale toetsen voor groep 5 en 6 en vinden eind 2009/begin 2010 de voorbereidingen plaats voor dergelijk onderzoek in groep 7.</p>
Toegekende subsidie 2009	Totaal: € 504.300
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal: € 504.300
Prognose egalisatie	€ 0

Expertisecentrum

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd Research POVO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau (PPON)
Projectcode	Cit/exp-9-01 (vervolg Cit/exp-8-01)
Doel activiteit	Het periodiek verrichten van peilingsonderzoek naar het onderwijsaanbod en de onderwijsleerresultaten in het basis- en speciaal basisonderwijs.
Producten en prestaties	Voor 2009 heeft PPON de volgende activiteiten gepland. Nederlandse taal <ul style="list-style-type: none"> • Voorjaar 2009 worden peilingsonderzoeken uitgevoerd voor Schrijfvaardigheid Einde Basisonderwijs en in het Speciaal Basisonderwijs. Najaar 2009 is een peilingsonderzoek voor Schrijfvaardigheid gepland Medio Basisonderwijs. • Voorbereiding van de peilingen voor Spreekvaardigheid in 2010. Rekenen/wiskunde <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding peilingen rekenen-wiskunde in 2010. Overige leergebieden <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van een peilingonderzoek voor Burgerschapskunde. • Data-analyses en schrijven van balansrapportages van de peilingsonderzoeken voor Geschiedenis en Aardrijkskunde 2008. • Voorbereiding van een peilingonderzoek voor Natuurkunde en Techniek. • Oriëntatiestudies ten behoeve van peilingonderzoeken rond Meta-cognitieve vaardigheden en Sociaal-Emotionele ontwikkeling.
Realisatie van het project per november 2009	De geplande peilingen zijn uitgevoerd, behoudens voor de onderwerpen Biologie en Verkeer. De peiling biologie is verplaatst naar 2010 en wordt gekoppeld aan de peiling Natuurkunde & Techniek (Science). Een specifieke peiling Handschrift is toegevoegd. Rapportage van de peiling Burgerschap is naar voren getrokken..Ook de peiling Rekenen-Wiskunde Medio, die plaats vindt in januari 2010 is nu gestart. In het najaar is de peiling Schrijven in groep 5.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.423.625 Personele kosten: € 1.187.200 Activiteitenkosten: € 232.800 Egalisatie 2008 : € 84.204,22
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.374.494 Personele kosten: € 1.097.405 Activiteitenkosten: € 277.089

Prognose egalisatie	€ 133.335,22 De egalisatie wordt vanwege vertraging van de werkzaamheden ingezet voor een doorloop van de werkzaamheden in 2010
---------------------	---

[REDACTED]

[REDACTED]

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Expertisecentrum Onderwijskundige Informatietechnologie
Projectcode	Cit/exp-9-02
Doel activiteit	Het ontwikkelen van een infrastructuur voor informatiesystemen voor bij het ondenvijs betrokkenen en het doen van onderzoek op het gebied van computertoetsen.
Producten en prestaties	<p>1. Het in samenwerking met anderen (verder) ontwikkelen en toegankelijk maken van informatiesystemen waannee bij het ondenvijs betrokkenen (o.a. docenten, scholen, ouders, onderwijsorganisaties) informatie kunnen verkrijgen over kenmerken van en de door leerlingen en/of scholen behaalde prestaties op studietoetsen en/of examens.</p> <p>2. Het onderzoek en ontwikkelen van multimedia toetsen voor het beoordelen van competenties van docenten die werkzaam zijn in het mbo-onderwijs en de competenties van chauffeurs.</p> <p>3. Disseminatie van het onderzoeks- en ontwikkelingswerk van het expertisecentrum zal o.a. plaatsvinden via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cito rapporten en publicaties in (inter)nationale tijdschriften; - presentaties op (inter)nationale conferenties; - de website Toetswijzer die maandelijks door ongeveer zestien duizend bij het ondenvijs betrokkenen geraadpleegd wordt.
Realisatie van het project per november 2009	<p>Ad 1. Werkzaamheden betroffen het (verder) ontwikkeling van procedures en een computerprogramma voor onderzoek en kwaliteitscontrole van vragen, bewerking van oordelen over items/vragen van docenten en andere deskundigen ten behoeven van het vaststellen van standaarden op toetsen en examens en voor het meewegen van achtergrondkenmerken bij de vergelijking van toetsresultaten. Ook werd naar aanleiding van verzoeken van bij het ondenvijs betrokkenen verder onderzoek gedaan naar verschillende vraagtypen en de scoring van die vraagtypen.</p> <p>Ad 2 Werkzaamheden betroffen onderzoek naar het gebruik van videodossiers bij de beoordeling van competenties in lerarenopleidingen en onderzoek naar effectiviteit van verschillende toetsvormen en assessments bij multimediale toetsing.</p> <p>Ad 3. Over voornoemd onderzoek is/wordt gerapporteerd en gepresenteerd.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 330.000</p> <p>Personele kosten: € 244.640 (220 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten: € 85.360</p>

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 430.916 Personele kosten: € 430.838 Activiteitenkosten: € 78
Prognose egalisatie	€ 0

[REDACTED]

[REDACTED]

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoon ██████████
Projectnaam	Expertisecentrum Psychometrie
Projectcode	Cit/exp-9-03
Doel activiteit	Het ontwikkelen van psychometrische en methodologische expertise teneinde (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van de psychometrie en methodologie te kunnen volgen en daaraan bij te dragen.
Producten en prestaties	1. Het (verder) ontwikkelen van psychometrische methoden en technieken waarmee de kwaliteit van meetinstrumenten (toetsen en examens) beter onderzocht en dus bepaald kunnen worden. De werkzaamheden vinden plaats in zes projecten. 2. Het ontwikkelen van software bij de onder punt 1 bedoelde psychometrische methoden en technieken.
Realisatie van het project per november 2009	Ad 1. Vier rapporten over het onderzoek en de nieuwe ontwikkelingen op psychometrisch gebied zijn uitgebracht en twee rapporten zijn in voorbereiding. Over de ontwikkelingen en het onderzoek zijn presentaties aan vakgenoten gegeven. Ad 2. De software ontwikkeling verloopt conform planning.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 270.000 Personele kosten: € 255.760 (230 dagen à OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 14.240
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 332.501 Personele kosten: € 331.832 Activiteitenkosten: € 669
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoon [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Kennis- en Informatiecentrum (KIC)
Projectcode	Cit/exp-9-04
Doel activiteit	Wetenschappelijke kennis en informatie over toetsen, examineren en evalueren opsporen, selecteren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen ten behoeve van bij het onderwijs betrokkenen (leerlingen, docenten, ouders, scholen, opleidingen, onderwijsorganisaties etc.).
Producten en prestaties	1. Het via de website Toetswijzer toegankelijk maken en beschikbaar stellen van kennis en informatie over toetsen, examens, psychometrie, assessment en kwaliteitszorg. 2. De rubriek Toetsgids binnen Toetswijzer uitbreiden met beschrijvingen en beoordelingen door deskundigen van zowel toetsen van Cito en andere organisaties/uitgeverijen.
Realisatie van het project per november 2009	Het onderhouden van de website is een continue activiteit die vooral bestaat uit het continu rapporteren over nieuwe zaken op het gebied van toetsen en examineren en het bijhouden van bestaande en inrichten van nieuwe rubrieken. 100% van de toegekende subsidie (zie hieronder) is gerealiseerd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 141.000 Personele kosten: € 111.200 (100 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 29.800
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 178.060 Personele kosten: € 177.920 Activiteitenkosten: € 141
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Projectleider Ned. Antillen / Aruba / Internationaal Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ned. Antillen / Aruba / Internationaal
Projectcode	Cit/exp-9-05
Doel activiteit	In de eerste plaats ondersteuning aan Aruba en de Nederlandse Antillen op het gebied van onderwijsevaluatie, examinering en deskundigheidsbevordering in het kader van het samenwerkingsverband van Nederland met Aruba en de Nederlandse Antillen. In de tweede plaats kennisverspreiding en voorlichting over toetsing en examinering aan bezoekers uit het buitenland, Aruba en de Nederlandse Antillen.
Producten en prestaties	<ol style="list-style-type: none"> 1 Scholing en advisering op het gebied van onderwijsevaluatie, examinering en deskundigheidsbevordering. Het construeren van toetsen en examens en het opstellen en uitvoeren van scholingsplannen voor de invoering van onderwijsvernieuwingen. 2 Het schrijven van notities met betrekking tot examinering en evaluatie. 3 Het organiseren van één- of meerdaagse voorlichtingsbijeenkomsten.
Realisatie van het project per november 2009	<ol style="list-style-type: none"> 1 Scholing Toetsconstructie SBO, maart 2009 2 Ondersteuning ETE verwerking examenresultaten, juni 2009 3 Consultancy & screening Techniek Examen N.A, juni 2009 4 Screening toetsdocumentatie SBO N.A. 5 Werkbijeenkomst over op te zetten volgsysteem en adviestoets FO – N.A., juli 2009 6 Vervolgscholing Toetsconstructie SBO Curagao, augustus 2009 7 Screening eindtermendocumenten Aruba 8 Cesuur en normvaststelling centrale examens 2009 N.A. 9 Aanpassen MSOffice examen mallen N.A. 10 ETE management ondersteuning en onderhoud Kenniscentrum N.A. 11 Screening conceptexamen Aardrijkskunde havo (N.A.) 12 Afname, analyse en rapportage FO toets E7 LVS (N.A.) 13 Vervolgscholing Toetsconstructie SBO St. Maarten, oktober 2009 14 Train-de-trainer, december 2009 (N.A.) 15 Ondersteuning constructie examens Zorg en Welzijn, N.A. 16 Screenen conceptexamen Uiterlijke Verzorging N.A. 17 Bezoek ontvangen uit: Jordanië CADER (april, 18 Master trainers), Wit-Rusland RIKZ (maart, 1 persoon), China NEEA (juni, 3 personen), Zweden Inspectorate (mei, 13 personen), Nederlandse Antillen SAP (april, 1 persoon), Zuid-Korea University Soon Chun Huang (juni, 1 persoon), Mozambique Universidade Pedagogica (juni, 12 personen), EAIE (juli, 1 persoon), St. Maarten (november, 1 persoon).

Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 50.000</p> <p>Personele kosten</p> <p> Buitenlandse bezoeken: € 13.500</p> <p> Aruba en Ned. Antillen : € 32.500</p> <p>Activiteitenkosten : € 4.000</p> <p>Egalisatie : € 38.899,61</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 78.525</p> <p>Personele kosten</p> <p> Buitenlandse bezoeken: € 7.645</p> <p> Aruba en Ned. Antillen : € 70.000</p> <p>Activiteitenkosten : € 880</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 10.374,61</p> <p>De egalisatie zal in 2010 worden ingezet voor het uitvoeren van vertraagde werkzaamheden.</p>

2° Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer:
Projectnaam	Olympiade
Projectcode	Cit/exp.9-06
Doel activiteit	Het ontwikkelen en uitvoeren van een selectieprocedure voor een representatief team leerlingen dat aan de Internationale Olympiade (van aardrijkskunde, biologie, informatica, natuurkunde, scheikunde en wiskunde) deelneemt.
Producten en prestaties	<p>De activiteiten die Cito-medewerkers uitvoeren, lopen uiteen voor de verschillende Olympiades. Opgemerkt dient te worden dat het Cito geen activiteiten verricht voor de Informatica Olympiade. De Wiskunde Olympiade selecteert niet voor de Internationale Olympiade.</p> <p>Hier volgt een korte opsomming per Olympiade:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aardrijkskunde: begeleiden constructeurs opgaven door middel van het geven van de constructie-opdracht en toetstechnische en vakinhoudelijke adviezen, verzorgen van illustraties (grafische dienst), eindredactie opgaven. - Biologie: screening van opgaven voorronde, samenstellen en bespreken verschillende conceptversies met docenten, samenstellen en redigeren van eindversie met antwoordblad en correctievoorschrift, correctie vijftig beste leerlingwerken en cesuur vaststellen. - Natuurkunde: constructie en screening (concept)opgaven en antwoordmodellen voor 1° en 2° ronde. - Scheikunde: screening van opgaven en correctievoorschrift voor 1° en 2° ronde en finale, correctie van twintig leerlingwerken. - Wiskunde Olympiade: constructie en screening voorronde-opdracht en finale-opdracht, coördinatie finale-weekend, beoordeling finalewerkstukken, bij toerbeurt organisatie prijsuitreiking, artikel schrijven voor Nieuwe Wiskrant. - Wiskunde: secretaris Wiskunde Olympiade, dat houdt in: aanleveren tekst brochure en poster, verwerken aanmeldingen van scholen voor 1° ronde, versturen opgaven, verwerken resultaten scholen, cesuur vaststellen, organisatie scholenprijs, verwerken leerlinggegevens, leerlingen uitnodigen 2° ronde, uitnodigingen versturen prijsuitreiking, bijwonen halfjaarlijks overleg Olympiades, verslag van de uitslag maken en laten publiceren in Euclides, wiskunde-brief etc.
Realisatie van het project per november 2009	De vakken kennen verschillende plannings: de activiteiten zijn niet gelijkmatig over het jaar verdeeld. De voorbereidingen voor de olympiades bij de diverse vakken liggen op schema.

Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 44.270 Personele kosten: € 42.256 (38 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 2.014
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 89.561 Personele kosten: € 87.541 Activiteitenkosten: € 2.020
Prognose egalisatie	€ 0

W.SLOA
~~Artikel~~ 6 - 2 - b
~~2000~~

2° Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: ██████████ Functie: Manager Bedrijfsbureau CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen productie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-7-16
Doel activiteit	BTW-kosten in het kader van het inzetten van docenten ten behoeve van de constructie van centrale examens vmbo en havo/vwo.
Producten en prestaties	<p>In het kader van de vraagconstructie voor de examens vmbo, havo en vwo nieuwe stijl, 1°, 2° en 3° tijdvak worden docenten Ingezet voor de volgende activiteiten: Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Verzorgen van try-outs</p> <p>De inzet vindt plaats via detachering vanuit de scholen / schoolbesturen. Deze inzet wordt door de fiscus gezien als "het verlenen van diensten" waarover BTW verschuldigd is. Cito is verplicht deze BTW te betalen aan de scholen/schoolbesturen.</p> <p>De BTW wordt op declaratiebasis betaald aan de scholen die constructiegroepsleden leveren.</p>
Realisatie van het project per november 2009	De door de scholen toegestuurde rekeningen voor de BTW van 2007 en voorgaande jaren worden betaald. De scholen sturen onregelmatig rekeningen voor de BTW in. Daarom is het nog niet mogelijk geweest alle BTW aan de scholen te vergoeden maar er is wel een gestage voortgang. Inmiddels zijn reeds voor de helft van het gereserveerde budget rekeningen van scholen ontvangen. De verwachting is dat het gehele bedrag nodig zal zijn en mogelijk zelfs niet toereikend zal zijn. De facturen komen zeer onregelmatig binnen. Het is daarom niet met zekerheid te zeggen of het gereserveerde budget eind 2009 volledig zal zijn uitgeput.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 0 Personele kosten : € Activiteitenkosten : € Egalisatie 2008 : € 90.402,94
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 80.402,94 Personele kosten : € Activiteitenkosten : € 80.402,94
Prognose egalisatie	€ 10.000 De egalisatie zal worden gebruikt voor het betalen van rekeningen die in 2010 worden ingediend.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Hantering van proefreferentieniveaus BO
Projectcode	Cit/6.2b-7-19
Doel activiteit	Het vaststellen van referentieniveaus voor begrijpend lezen, technisch lezen en voor rekenen-wiskunde op LOVS-toetsen medio jaargroep 5.
Producten en prestaties	Een onderzoeksverslag waarin gerapporteerd wordt over de resultaten van het onderzoek met voorbeeldopgaven en – voor zover mogelijk – beschrijvingen van de bij de referentieniveaus behorende vaardigheid.
Realisatie van het project per november 2009	Er is een verslag geproduceerd van het standaardonderzoek gehouden in Arnhem en Den Haag, waarin de proefreferentieniveaus worden beschreven voor groep 5. Er zijn afspraken gemaakt voor een terugkoppeling van de referentieniveaus naar de deelnemende scholen en een aanvullende sessie voor groep 8 met HCO en Stichting PAS. De bijeenkomsten ter implementatie van de vastgestelde referentieniveaus zijn deels al gehouden (Den Haag) en vinden verder plaats in december (Arnhem). In december zal het eindrapport worden opgeleverd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 0 Personele kosten : € Activiteitenkosten : € Egalisatie 2008 : € 47.374,19
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 47.375 Personele kosten : € 31.575 Activiteitenkosten : € 15.800
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Marktgroepmanager PO/VO Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs
Projectcode	Cit/6-2b-8-16
Doel activiteit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het opzetten van een leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs, inclusief een computerregistratiesysteem; 2. Ontwikkelen van een instrument voor het bepalen van het ontwikkelingsperspectief; 3. Toerusten van de scholen en de leerkrachten voor het gebruik van het leerling- en onderwijsvolgsysteem en het instrument voor ontwikkelingsperspectief.
Producten en prestaties	<p>Het project zal in de komende jaren opleveren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Methodeonafhankelijke toetsen voor de meest relevante leergebieden ten behoeve van de onderscheiden doelgroepen in SO en SBO, waardoor scholen beschikken over externe referenties inclusief een koppeling met het reguliere onderwijs - Instrumentarium voor het vaststellen van het ontwikkelingsperspectief voor zowel de korte termijn (handelingsgericht) als de langere termijn (uitstroomperspectief) - Toerusten van de scholen voor het gebruik van toetsen en instrumentarium voor Ontwikkelingsperspectief.
Realisatie van het project per november 2009	<p>In 2009 worden de volgende activiteiten conform de planning uitgevoerd.</p> <p>1 Cluster 1</p> <p>Bij het opzetten van de plannen voor 2009 zijn we ervan uitgegaan dat het voorzien van toetsen van een auditieve ondersteuning het eerste aandachtspunt zou zijn. Nadere verkenning liet echter zien dat daaraan nog een fase vooraf gaat, namelijk een goede keuze van items en te toetsen vaardigheden. Samen met de vertegenwoordigers van de instellingen (Bartiméus, Visio, Sensis en De Brink) heeft Cito een plan van aanpak voor cluster 1 opgesteld. Startpunt is het inventariseren van knelpunten en (gewenste) aanpassingen bij de bestaande LVS-toetsen. In gezamenlijk overleg zijn boven aan de prioriteitenlijst gezet de toetsen voor Rekenen/Wiskunde, DMT-AVI en Spelling. Aan de hand van twee vragen worden deze toetsen onder de loep genomen: 'Is de opgave relevant voor de leerling?' en 'Meet een opgave of toets bij blinde en slechtziende leerlingen hetzelfde als bij andere leerlingen?'. Gezamenlijk gaan we op zoek naar hoe we datgene dat we willen meten het beste kunnen meten. Daarbij is het streven om zo dicht mogelijk bij de reguliere versie van de toetsen voor het basisonderwijs</p>

te blijven. In het najaar van 2009 vinden nog twee velddagen plaats met vertegenwoordigers van cluster 1. Tevens wordt gestart met het opstellen van algemene richtlijnen voor toekomstige toetsontwikkeling en van een algemene handleiding voor toetsgebruik in Cluster 1.

2 Cluster 2

Centraal voor dit cluster staat het fijnmaziger maken van toetsen voor Taal. Hiervoor zijn de volgende activiteiten ondernomen:

- In februari 2009 is gestart met de constructie van nieuwe items voor Begrijpend lezen en Spelling. Voor deze constructie zijn twee aparte constructiegroepen opgezet waarin praktijkmensen uit cluster 2, cluster 3, cluster 4 en het SBO zijn betrokken.
- In het voorjaar 2009 is gestart met de voorbereidingen van de proeftoetsing in januari 2010. Eind mei 2009 zijn alle SO-scholen Cluster 2 benaderd met de uitnodiging om deel te nemen aan de proeftoetsing in januari 2010. Het gaat daarbij om papieren toetsen Begrijpend Lezen, Spelling en Rekenen/Wiskunde voor leerlingen die functioneren op het niveau van groep 3, 4, 5 en 6 uit het regulier basisonderwijs. Daarbij worden ook toetsen uitgetest die makkelijker zijn dan de reguliere toetsen voor groep 3. Omdat het welslagen van deze proeftoetsing afhangt van een zo groot mogelijke deelname van de scholen, is vooraf contact gezocht met Siméa en is voorlichting gegeven op verzoek van enkele besturen.
- In de eerste helft van 2009 is een onderzoek uitgevoerd naar de taligheid van de toetsen voor Rekenen/wiskunde. Op 12 scholen (vier scholen uit cluster 2 en acht uit cluster 4) zijn door proefleiders rekentoetsen afgenomen met kale rekenopgaven en opgaven in een context. Momenteel vindt de rapportage plaats.
- Daarnaast is in september voorzien in verdere dataverzameling ten behoeve van indicatie ESM om te zorgen voor de continuïteit van die dataverzameling.
- Tot s/ot hebben enkele scholen de beschikking gekregen over de digitale toetsen die voor het SBO zijn ontwikkeld (zie verderop) om na te gaan in welke mate deze geschikt zijn voor de doelgroep. Op basis van hun ervaringen zal bekeken worden hoe deze toetsen ook voor cluster-2 leerlingen toegankelijk gemaakt kunnen worden.

Cluster 3

Voor de ZML-leerlingen van Cluster-3 zijn we gestart met het opzetten van een andere toetsmethodiek dan standaard in het regulier basisonderwijs wordt gebruikt. De werkwijze van het Diagnostiseren en plannen in de Onderbouw (J.M. Kraemer, Cito, 2008) wordt daarbij als uitgangspunt gebruikt. Op een tweetal ZML-scholen zijn in april en mei eerste toetsactiviteiten uitgeprobeerd. In de zomer van 2009 zijn tien toetsactiviteiten uitgewerkt voor verschillende niveaus binnen het ZML: van voorbereidend rekenen tot ongeveer groep 4-niveau. Vanaf september 2009 worden deze uitgeprobeerd op verschillende scholen. Bij het samenstellen van de nieuwe rekentoetsen vindt regelmatig overleg plaats met de makers van de Rekenboog. Hierdoor komt er een duidelijke link tussen de toetsresultaten en het onderwijsaanbod.

Cluster 4 en SBO

- In januari 2009 is de digitale pilotuitgave voor het SBO beschikbaar gekomen. Het betreft digitale toetsen voor Rekenen/Wiskunde, Begrijpend Lezen en Spelling voor leerlingen die functioneren op het niveau van groep 3 tot en met 5 van het regulier basisonderwijs. Deze toetsen verschillen van de reguliere digitale toetsen:

	<p>opeenvolgende toetsen beslaan kleinere leerstappen, de toetsen zijn anders opgebouwd (opgaven van eenzelfde typen worden geclusterd aangeboden waarbij de instructie telkens voorafgaat aan een opgaventype) en zijn iets anders samengesteld. In totaal 79 SBO-scholen hebben zich aangemeld voor de pilot in het eerste half jaar van 2009. Zowel de toetsresultaten van de leerlingen als de evaluatiegegevens van de deelnemende scholen – verkregen via enquêtes en schoolbezoeken – worden gebruikt om de toetsen nog beter af te stemmen op de doelgroep.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om na te gaan in welke mate deze digitale toetsen aansluiten bij de leerlingen in cluster 4, proberen tevens tien cluster-4 scholen deze uit. - Daarnaast heeft voor Rekenen/wiskunde op 8 scholen voor cluster-4 een onderzoek plaatsgevonden naar de taligheid van deze toetsen (zie toelichting bij cluster 2). - In verschillende constructiegroepen worden momenteel nieuwe opgaven ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met wensen vanuit het SO en SBO. Naast de leergebieden genoemd bij cluster 2, betreft dit tevens het leergebied Rekenen/Wiskunde. Door deze opgaven in een proeftoetsing aan leerlingen voor te leggen, wordt bepaald in welke mate de opgaven werkelijk geschikt zijn. - Parallel aan de proeftoetsing in cluster 2 organiseren we in januari 2010 ook voor Cluster 4 en het SBO zo'n proeftoetsing van de papieren toetsen. De voorbereidingen daarvoor zijn in het voorjaar van 2009 gestart. In september 2009 zullen alle scholen voor SO cluster 4 en SBO hiervoor benaderd worden, waarbij aandacht wordt besteed aan informatievoorziening via LVC-4 en het SBOwerkverband. <p><i>Informatievoorziening scholen</i> Om de scholen zo goed mogelijk te informeren over de ontwikkelingen, zijn de volgende informatievoorzieningen opgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aparte website pagina sbo.cito.nl, waarop scholen voor SO en SBO de voor hen relevante informatie kunnen vinden; - nieuwsbrief SO-SBO – verschijningsfrequentie 3 tot 4 keer per jaar – die inmiddels is verschenen in maart 2009 en juni 2009; - twee aparte mailadressen sbo@cito.nl en so@cito.nl waar de scholen hun specifieke vragen kunnen stellen. <p>Daarnaast is aan het SBO en SO nadrukkelijk aandacht besteed tijdens de voorlichting op de NOT.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 850.000 Personele kosten : € 665.000 Activiteitenkosten : € 185.000</p> <p>De P-component is inclusief jaarlijks € 80.000 vergoeding voor extra inzet van methodologen, psychometrici en ICT-medewerkers.</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 830.121 Personele kosten : € 698.121 Activiteitenkosten : € 132.000</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 19.879 Deze gelden zullen in 2010 worden ingezet om de werkzaamheden van 2009 af te ronden.</p>

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	[REDACTED] Functie : Senior consultant Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2009 (Programme for International Student Assessment)
Projectcode	Cit/6.2b-8-21 (Kenmerk BGS/UBT-07/63888 U)
Doel activiteit	Het verzamelen van voldoende data over de kennis en vaardigheden van 15-jarige leerlingen in Nederland op het gebied van leesvaardigheid, wiskunde en natuurwetenschappen. In de cyclus 2009 van het PISA onderzoek ligt de nadruk op leesvaardigheid. Naast cognitieve data worden ook achtergrondgegevens verzameld van de leerlingen en hun school en wordt ook hun attitude gemeten t.o.v. het hoofddomein, leesvaardigheid.
Producten en prestaties	Uitvoeren van het onderzoek (Field Trial en Main Study) met als product een valide dataset. Rapportage (nationaal rapport) voor het Ministerie van OCW.
Realisatie van het project per november 2009	De Main Study is uitgevoerd in maart/april. Een dataset die voldoet aan de kwaliteitseisen van het PISA-Consortium is opgestuurd naar het Consortium (ACER) in Australië.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 506.610 Personele kosten : € 174.400 Activiteitenkosten : € 332.210 Egalisatie 2008 : € 71.809,82
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 469.569 Personele kosten : € 167.356 Activiteitenkosten : € 302.213
Prognose egalisatie	Egalisatie 2009 : € 37.041 Egalisatie totaal : € 108.850,82 De looptijd van de beschikking is 01-03-2007 t/m 31-12-2010. De verwachting is dat de egalisatie van de subsidie in 2010 nihil is.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Onderwijskundig Onderzoeker Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2006 Aanvullend onderzoek
Projectcode	Cit/6.2b-8-22 (Kenmerk OND/ODB-08/64170 U)
Doel activiteit	<p>Onderzoeken doen naar de prestaties van 15-jarigen Nederlandse leerlingen op de schaal voor natuurwetenschappen en hun attitudes betreffende natuurwetenschappelijke vakken. De resultaten van Nederland zullen vergeleken worden met de resultaten uit Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Zweden, Noorwegen en Finland. In het onderzoek komen de volgende vragen aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe scoren Nederlandse leerlingen ten opzichte van leerlingen uit de omringende landen? • Zijn er (typen) opgaven te onderscheiden die bijvoorbeeld de leerlingen uit Nederland beter doen dan de leerlingen uit andere landen? • Wat zijn de kenmerken van deze opgaven, beslaan ze bijvoorbeeld eenzelfde inhoudsgebied? • Hoe verhouden de kenmerken van deze opgaven zich tot curricula voor natuurwetenschappelijke vakken in Nederland? • Wat onderscheidt talenten in natuurwetenschappen van andere leerlingen? • Op welke punten verschillen de attitudes ten aanzien van de natuurwetenschappelijke vakken in deze landen?
Producten en prestaties	<p>Uitvoeren onderzoek zoals hierboven geschreven, resultaten analyseren en rapport opleveren aan het Ministerie van OCW. Naar aanleiding van de rapportage een conferentie houden voor belanghebbenden uit het onderwijsveld.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<p>Het onderzoek is volgens plan uitgevoerd. In september 2009 hebben twee mensen van Cito en één van het Freudenthal Instituut deelgenomen aan de 'PISA Research Conference' in Kiel, Duitsland. Zij hebben daar resultaten van drie hoofdstukken gepresenteerd.</p> <p>Van vijf hoofdstukken, waaronder de inleiding, is een conceptversie geschreven. Voor twee hoofdstukken zullen per 4 december concepten beschikbaar zijn. Eind 2009 zullen alle hoofdstukken in concept gereed zijn. De publicatie wordt begin 2010 afgerond.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 0</p> <p>Personele kosten : €</p> <p>Activiteitenkosten : €</p> <p>Egalisatie 2008 : € 89.597,50</p>

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 64.877 Personele kosten Cito: € 36.140 Personele kosten FI : € 27.000 Activiteitenkosten : € 1.737
Prognose egalistatie	€ 24.720,50 De egalistatie zal in 2010 worden gebruikt voor het afronden van de werkzaamheden

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

■ Eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Toetsdeskundige, projectleider Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling referentieniveaugerichte toetsen
Projectcode	Cit/6.2b-8-23
Doel activiteit	Het ontwikkelen van referentieniveaugerichte diagnostische toetsen voor rekenen, spelling, lezen en luisteren die aansluiten bij het referentiekader van Expertgroep Doorlopende Leerlijnen (EGDLL).
Producten en prestaties	Het project zal voor het eerst medio april 2009 de volgende toetsen in de vorm van een pdf aanbieden aan het onderwijs (VO en MBO): - een 1F/2F-toets, een 2F-toets én een 3F-toets voor spelling - een 1F/2F-toets, een 2F-toets en een 3F-toets voor rekenen - een 3F-toets voor luisteren - een 3F-toets voor lezen De toetsafnames bieden de mogelijkheid tot gebruik als nulmeting, ook op systeemniveau. De ontwikkeling van het niveau kan gedurende drie jaar gevolgd worden (peilingsonderzoek met longitudinale gegevens). Cito levert van de afname een rapport op met de resultaten.
Realisatie van het project per november 2009	Grote aantallen scholen hebben leerlingen ingeschreven voor de afname van de toetsen. De resultaten van de vrije afname schooljaar 2008-2009 zijn in oktober 2009 op het Ministerie gepresenteerd. De website is aangepast en de rapportagemogelijkheden zijn uitgebreid. Er is een leerlingrapportage, een groepsrapportage en een schoolrapportage beschikbaar. Scholen zijn hierop geattendeerd in de vorm van een e-nieuwsbrief. De huidige toetsen zijn iets aangepast en per 25 november wederom beschikbaar gesteld aan zowel VO-scholen als MBO-scholen om ze te downloaden. Scholen schrijven zich schooljaar 2009-2010 in door middel van een inschrijfkaartje. Dit inschrijfkaartje is opgenomen in een Taal- en rekenkrant, die eind november naar de scholen verzonden is. Hiermee wordt een beter communicatie over de diagnostische toetsen en het referentiekader beoogd.
Toegekende subsidie 2009	Egalisatiereserve 2008 : € 530.645,27
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 530.645,27 Personele kosten: € 291.900,- Activiteitenkosten: € 238.745,27
Prognose egalisatie	€ 0,-

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Consultant Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	ESLC (European Survey on Language Competences) Nederland
Projectcode	Cit/6.2b-8-24
Doel activiteit	Vorbereiding en uitvoering "Field Trial ESLC 2010", voorbereiding en uitvoering "Main Study ESLC 2011" en schrijven nationaal rapport waarin de resultaten van het onderzoek weergegeven worden. Zie bijgevoegd projectplan.
Producten en prestaties	Presentatie en overhandiging Nationaal rapport in 2012 aan de verantwoordelijken bij het Ministerie van OCW.
Realisatie van het project per november 2009	Deelname aan voorbereidende conferentie in Brussel (4 en 5 juni). Vorbereiding Sampling frame en voorbereiding vertalingen van vragenlijsten en sampling formulieren. Vorbereiding Pilot Frans/ Spaans in september/oktober 2009. Communicatieplan is opgesteld.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 215.270 Personele kosten : € 177.920 Activiteitenkosten : € 37.350 Egalisatie 2008 : € 21.598,45
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 130.380 Personele kosten : € 88.960 Activiteitenkosten : € 41.420
Prognose egalisatie	€ 106.488,45 De egalisatie zal in 2010 worden gebruikt voor het afronden van de geplande werkzaamheden.

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager centrale examens havo/vwo Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Productie van havo-vmbo TL examens voor de pilot meerdere examenmomenten
Projectcode	Cit/6.2b-8-29
Doel activiteit	Construeren en normeren van examens die door de Staatsexamencommissie in januari 2010 kunnen worden afgenomen in het kader van de pilot meerdere examenmomenten. Normeren van de examens die in augustus 2009 worden afgenomen door de Staatsexamencommissie bij kandidaten van de vmbo TL, havo en vwo scholen die meedoen met de pilot meerdere examenmomenten.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden in 2009 voor het afname moment januari 2010 centrale examens gemaakt voor vmbo-TL, havo en vwo. • Er wordt een procedure van standardsetting op de augustus examens 2009 en de januari examens 2010 uitgevoerd om de examens zo veel mogelijk gelijkwaardig te laten zijn met de examens van het eerste en tweede tijdvak. • Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden gelijkwaardige examens te verkrijgen voor de drie examenmomenten in een jaar. • Er worden binnen het project bijdragen geleverd aan de projectorganisatie onder andere door het voorbereiden en bijwonen van de bijeenkomsten van de zogeheten coördinatiegroep, de monitor groep en de bijeenkomsten met de pilotscholen.
Realisatie van het project per november 2009	De activiteiten liggen bijna op schema maar er moeten nog werkzaamheden worden uitgevoerd voor de afronding van het project.
Toegekende subsidie 2009	Egalisatie 2008 : 1.262.883,75 Egalisatie 2007: 29.316,49
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : 1.204.833 Personele kosten: 860.029 Activiteitenkosten: 344.804
Prognose egalisatie	€ 87.367,24 De egalisatie moet vanwege vertraging van de werkzaamheden worden ingezet voor werkzaamheden in 2010.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : ██████████</p> <p>Functie : Programmamanager CBT CE</p> <p>Tel. : ██████████</p>
Projectnaam	Productie digitale examens algemene vakken vmbo KB 2010 en 2011
Projectcode	Cit/6.2b-8-30
Doel activiteit	<p>Het CvE heeft als beleid dat in 2010 de eerste digitale examens algemene vakken vmbo KB bij pilotscholen zullen worden afgenomen. Deze examens zullen daarna dienen als voorbeeld examens voor de scholen die overgaan op het gebruik van digitale examens KB in plaats van papieren examens in het jaar 2011 en 2012. De opzet van de digitale centrale examens KB wordt met het ontwikkelen van de digitale pilot examens KB onderzocht. Daarbij is aandacht voor aspecten als vergelijkbaarheid van de varianten, geheimhouding, validiteit, passen bij het KB-niveau en betrouwbaarheid.</p> <p>Dit project beoogt de productie van de digitale examens voor elf algemene vakken en het onderzoek naar de juiste samenstelling in overleg met de toetsconstructeurs en de vakmedewerkers. CvE en Cito hebben een projectplan ontwikkeld voor de productie en implementatie van de digitale examens in KB.</p>
Producten en prestaties	Samen met het CvE wordt afgesproken welke examens worden geproduceerd, hoe de samenstelling is. Samen met het CvE worden tussenproducten tijdens het constructie en vaststellingsproces geëvalueerd en bijgesteld.
Realisatie van het project per november 2009	<p>De opzet van de pilot 2010 is uitgewerkt. De digitale examens KB 2010 zijn bijna allemaal opgeleverd alsook de voorbeeldexamens voor 2010.. Beide producten zullen in het voorjaar van 2010 worden uitgeleverd. Daarnaast is een start gemaakt met de productie van digitale centrale examens voor KB 2011.</p> <p>In september 2009 is een voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor examensecretarissen. In december 2009 volgen voorlichtingsbijeenkomsten voor systeembeheerders. De voorlichtingsbrochure en activiteitenplanning voor KB 2010 staan op de Cito-site.</p>
Toegekende subsidie 2009	Egalisatie 2008 : € 1.105.356
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 1.105.356</p> <p>Personele kosten: € 939.237</p> <p>Activiteitenkosten: € 166.119</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam: [REDACTED]</p> <p>Functie: Programmamanager CBT CE</p> <p>Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Ondersteuning scholen bij de implementatie van digitale centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-9-02
Doel activiteit	Het beleid van het CvE is erop gericht om de vmbo-scholen in 2009 zo veel mogelijk gebruik te laten maken van de digitale examens voor de algemene vakken van de basisberoepsgerichte leerweg. Ook de invoering van digitale examens bij de kaderberoepsgerichte leerweg wordt voorbereid. Doel van dit project is gericht op voorlichting en ondersteuning geven bij de invoering van digitale examens onder ander met behulp van een ict examenhelpdesk.
Producten en prestaties	<p>De scholen die (gaan) werken met digitale examens voeren als voorbereiding op de examens 2009 een systeemcheck en een proef op de som uit. Hiervoor wordt materiaal verstrekt. De technische check en de proef op de som van de scholen worden vanuit Cito georganiseerd en geëvalueerd. Scholen krijgen bericht als zij aan de voorwaarden van deelname hebben voldaan. Tijdens de periode van het gebruik van de digitale examens zal een ict examen helpdesk worden opengesteld voor de scholen. De helpdesk beantwoordt vragen van de scholen op technisch en organisatorisch gebied ten aanzien van digitale examens.</p> <p>In juni 2009 wordt het verloop van de afname van de digitale centrale examens bij de scholen geëvalueerd door middel van een enquête. Hier wordt een verslag van gemaakt ten behoeve van de monitoring van de implementatie van de digitale examens bij de scholen.</p> <p>Naast de technische ondersteuning wordt er ook voorlichting gegeven in bijeenkomsten voor examenscretarissen en systeembeheerders. De scholen ontvangen voorlichtingsbrochures, handleidingen en voorbeeldmateriaal.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<p>De volgende zaken zijn gerealiseerd:</p> <p>Er zijn verschillende voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor examenscretarissen systeembeheerders. Hiervoor zijn inschrijving, locaties, documentatiemateriaal en voorlichters geregeld;</p> <p>Voor de digitale centrale examens zijn verschillende systeemchecks opgezet en uitgevoerd. De resultaten van deze systeemchecks zijn op diverse momenten gerapporteerd aan scholen, IBG en CvE;</p> <p>Tijdens de systeemchecks en de periode van de afname van de digitale examens is een ict examen helpdesk opengesteld voor de scholen;</p>

	<p>Op verschillende momenten tijdens de examencampagne 2009 zijn scholen bevraagd over het functioneren van de examenhelpdesk. In mei/juni 2009 is het verloop van de afname van de digitale centrale examens bij de scholen geëvalueerd door middel van een enquête. Hiervan is voor CvE een verslag gemaakt ten behoeve van de monitoring van de implementatie van de digitale examens bij de scholen;</p> <p>Cito heeft de helpdesk ingericht voor de ondersteuning tijdens de systeemchecks en de afname van de digitale examens in het kader van de examencampagne 2010.</p> <p>In overleg met CvE heeft Cito afspraken gemaakt over een nieuwe wijze van rapporteren van de resultaten van de systeemchecks aan scholen en CvE.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 361.000 Personele kosten: € 208.000 (187 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 153.000</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 361.372 Personele kosten: € 208.000 Activiteitenkosten: € 153.372</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummen ██████████
Projectnaam	Extra productie papieren examens BB AV 2010
Projectcode	Cit/6.2b-9-03
Doel activiteit	De centrale digitale examens voor de algemene vakken vmbo BB worden door de meeste scholen gebruikt. Dit project moet de papieren eerste tijdvak examens algemene vakken basisberoepsgerichte leerweg vmbo produceren t.b.v. de scholen die er niet in slagen digitale centrale examens af te nemen in 2010.
Producten en prestaties	Voor Nederlands, Engels, Duits, wiskunde, nask-1, biologie, economie, aardrijkskunde, geschiedenis, maatschappijleer, worden voor het eerste tijdvak papieren examens geproduceerd. Deze 10 examens kunnen worden gebruikt door scholen die er in 2010 nog niet in zijn geslaagd digitale centrale examens algemene vakken basisberoepsgerichte leerweg af te nemen.
Realisatie van het project per november 2009	Voor bovengenoemde vakken is de productie van papieren tijdvakken als alternatief voor de digitale varianten in de laatste fase. De productie van deze papieren heeft echter vertraging oplopen, omdat het CvE in verband met de geheimhouding van de digitale examens besloten heeft om m.i.v. het examenjaar 2010 geen overlap meer toe te staan tussen openbare papieren en digitale examens BB. Als gevolg hiervan moest de productie van de papieren examens BB 2010 (deels) opnieuw worden uitgevoerd.. Het opleveren van de examens is in een afrondende fase..
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 52.200 Personele kosten: € 44.400 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 7.800
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 52.200 Personele kosten: € 44.400 Activiteitenkosten: € 7.800
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Clostermanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Pilot geschiedenisexamens CHMV ('de Rooy')
Projectcode	Cit/6.2b-9-06 (vervolg op Cit/6.2b-8-06)
Doel activiteit	Voortzetting van de pilot waarbij de vorm wordt onderzocht van het nieuwe centraal examen passend voor de scholen die werken met het nieuwe examenprogramma gebaseerd op het werk van de commissie De Rooy. Daarvoor worden pilot examens ontwikkeld en wordt deelgenomen aan de projectgroep rond de programma- en examenontwikkeling.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> * participatie (een persoon) in de werkgroep en in de projectleiding * productie van drie tijdvakken pilotexamens havo en vwo 2010 en 2011 * afronding en werkzaamheden rondom afname pilotexamens 2009 vwo: <p>Er worden bijdragen geleverd aan een verkenning van het niveauverschil havo-vwo en implicaties voor het CSE - vakinhoudelijke en toetstechnische bijdrage in de syllabuscommissie geschiedenis havo/vwo.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<ul style="list-style-type: none"> * Afronding productie havo 2010-1 (vaststelling), bespreking havo 2010-2, voorbereiding havo 2010-3. Vaststelling vwo 2010-1. Productie vwo 2010-2 wordt afgerond. Vaststelling volgt in januari 2010. * met projectleiding en pilotdocenten zijn examenbespreking gevoerd en themavergaderingen gehouden. Resultaten van de laatste examens worden in een Kleio-artikel weergegeven gericht op het verschil havo-vwo en vergeleken met de reguliere examens (in bewerking).
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 325.900</p> <p>Personele kosten: € 241.500</p> <p>Activiteitenkosten: € 84.400</p> <p>Egalisatie 2008 : € 34.795,52</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 348.902</p> <p>Personele kosten: € 271.767</p> <p>Activiteitenkosten: € 77.135</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 11.793,52</p> <p>De egalisatie moet vanwege vertraging van de werkzaamheden worden ingezet voor werkzaamheden in 2010.</p>

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Clustermanagers CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Experimentele pilot examens bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, maatschappijwetenschappen, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie).
Projectcode	Cit/6.2b-9-07 (vervolg op Cit/6-2b-E-07)
Doel activiteit	In het kader van de vernieuwing van de examenprogramma's bij de tweede fase zijn groepen scholen gestart die experimenteren met de uitvoering van de nieuwe programma's. Onderdeel van deze experimenten zijn de nieuwe centrale examens die passen bij deze programma's.
Producten en prestaties	* productie van pilotexamens havo en vwo 2010 bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, maatschappijwetenschappen, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie) * in samenwerking met CEVO vaksecties ontwikkelen van constructieopdrachten nieuw programma.
Realisatie van het project per november 2009	<p>Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen en geevalueerd - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn geproduceerd en worden in de periode september-december door Cevo vastgesteld - constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en worden verder ingevuld gaande het pilottraject - bijdrage aan het evaluatierapport pilot economie havo 2009 - Cito verzorgt een workshop bij de 4e nascholingsbijeenkomst van UvA/SLO (19 november 2009) <p>Maatschappijwetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - advisering voor en tekstbijdragen aan de Vervolgcommissie-Schnabel - schriftelijke reactie aan de staatssecretaris op het rapport "Maatschappijwetenschappen: vernieuwd examenprogramma" <p>Biologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september uitgevoerd. - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn in productie en zijn in de periode september-februari door Cevo vastgesteld - Constructie van een derde tijdvak is opgestart najaar 2009. Vaststelling voorzien in maart 2010. - constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en zijn verder ingevuld gaande het pilottraject <p>Natuurkunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september uitgevoerd. - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn in productie en worden in de periode september-februari door Cevo vastgesteld

	<p>- Constructie van een derde tijdvak is opgestart najaar 2009. Vaststelling voorzien in maart 2010.</p> <p>- constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en zijn verder ingevuld gaande het pilottraject</p> <p>Scheikunde:</p> <p>- pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september uitgevoerd.</p> <p>- pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn geproduceerd en worden in de periode september-feb/mari door Cevo vastgesteld</p> <p>- Constructie van een derde tijdvak is opgestart najaar 2009. Vaststelling voorzien in maart 2010.</p> <p>- constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en zijn verder ingevuld gaande het pilottraject</p> <p>Wiskunde</p> <p>De ontwikkelingen bij wiskunde hebben lange tijd stil gelegen. Voorjaar 2009 zijn de syllabuscommissies begonnen. De constructie van de eerste experimentele wiskunde examens zal starten in voorjaar 2010.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 1.163.000</p> <p>Personele kosten: € 800.000</p> <p>Activiteitenkosten: € 363.000</p> <p>Egalisatie 2008 : € 257.176,84</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 1.069.109</p> <p>Personele kosten: € 730.167</p> <p>Activiteitenkosten: € 338.942</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 351.067,84</p> <p>De omvangrijke egalisatie is met name veroorzaakt door stagnerende activiteiten voor wiskunde. De egalisatie gelden moeten worden ingezet voor de doorgeschoven werkzaamheden in 2010.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Productmanager Telefoonnummers [REDACTED]
Projectnaam	Masterplan Implementatie ERK voor de MVT
Projectcode	Cit/6.2b-9-08
Doel activiteit	Deze aanvraag maakt deel uit van de SLO-'moederaanvraag' dd 15-05-07 inzake het Masterplan Implementatie ERK voor de MVT. Doel van de activiteit is door middel van de ontwikkeling van (voorbeeld)instrumenten op het gebied van toetsen en beoordelen de invoering van het ERK in het Nederlandse onderwijs te bevorderen. In deze aanvraag zullen de projectonderdelen worden beschreven die Cito in overleg, samenwerking en afstemming met de andere betrokken SLOA-instellingen zal uitvoeren.
Producten en prestaties	Cito zal als onderdeel van het project masterplan de volgende producten en prestaties opleveren: a) Deelprojectcoördinatie. b) Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. c) Het ontwikkelen van voorbeeld- en oefentoetsopgaven voor het schatten van ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid Duits, Engels Frans en Spaans. d) Het ijken van voorbeeld- en oefentoetsopgaven op nationaal niveau om een inschatting te maken van de ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid. e) Het ontwikkelen van certificerende ERK-toetsen voor lees- en luistervaardigheid. f) Het doen van onderzoek naar leeropbrengsten op het gebied van lees- en luistervaardigheid Frans, Duits en Engels in het voortgezet onderwijs. g) Het afstemmen van de centrale examens mvt VO op het ERK (Arabisch, Duits, Engels, Frans , Russisch, Spaans en Turks).
Realisatie van het project per november 2009	ad a) Deze wordt uitgevoerd door de projectleider. ad b) Deze actie is in onderling overleg nog niet uitgevoerd. ad c) Er is materiaal ontwikkeld voor leesvaardigheid A1 tot en met B2 voor Duits, Engels, Frans en Spaans. Begonnen is met het ontwikkelen van voorbeeldmateriaal op het gebied van luistervaardigheid.

	<p>ad d) Het materiaal voor leesvaardigheid is geijkt.</p> <p>ad e) Dit onderdeel wordt wel genoemd in het masterplan, maar wordt niet uitgevoerd in het kader van deze aanvraag als gevolg van veranderde inzichten.</p> <p>ad f) Er hebben proefafnames plaatsgevonden voor toetsen leesvaardigheid (A2 tot met B2) en luistervaardigheid (A1 en B1) zodat een goede inschatting gemaakt kan worden van het niveau van Nederlandse leerlingen. De resultaten van deze onderzoeken staan op de website van Cito</p> <p>ad g) Er is een reactie geschreven op het voorstel van SLO om het ERK te verankeren in de examenprogramma's.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 141.850</p> <p>Personele kosten: € 120.100 (131 dagen OWK à € 1.080 tarief 2008)</p> <p>Activiteitenkosten: € 21.750</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 141.850</p> <p>Personele kosten: € 139.819</p> <p>Activiteitenkosten: € 2.031</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, natuurkunde, scheikunde, biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-9-09 (voortzetting van het gelijknamige project Cit/6.2b-8-09)
Doel activiteit	Voor de vakken economie, natuurkunde, scheikunde en biologie zijn de examenprogramma's grondig herzien door vernieuwingscommissies. Hierdoor verandert de inhoud en de werkwijze bij deze vakken en dient een veranderde toetsing in het kader van het schoolexamen hierbij aan te sluiten. In augustus 2007 zijn de eerste pilotscholen gestart. Het project "ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo" ontwikkelt samen met docenten van de pilotscholen en andere direct betrokkenen een opzet voor de eigen schoolexamens en daarbij aansluitend voorbeeldopgaven voor de schoolexamens nieuwe stijl gebaseerd op de uitgangspunten van de vernieuwde examenprogramma's. Deze vernieuwde schoolexamens dienen als kwalitatieve referentiepunten en als inspiratiebron voor de docenten. In 2008 is het project gestart (zie ook de Tussenrapportage van 10 juli 2008). In 2009 wordt het project voortgezet met de startende vakken. In 2010 volgen vakken als wiskunde en maatschappijwetenschappen.
Producten en prestaties	Coaching van de docenten van de pilotscholen bij het ontwikkelen van de vernieuwde schoolexamens. Een cd-rom of andere informatiedrager gericht op docenten havo en vwo van de genoemde vakken met <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van voorbeelden voor een vernieuwde opzet van het schoolexamen in het kader van de vernieuwde examenprogramma's • voorbeeldopgaven voor schoolexamens met bijbehorende psychometrische gegevens. De opgaven zullen ter beschikking worden gesteld van de scholen.
Realisatie van het project per november 2009	Met SLO en andere coördinatoren zijn de afspraken over uitvoering en afstemming afgerond. Voor de verschillende vakken zijn scholingsbijeenkomsten met docenten van pilotscholen verzorgd en zijn de behoeften van de docenten gepeild. Eerste versies van voorbeelden zijn ontwikkeld. Deze zijn op pilotscholen gebijkt en van commentaar voorzien op basis waarvan revisie plaatsvindt. Proefafname van economie en natuurkunde havo (vanaf januari 2010) is in voorbereiding.

Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 179.800 Personele kosten : € 166.800 (150 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 13.000 Egalisatie 2008 : € 69.297,87
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 137.466 Personele kosten : € 107.466 Activiteitenkosten : € 30.000
Prognose egalisatie	€ 111.631,87 Verandering van de planning ten opzichte van de start van het project heeft geleid tot verschuiving van de kosten naar 2010.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: !
Projectnaam	Eindtoetsing en -beoordeling in nieuw vak Natuur Leven en Technologie (NLT)
Projectcode	Cit/6.2b-9-11 (vervolg op Cit/6.2b-8-11 en Cit/6.2b-7-11)
Doel activiteit	Voor het nieuwe vak NLT voor havo en vwo worden door ontwikkelgroepen van scholen zo'n 55 modules ontwikkeld, verdeeld over vier 'ontwikkelgolven': twee golven die zijn gestart in het schooljaar 2006/2007 en twee golven die zijn gestart in 2007/2008. De ontwikkelgroepen hebben o.a. de taak per module een voorbeeld te maken voor de eindbeoordeling van dit nieuwe vak in het schoolexamen. De activiteit van Cito is gericht op kwaliteitsborging van de eindbeoordeling in het schoolexamen. Deze ondersteuning van het project is nodig omdat de betrokken docenten van de ontwikkelgroepen in het algemeen geen ervaring hebben met het construeren van toetsmateriaal en beoordelingsmodellen voor gebruik in andere scholen. Dit project is een voortzetting van het gelijknamige project Cit/6.2b-8-11 en van het project Toetsen bij het geïntegreerd bètavak. (Cit/6.2b-7-11).
Producten en prestaties	Cito-specialisten in de betrokken disciplines verzorgen in 2009 voor de modules van de 4e ontwikkelgolf en voor evenveel ontwikkelgroepen: <ul style="list-style-type: none"> • screening van concept toetsmateriaal (schriftelijke toetsen en beoordelingsmodellen voor praktische opdrachten), • advisering voor verbetering. Cito is aanwezig op de landelijke NLT-conferentie(s).
Realisatie van het project per november 2009	De screening van ontwikkeld toets- en beoordelingsmateriaal is afgerond door: <ul style="list-style-type: none"> • screening van concept toetsmateriaal van vertraagde modules uit de 1e, 2e en 3e ontwikkelgolf • screening van concept toetsmateriaal van modules uit de 4e ontwikkelgolf Het resultaat van de inbreng van Cito is geëvalueerd voor 30 van de naar verwachting in totaal 52 te certificeren modules.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 25.240 Personele kosten : € 22.240 (20 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 3.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 23.085 Personele kosten : € 22.935 Activiteitenkosten : € 150

Prognose egalisatie	€ 2.155 Verandering van de planning in het project heeft geleid tot verschuiving van de kosten naar 2010. Een deel van de evaluaties wordt in 2010 uitgevoerd.
---------------------	--

[REDACTED]

[REDACTED]

2° Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling voorbeeldopgaven voor Wiskunde-Algebra
Projectcode	Cit/6.2b-9-12 (vervolg van Cit/6.2b-8-12)
Doel activiteit	De invoering van de vernieuwde Tweede Fase met nieuwe examenprogramma's heeft tot gevolg dat er bij het vak Wiskunde meer aandacht komt voor Algebra. Het project "ontwikkeling voorbeeldopgaven voor Wiskunde Algebra" helpt scholen met opgaven voor de afsluiting en de voortgangsmeting bij havo en vwo. Het geproduceerde materiaal helpt docenten te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan het kwaliteitsbeleid ten aanzien van de toetsing. De opgaven zijn kwalitatieve referentiepunten voor de toetsen die de scholen zelf ontwikkelen in het kader van het schoolexamen. Speciale aandacht wordt gegeven aan de elementaire basisrekenvaardigheden.
Producten en prestaties	Voorbeeldopgaven voor havo en vwo bij het onderdeel Algebra en basisrekenvaardigheden van Wiskunde. Er wordt een opgavenbank samengesteld waarin de opgaven gerangschikt zullen worden naar onderdeel van het leerdomein en op moeilijkheidsgraad.
Realisatie van het project per november 2009	Het product voor havo is gereed en voor de scholen beschikbaar. De opgaven voor de vwo-toets zijn gereed en in de specifieke portalapplicatie ingevoerd. Aan de constructie van de technische interface wordt gewerkt. Een en ander is klaar eind 2009. Dan zal het product aan de scholen voor vo worden aangeboden.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 20.000 Personele kosten : € 16.800 (15 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 3.200
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 28.847 Personele kosten : € 27.982 Activiteitenkosten : € 865
Prognose egalisatie	€ 0

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling gestandaardiseerde schooloverstijgende beoordelingsmethode voor competenties
Projectcode	Cit/6.2b-9-13 (vervolg Cit/6.2b-8-13)
Doel activiteit	Ontwikkelen samen met scholen van een format voor een gestandaardiseerde schooloverstijgende beoordelingsmethode voor competenties en dit format uitproberen bij groepen van scholen die werken met competentiegericht onderwijs. Het standaardiseren van de beoordelingsmethodiek en het rapporteren over de resultaten van de leerlingen in een soort van onderwijsdoorstroomkaart beoogt de eenduidigheid en transparantie in het rapporteren over de opbrengsten van het voortgezet onderwijs bij de individuele leerlingen te versterken en daarmee het civiel effect bij de overgang van het voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs te vergroten. Het doel is vooral het standaardiseren van de overdrachtsinformatie en het ontwikkelen van een voor de meeste scholen bruikbaar format.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Een basisformat voor een beoordelingsmethodiek toepasbaar in het voortgezet onderwijs met behulp van een set competentiebeschrijvingen, beoordelingsaspecten en indicatoren. • Een instrument om de competentieontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen en het beheersingsniveau van de competenties te rapporteren aan het vervolgonderwijs. • Richtlijnen voor het inschalen van de niveaus van de opdrachten waarmee de beheersing van de competenties wordt beoordeeld. • Een set van voorbeeld opdrachten en voorbeeld beoordelingen om de methodiek van beoordelen van competenties te illustreren ten behoeve van andere scholen die starten met het systematisch beoordelen van competenties en van instellingen in het vervolgonderwijs. • Een methodiek om de gestandaardiseerde competenties, de beoordelingsmethodiek en de voorbeeld opdrachten en beoordelingen ter beschikking te stellen van het onderwijs. • Begeleiden van groepen pilotscholen waarmee de instrumenten worden ontwikkeld en uitgetest. De pilotscholen maken deel uit van grotere overlegverbanden zoals samenwerkende vmbo's en ROC's in de regio Utrecht, platform intersectoraal en samenwerkende vwo scholen in de regio Arnhem Nijmegen (Platform VO-HO), en samenwerkende havo scholen in het project "Havisten competent naar het hbo".
Realisatie van het project per november 2009	De voortgang van het project is nog niet voorspoedig omdat de scholen aan geven dat zij niet zo veel werk willen steken in het vastleggen van

	de gegevens van de leerlingen in een geavanceerd elektronisch systeem. Met de scholen wordt gezocht naar een eenvoudiger systeem voor het vastleggen van de gegevens
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 23.000 Personele kosten: € 16.680 (15 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 6.320 Egalisatie 2008 : € 89.400,25
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 8.450 Personele kosten: € 8.340 Activiteitenkosten: € 110
Prognose egalisatie	€ 103.950,25 De egalisatie moet vanwege vertraging van de werkzaamheden worden ingezet voor werkzaamheden in 2010.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Directeur RCEC Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Research Centrum voor Examinering en Certificering
Projectcode	Cit/6.2b-9-14 (vervolg op Cit/6-2b-8-14)
Doel activiteit	<p>Het Research Centrum voor Examinering en Certificering is een initiatief van de Universiteit Twente, faculteit Gedragwetenschappen, en Cito. Het RCEC heeft de volgende drie doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bevorderen van onafhankelijk onderzoek naar examinering en certificering; • expertise op het gebied van examinering en certificering ter beschikking stellen aan instellingen, nationaal en internationaal, binnen en buiten het ondenvijs; • leveren van een bijdrage aan de maatschappelijke fundering van examinering en certificering door belanghebbenden van examinering en certificering bij het onderzoekscentrum te betrekken. <p>Opmerking: Een uitgebreide beschrijving van de doelen van het RCEC plus andere informatie staat beschreven in de notitie 'Research Center voor Examinering en Certificering'.</p>
Producten en prestaties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acquireren en laten doen uitvoeren van (onderzoeks)projecten van voor het RCEC relevante aandachtsgebieden. 2. Vier onderzoeken op het gebied van examinering en certificering opstellen en laten uitvoeren door vier promovendi. 3. Verder ontwikkelen en onderhouden van de RCEC website. 4. Verder ontwikkelen van het voor het RCEC relevante netwerk in Nederland en Europa.
Realisatie van het project per december 2009	<p>De volgende van voornoemde producten en activiteiten zijn in 2009 gerealiseerd:</p> <p>Ad 1. Projecten zijn uitgevoerd voor de cesuurbepaling van de Toets Gesproken Nederlands en de ontwikkeling van referentieniveau-toetsen Rekenen en Taal.</p> <p>Ad 2. Er is een aanvang gemaakt met promotieprojecten op het gebied van adaptief toetsen, rijvaardigheid, leerlingvolgsystemen en examinering in het middelbaar beroepsonderwijs. De promovendi zijn gehuisvest bij de Universiteit Twente en Cito.</p> <p>Ad 3. De website is in 2009 verder ontwikkeld. Het streven is eind 2009 ook over een Engelstalige versie van de website te beschikken.</p> <p>Ad 4. Zowel voor Nederland als Europa zijn verschillende initiatieven ontplooid om het voor het RCEC relevante netwerk uit te breiden.</p>
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 155.500

	Personele kosten: € 139.000 Activiteitenkosten: € 16.500 Egalisatie 2008 : € 84.504,31
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 244.688 Personele kosten: € 233.348 Activiteitenkosten: € 11.340
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-9-17 (vervolg op Cit/6.2b-8-17)
Doel activiteit	<p>Omschrijving van het onderzoek</p> <p>In dit onderzoek wordt bekeken welke effecten de vernieuwde eisen aan examenresultaten hebben met betrekking tot de uitslagbepaling. Hiertoe worden verschillende uitslagregels met elkaar vergeleken op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten en op de nauwkeurigheid van de uitslag. Het onderzoek sluit aan bij het eerder door Cito uitgevoerde onderzoek gerapporteerd in "De verhouding tussen het schoolexamen en het centraal examen". Waar in het voornoemde onderzoek gebruik werd gemaakt van examengegevens uit de jaren 2004, 2005 en 2006, zullen in het huidige onderzoek examengegevens uit 2008 worden geanalyseerd voor vmbo, havo en vwo.</p>
Producten en prestaties	<p>Het onderzoek levert een rapport op, waarin de effecten van de nieuwe uitslagregels zijn bepaald.</p> <p>In onderstaande tabel staan de verschillende uitslagregels voor vmbo, havo en vwo beknopt beschreven. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Bij vmbo bb telt het schoolexamen echter twee keer, en bij vmbo bb en kb telt het afdelingsvak of intrasectorale programma als twee eindcijfers.</p> <p>Uitslagregel vmbo (2007-2009)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 of twee eindcijfers 5, maar dan met minimaal één eindcijfer 7; - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie <p>Uitslagregels havo/vwo</p> <p>Tot 2008-2009</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 waarvan niet meer dan één uit het profieldeel <p>Vanaf 2008-2009</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, maar dan met gemiddelde eindcijfer minimaal 6.0 - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie <p>In de volgende tabel staan drie verschillende aanvullende eisen op de examenresultaten. De effecten van deze eisen in combinatie met bovengenoemde uitslagregels op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten zullen worden onderzocht. Ook wordt het effect op de nauwkeurigheid in termen van het percentage onterecht gezakte dan wel onterecht geslaagde kandidaten via modelmatige simulaties</p>

	<p>bekeken.</p> <table border="1"> <tr> <td>Aanvullende eisen</td> </tr> <tr> <td>- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)</td> </tr> <tr> <td>- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende</td> </tr> <tr> <td>- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde</td> </tr> </table>	Aanvullende eisen	- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)	- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende	- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde
Aanvullende eisen					
- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)					
- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende					
- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde					
Realisatie van het project per november 2009	<p>Het project is nog uitgevoerd voor havo en vwo. Hiervan zal ook in 2009 verslag worden gemaakt. De benodigde data voor vmbo zijn echter onvolledig. Een aanvulling is opgevraagd, maar wordt mogelijk niet meer in 2009 opgeleverd. Zodra de data voor vmbo beschikbaar zijn wordt het rapport afgerond.</p>				
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 22.128 Personele kosten : € 21.128 (19 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 1.000</p>				
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 15.456 Personele kosten : € 14.456 Activiteitenkosten : € 1.000</p>				
Prognose egalisatie	<p>€ 6.672 De egalisatie moet vanwege vertraging van de werkzaamheden worden ingezet voor werkzaamheden in 2010.</p>				

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	PPON-Jaarliks
Projectcode	Cit/6.2b-9-18 (vervolg Cit/6.2b-8-18)
Doel activiteit	Uitvoeren en rapporteren van een jaarlijkse peiling van onderwijsleerresultaten voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde in het basisonderwijs. Doel is op korte d.w.z. jaarlijks, de effecten van het onderwijsbeleid te monitoren in opbrengsten bij leerlingen. De resultaten van deze jaarlijkse peiling worden opgenomen in het jaarlijkse onderwijsverslag van de Inspectie van het Onderwijs. De opbrengsten worden gerapporteerd voor jaargroep 4 en jaargroep 8.
Producten en prestaties	<p>Het onderzoek betreft de resultaten van leerlingen aan het einde van jaargroep 4 en medio jaargroep 8. Voor het onderzoek in jaargroep 4 zal gebruik gemaakt worden van resultaten van leerlingen op de LVS-toetsen voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde, voor het onderzoek in jaargroep 8 van de resultaten op de Eindtoets.</p> <p>Jaargroep 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend lezen • Technisch lezen • Spelling • Woordenschat • Rekenen/wiskunde. <p>Jaargroep 8 voor Nederlandse taal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend lezen • Spelling • Woordenschat • Technisch lezen* <p>voor rekenen/wiskunde de onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getallen en bewerkingen • Breuken, procenten en verhoudingen • Meten, tijd en geld. <p>De resultaten op de Eindtoets worden geanalyseerd vanuit de bestaande databestanden. De resultaten op LVS-toetsen in jaargroep 4 moeten telkens afzonderlijk worden verzameld bij een nieuwe steekproef. Daar zitten de meeste activiteitenkosten in. Het eerste jaar, 2008, betrof een nulmeting. In 2009 zal voor het eerst worden geanalyseerd op jaareffecten.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<p>In 2009 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronding (redactionele bewerking en internetpublicatie) van de rapportage van de nulmeting van 2008; • presentatie uitkomsten bij de Inspectie van het Onderwijs t.b.v.

	<p>het onderwijsverslag;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steekproeftrekking voor onderzoek in groep 4; • Uitvoering veldwerk in groep 4 in de maanden mei-juni • Invoer van gegevens van scholen in database in de maanden juli-augustus; • psychometrische analyses van Eindtoetsgegevens 2009 • concept rapportage
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 84.000</p> <p>Person : 0.000 (45 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten: € 34.000</p> <p>Egalisatie 2008 : € 63.880,03</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 94.027</p> <p>Personele kosten: € 58.380</p> <p>Activiteitenkosten: € 35.647</p>
Prognose egalisatie	<p>€ 53.853,03</p> <p>De egalisatie zal worden gebmikt om vertraagde werkzaamheden in 2010 uit te voeren.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

■ beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummers ██████████
Projectnaam	Productie canontoetsen
Projectcode	Cit/6.2b-9-19 (vervolg op project Cit/6.2b-8-19)
Doel activiteit	Ten behoeve van het onderwijs is de Canon van de Nederlandse cultuur en geschiedenis ontwikkeld. De stichting 'entoen.nu' heeft van het ministerie van OCW de opdracht gekregen de Canon in het onderwijs te implementeren. De stichting 'entoen.nu' werkt samen met SLO en Cito aan de integratie van de Canon in kerndoelen, leermethodes, lesvoorbeelden en bij toetsing. In 2009 worden de Canonvensters op een snel groeiend aantal scholen in basis- en voortgezet onderwijs gebruikt (zie www.entoen.nu). Cito heeft in 2008 een aantal voorbeeldopgaven ontwikkeld en deze in workshops met docenten besproken. In 2009 is het doel om een eerste volledige en gevalideerde beeldschermtoets bij alle 50 vensters van de Canon gereed te hebben én deze toets bij een substantiële groep scholen af te nemen. De toets kan docenten en leerlingen een betrouwbaar inzicht geven in de beheersing van de Canonvensters en kan ook een eerste beeld geven van het landelijke 'Canonpeil' bij brugklassers. Er wordt een start gemaakt met de productie van aanvullende opgaven.
Producten en prestaties	Afronding digitale toets bij 50 canonvensters als stimulerende instaptoets voor brugklassers (Wat weet ik al van de Canon en wat kan ik nog beter leren?). De digitale toets is gescreend op niveau en inhoud door inhoudelijke experts en docenten. Cito ontwikkelt in overleg met de stichting 'entoen.nu' een online-afname-module. Najaar 2009 wordt de toets afgenomen in de brugklassen van maximaal 50 scholen (open inschrijving, zo nodig met limiet). December 2009 volgt een rapportage voor deelnemende scholen en over een eerste beeld van het canonpeil van brugklassers. Eind 2009 ligt er een tweede ruwe set van 50 canonopgaven en wordt besloten of deze nieuwe opgaven verder worden gevalideerd en gedigitaliseerd.
Realisatie van het project per november 2009	Er is verder gewerkt aan opgaven en er wordt gewerkt aan de online afname module met rapportage ter voorbereiding op de toets. Afronding van de voor 2009 geplande werkzaamheden is voorzien.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 27.500 Personele kosten : € 13.344 (12 dagen OWK à € 1.112) Activiteitskosten : € 14.156 (Docenten, ICT- en Multimedia)
Geraamde realisering per	Totaal : € 27.500

31 december 2009	Personele kosten : € 13.344 Activiteitenkosten : € 14.156
Prognose egalisatie	€ 0

~~_____~~
~~_____~~

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Clustermanager CE Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Productie pensum als deel van de syllabi voor de examens Latijn en Grieks
Projectcode	Cit/6.2b-9-25
Doel activiteit	Jaarlijks wordt bij de examenprogramma's van klassieke taal en letterkunde wisselende delen van de syllabi vastgesteld - het zogenoemde pensum - omdat voor dat jaar nieuwe thema's/auteurs zijn aangewezen. De CEVO had voor de syllabi bij examens klassieke talen een leerstofcommissie waarvan de werkzaamheden nu zijn overgedragen aan Cito. De scholen worden door middel van publicatie van een syllabus met daarin opgenomen een pensum op de hoogte gesteld van wat de eisen zijn voor de kandidaten in het examenjaar waarop de syllabus van dat vak betrekking heeft.
Producten en prestaties	Productie van een pensum bij de syllabi Latijn en Grieks voor de jaren 2011 en 2012.
Realisatie van het project per november 2009	De activiteiten liggen op schema en zijn conform planning uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 31.700 Personele kosten: € 27.800 (25 dagen OWK à € 1.112) Activiteitskosten: € 3.900
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 35.600 Personele kosten: € 27.800 Activiteitskosten: € 7.800
Prognose egalisatie	€ 0

2e Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	[REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Beroepsgericht schrijven Nederlands bij cspe vmbo
Projectcode	Cit/6.2b-9-26
Doel activiteit	<p>Ontwikkelen van schrijfoopdrachten en correctievoorschriften Nederlands bij cspe's bij de beroepsgerichte vakken voor de basis- kader- en gemengde leerweg. De schrijfoopdrachten van een paar vakken worden getest bij scholen op uitvoerbaarheid, acceptatie in het veld en toetstechnische eigenschappen.</p> <p>Met de schrijfoopdrachten wordt beoogd dat de leerlingen van het vmbo de kennis die zij hebben (opgedaan) bij het cspe gebruiken bij schrijven van een voor hen zinvolle brief of toelichting waarmee de schrijfvaardigheid van de leerlingen beter kan worden getoetst dan met een schrijfoopdracht sec in het examen Nederlands. De schrijfoopdracht zal deel gaan uitmaken van het examen.</p>
Producten en prestaties	<p>De volgende producten en activiteiten maken deel uit van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drie formats voor schrijfoopdrachten Nederlands bij de cspe's van de leerwegen BB, KB en GL • Drie formats voor het correctievoorschrift bij die schrijfoopdrachten • Schrijfoopdrachten bij de cspe's van een groot aantal vakken die als voorbeeld kunnen dienen bij de implementatie van de schrijfoopdrachten. • Opstarten van een pilot in het examenjaar 2010 voor een drietal vakken waarbij de schrijfoopdrachten door leerlingen worden gemaakt en docenten Nederlands deze beoordelen aan de hand van het correctievoorschrift.
Realisatie van het project per november 2009	Het format wordt besproken en er worden voorbeelden van schrijfoopdrachten ontwikkeld volgens plan. Er zijn scholen geworven voor de pilot in 2010.
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 52.000</p> <p>Personele kosten: € 44.480 (40 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten: € 7.520</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 52.000</p> <p>Personele kosten: € 44.480</p> <p>Activiteitenkosten: € 7.520</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2e Tussenrapportage SLOA 2009

■ Eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Aanpassing en implementatie kwaliteitsmonitor
Projectcode	Cit/6.2b-9-27
Doel activiteit	<p>Cito heeft afgelopen jaren een kwaliteitsmonitor schoolexamens ontwikkeld. Met dit digitale instrument kunnen scholen de kwaliteit van hun schoolexamens (van de afzonderlijke vakken) in kaart brengen en verbeteren. Ook kunnen scholen de kwaliteit van hun schoolexamens vergelijken met landelijke gemiddelden.</p> <p>Er wordt nader onderzoek gedaan naar gebruik en effect van de kwaliteitsmonitor. Daarnaast wordt in opdracht van de Inspectie voor het Onderwijs een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de schoolexamens bij vier vakken (Nederlands, wiskunde, Engels en biologie).</p> <p>Het project aanpassing en implementatie kwaliteitsmonitor heeft als doelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Updaten van het kwaliteitsmonitor instrument (in verband met de wijzigingen in examenprogramma's) 2) De kwaliteitsmonitor aanvullen / verbeteren aan de hand van de uitkomsten van het bovengenoemde inspectie-onderzoek 3) Onderzoeken op welke manier scholen het best geholpen kunnen worden als ze hulp vragen bij het verbeteren van hun schoolexamens en het gebruik van de kwaliteitsmonitor.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> - Een ge-update en verbeterde kwaliteitsmonitor - Adviezen op welke manier scholen het best geholpen kunnen worden op basis van ervaringsgegevens met projecten bij scholen die de kwaliteit van hun schoolexamen met behulp van de monitor willen verbeteren.
Realisatie van het project per november 2009	<p>De applicaties van het computerprogramma zijn omgezet van de oude ToetsNet Portal naar de nieuwe Cito Portal omgeving. Er is een begin gemaakt met het uitvoeren van een gebruikerstest naar het functioneren van het computerprogramma in de nieuwe omgeving, het aanpassen van het programma en het vernieuwen van de gebruikershandleiding.</p> <p>Voor het uitvoeren van het formatief evaluatieonderzoek is een projectteam samengesteld.</p> <p>Het project heeft vertraging opgelopen, maar de werkzaamheden zullen naar verwachting in 2010 worden afgerond.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 85.000</p> <p>Personele kosten : € 73.400 (66 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten : € 11.600</p>

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 9.730 Personele kosten : Activiteitenkosten : € 9.730
Prognose egalisatie	€ 75.270 Verandering van de planning heeft geleid tot verschuiving van de kosten naar 2010.

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Clustermanager CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Examens gedocumenteerd schrijven en examens leesvaardigheid Nederlands havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-28
Doel activiteit	<p>De CEVO heeft in overleg met de VLLT het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is bij het centraal examen Nederlands havo en vwo schrijfvaardigheid ('gedocumenteerd schrijven') te toetsen in een eigen zitting naast een zitting voor het toetsen van leesvaardigheid. Dit doet recht aan de breedte van het examenprogramma, waaraan sinds kort op de meeste scholen ook weer literatuur binnen het vak Nederlands is toegevoegd. Door een eigen zitting schrijfvaardigheid kan ook meer aandacht worden besteed aan de beoordeling van de schrijfvaardigheid en productieve vaardigheden. Aandacht voor de beheersing van beide staat in de belangstelling o.a. bij het vervolgonderwijs.</p> <p>De CEVO heeft een projectplan opgesteld "Naar een ander examen Nederlands". De werkzaamheden van Cito vallen binnen dit plan. Als deel van het project wordt gezocht naar een betrouwbare methode voor de beoordeling van de schrijfvaardigheid.</p> <p>In een ander onderdeel van project wordt onderzocht of de toetsbetrouwbaarheid van de examens leesvaardigheid kan worden vergroot door het weglaten van de samenvatting, het stellen van meer vragen en het aanbieden van meer teksten.</p> <p>In 2008 is een start gemaakt met de werkzaamheden en zijn contacten gelegd met pilotscholen. In 2009 zullen proefexamens verder worden ontwikkeld en uitprobeerde.</p>
Producten en prestaties	Pilotexamens schrijfvaardigheid Nederlands voor havo en vwo. Afnames van deze examens op tien pilotscholen en beoordeling door de docenten. Onderzoek naar de beoordelaarsbetrouwbaarheid van de correctie door middel van een gecontroleerd herbeoordelen door geschoolde beoordelaars. Bespreken van de resultaten van de afnames van de pilotexamens met het onderwijsveld.
Realisatie van het project per november 2009	De evaluatie van de op scholen afgenomen examens heeft plaatsgevonden. De constructie van nieuwe examens waarin de resultaten van de evaluatie zijn verwerkt heeft vertraging opgelopen.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 58.000 Personele kosten: € 25.576 Activiteitenkosten: € 32.424 Egalisatie 2008 : € 23.150

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 46.062 Personele kosten: € 18.766 Activiteitenkosten: € 27.296
Prognose egalisatie	€ 35.088 Dit egalisatiebedrag zal worden ingezet in 2010 omdat op basis van nader overleg de werkzaamheden naar achteren zijn opgeschoven.

[Redacted]

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Clustermanager CE Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Syllabi ontwikkeling exacte vakken bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-9-33 (vervolg project Cit/6.2b-7-05)
Doel activiteit	In het kader van de vernieuwing van de examenprogramma's bij de tweede fase moeten aanvullend nieuwe voorbeeldopgaven worden gemaakt en de syllabi moeten opnieuw worden gepubliceerd en indien nodig herzien naar aanleiding van de ervaringen op de scholen. De CEVO stelt vervolgens de syllabi beschikbaar aan de scholen.
Producten en prestaties	In samenwerking met CEVO vaksecties productie van voorbeeld opgaven en toelichtingen bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie) ten behoeve van opname in bijgestelde syllabi bij de centrale examens.
Realisatie van het project per november 2009	De syllabus Biologie is grondig herschreven er is een nieuwe CE-SE verdeling gemaakt. Deze is door het ministerie goedgekeurd. Voor natuurkunde en scheikunde zijn eerste aanzetten gegeven tot verbetering van de syllabi (klein onderhoud). Bij wiskunde zijn de werkzaamheden aan de syllabi dit voorjaar hervat. De syllabuscommissies wiskunde A, B en C zijn voor de zomer enkele malen bijeengekomen. Doorloop van de werkzaamheden in 2010 verwacht, voor biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde ivm afronding syllabi en constructie voorbeeldopgaven.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 45.360 Personele kosten: € 33.360 (30 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 12.000 Egalisatie 2008 : € 118.941,23
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 81.990 Personele kosten: € 75.940 Activiteitenkosten: € 6.050
Prognose egalisatie	€ 82.311,23 De egalisatie zal in 2010 worden ingezet voor het afronden van de eerder in 2009 geplande werkzaamheden.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	[REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefo [REDACTED]
Projectnaam	Onderzoek tweede correctie centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-9-34
Doel activiteit	De kennis en vaardigheden van de leerlingen aan het einde van het voortgezet onderwijs worden (mede) gemeten met behulp van centrale examens. De beoordeling van de antwoorden van de kandidaten dient op objectieve wijze te geschieden aan de hand van de door de CEVO verstrekte correctievoorschriften. Om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de correctie zo hoog mogelijk te laten zijn is er in de regelgeving vastgelegd dat er naast een eerste correctie een tweede correctie door een corrector van een andere school plaatsvindt. De uitvoering en de kwaliteit van de tweede correctie is een aandachtspunt met het oog op de noodzaak een zo eenduidig mogelijk oordeel over de kandidaat te kunnen geven. In dit onderzoek door Cito worden twee vormen van integrale tweede correctie met elkaar vergeleken én met de eerste correctie door de eigen docent: tweede correctie van ongeschoonde examenwerken en tweede correctie van geschoonde examenwerken waarbij de cijfers en aantekeningen van de eerste corrector verwijderd zijn.. De resultaten van het onderzoek kunnen bijdragen aan het nemen van een beslissing over het al dan niet organiseren van een proef met het scannen van geschoonde leerlingenwerken die vervolgens door tweede correctoren worden nagekeken.
Producten en prestaties	Het onderzoek vindt plaats aan de hand van examenwerken van kandidaten afkomstig van de examens-2009 die bij random gekozen scholen zullen worden opgevraagd. In het onderzoek worden voor vmbo gl/kl, havo en vwo elk bij twee examenvakken telkens 100 correcties tweemaal (opgeschoond en voorzien van aantekeningen van de docent-corrector) opnieuw uitgevoerd door neutrale correctoren. De resultaten daarvan worden vergeleken met de resultaten van eerdere correcties en andere gegevens van de kandidaten waaronder de SE-cijfers. Van het onderzoek wordt een verslag gemaakt dat zal worden aangeboden aan de betrokken organisaties. Tevens zal een tijdschrift artikel worden gepubliceerd.
Realisatie van het project per november 2009	In de eerste helft van 2009 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht voor het onderzoek. Het onderzoek met een extra correctie is gestart maar loopt vertraging op vanwege het niet tijdig voldoende beschikbaar zijn van correctoren.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 65.900 Personele kosten: € 37.800 Activiteitenkosten: € 28.100 (34 dagen OWK à € 1.112)

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 65.900 Personele kosten: € 37.800 Activiteitenkosten: € 28.100
Prognose egalisatie	€ 0

2e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Marktgroepmanager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling Signaleringsinstrument Dyslexie
Projectcode	Cit/6-2b-9-35
Doel activiteit	De digitalisering van de toets Spelling als onderdeel van het Signaleringsinstrument Dyslexie voor groep 4 t/m 8 en het realiseren van de rapportage bij dit instrument (voor meer informatie zie de bij dit subsidieverzoek verstrekte bijlage. In deze bijlage worden ook andere activiteiten vermeld. Deze worden niet vanuit de subsidie verricht).
Producten en prestaties	Uitgangspunt is het realiseren van de basisfunctionaliteit van het signaleringsinstrument Dyslexie vóór half oktober 2009. Dat betekent dat op dat moment ter beschikking komen: functionerende toetsen technisch lezen en spellen voor de groepen 4 tot en met 8 met daarbij de rapportage die het mogelijk maakt de juiste leerlingen te signaleren voor doorverwijzing naar de zorg. Deze planning is haalbaar mits er tijdens de pilot van het instrument voor groep 2 en 3 in het voorjaar van 2009 geen onoverkomelijke problemen in de software worden aangetroffen.
Realisatie van het project per november 2009	Begin november 2009 is de basisfunctionaliteit van het signaleringsinstrument Dyslexie gratis aan alle basisscholen in Nederland ter beschikking gesteld. Tot maart 2010 kunnen de scholen het instrument met handleiding en bijbehorende materialen (leeskaarten) gratis van Cito-Portal downloaden en afnemen en zo ervaring opdoen met het instrument. In eerste instantie zijn wat betreft de rapportage alleen de volggrafieken Spelling en Lezen gerealiseerd. Voor het tweede afnamemoment in april 2010 worden de profielgrafieken Spelling en Lezen (met daarin de afwijkingen tussen verwachte en geobserveerde scores, relevant voor eventuele interventie), de beslisregel voor doorverwijzing naar de zorg en het opnemen van interventienotities geïmplementeerd. Het instrument kan dus nu nog geen dossier voor de doorverwijzing naar de zorg genereren. Omdat op basis van een enkele afname van het instrument doorverwijzing echter ook nog niet aan de orde is (daarvoor moet het instrument eerst meermaals zijn afgenomen), is dit niet direct problematisch.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 132.328 Personele kosten: € 132.328
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 216.862
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Programmamanagers CE Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen constructie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-36
Doel activiteit	De regelgeving van de fiscus ten aanzien van de BTW bij het verlenen van diensten van docenten van scholen aan organisaties als Cito zijn veranderd. Docenten zijn als constructiegroepleden betrokken bij het construeren van centrale examens. De scholen/schoolbesturen bij wie deze docenten in dienst zijn krijgen van Cito de BTW-kosten vergoed die zij moeten afdragen in het kader van het uitlenen van docenten die diensten verlenen aan derden.
Producten en prestaties	In het kader van dit project betaalt Cito unit CE de in het jaar 2009 verschuldigde BTW aan de scholen/schoolbesturen die constructiegroepleden detacheren.
Realisatie van het project per november 2009	De verschuldigde BTW wordt uitbetaald aan de scholen. De scholen dienden daarvoor een proforma factuur aan Cito te zenden. Nog niet alle scholen hebben dat gedaan. In september hebben de scholen die in gebreke zijn gebleven een herinnering ontvangen. [REDACTED]
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 301.400 Personele kosten: € nvt Activiteitenkosten: € 301.400
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 301.400 Personele kosten: € Activiteitenkosten: € 301.400
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam: [REDACTED] Functie: Projectleider Ned. Antillen/Aruba/Internationaal Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Verbeterprogramma BES eilanden expertise en toetsen bijdrage Cito
Projectcode	Cit/6.2b-9-38
Doel activiteit	<p>De BES eilanden behoeven een verbetering van de het huidige onderwijsaanbod. Daartoe is een verkenning van de benodigheden voor een kwalitatief beter onderwijs uitgevoerd onder regie van het ministerie. De hieruit voortvloeiende rapportage geeft aan dat door verschillende Nederlandse onderwijs begeleidende instanties advies moet worden uitgebracht aan de eilanden hoe de ondenvijs kwaliteit kan worden verbeterd onder andere door gebruik te maken van nieuwe didactische methodes, leerlingvolgsystemen en moderne vormen van toetsing passend binnen de plaatselijke situatie.</p> <p>Als vervolg op de activiteiten van het projectteam en de keuzes die daar zullen worden gemaakt, worden onderwijsmethoden en toetsen zo nodig geschikt gemaakt en gebruikt op de BES eilanden. Om de verbetering in het onderwijs in beeld te brengen moet een nulmeting met behulp van standaardtoetsen worden uitgevoerd.</p>
Producten en prestaties	<p>Door Cito wordt een deskundige geleverd die deel uitmaakt van het projectteam Onderwijsverbetering BES onder leiding van prof. Dr. [REDACTED]. Het projectteam zal de activiteiten in het kader van de onderwijsverbetering BES vormgeven.</p> <p>De taken van de deskundigen in het projectteam zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Adviseren over de opzet, de uitvoering en de coördinatie van het verbeterprogramma onderwijs BES. 2 Adviseren over de aanbesteding van onderdelen uit het programma. 3 Beoordelen van uitgebrachte offertes. 4 Borgen dat aanbestedingen aan de hoogste kwaliteitseisen voldoen, waaronder die van het ontwerp en de uitgangspunten van het programma. 5 Het doen van voorstellen voor onderzoek naar en de evaluatie van de effecten van het programma. <p>Er is voorzien in één bezoek van een Cito deskundige aan de BES eilanden.</p> <p>Ten behoeve van de nulmeting worden de standaardtoetsen LVS en VAS van Cito ingezet bij de BES scholen. Door Cito wordt voor docenten een cursus voor het gebruik en interpretatie van beide toetsen gegeven op Bonaire en St. Eustatius. Mogelijk is Cito ook betrokken bij de analyse van de resultaten.</p>

<p>Realisatie van het project per november 2009</p>	<p><u>Onderdeel II</u> In mei – juni heeft op de BES-eilanden de nulmeting plaatsgevonden. Van het Volg en Advies Systeem VO is de Volgtoets afgenomen op de drie eilanden. Voor Begrijpend lezen zijn op de drie eilanden de LOVS-toetsen (Leerlingvolgsysteem) M5 en M6 afgenomen. Voor Rekenen/Wiskunde de toetsen E5 en E6. In juli/augustus zijn de data van deze afnames ingevoerd en geanalyseerd. Het team (naam en collega's) hebben op de BES-eilanden analyses besproken en vervolgspraken gemaakt. In november zijn de resultaten met Cito betrokkenen besproken, zijn vervolgvactiteiten benoemd en vervolgspraken gemaakt.</p> <p><u>Onderdeel I</u> De afspraken voor het Projectteam Onderwijsverbetering zijn gemaakt en men komt bij elkaar.</p>
<p>Toegekende subsidie 2009 / 2010</p>	<p>Totaal : € 261.720,80 Personele kosten: € 176.700,00 (155 dagen OWK á € 1.140) Activiteitenkosten: € 85.020,80</p>
<p>Geraamde realisering per 31 december 2009</p>	<p>Totaal : € 71.978</p> <p><u>Onderdeel II</u> Personele kosten: € 34.343 Activiteitenkosten: € 34.785</p> <p><u>Onderdeel I</u> Personele kosten: € 2.850</p>
<p>Prognose egalisatie</p>	<p>Egalisatie onderdeel II € 2.333 Egalisatie onderdeel I € 15.318 Egalisatie 2009 € 27.651 Egalisatie totaal € 189.742,80</p> <p>De looptijd van de beschikking is 01-05-2009 t/m 31-12 2010. De verwachting is dat de egalisatie van de subsidie in 2010 nihil is.</p>

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling															
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer: ██████████															
Projectnaam	Intaketoets Persoonlijk Assistent Leraren (PAL) Taal en Rekenen															
Projectcode	Cit/6.2b-9-39															
Doel activiteit	<p>Het Ministerie van OCW verzoekt Cito om een intake-toets voor PAL-studenten Taal en Rekenen samen te stellen, die de PAL dient af te leggen voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij voorkeur zet OCW een bestaande toets in. Het doel van de toets is kunnen nagaan of de PAL over een voldoende algemene taal- of rekenvaardigheid beschikt om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Het betreft geen high stake-toets. De kandidaat dient de toets wel met goed gevolg af te ronden om als PAL te mogen werken.</p> <p>Er wordt uitgegaan van 1500 PAL-toetsen die in de jaren 2009 tot en met 2012 worden afgenomen.</p>															
Producten en prestaties	<p>In overleg tussen Cito en het Ministerie van OCW is het volgende bepaald over de inhoud, verspreiding, afname en verwerking van de toetsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de PAL-toetsen hanteert Cito dezelfde domeinen als voor de referentietoetsen. Bij rekenen worden de volgende domeinen getoetst: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden. Bij taal betreft het lezen, luisteren en taalverzorging. De totale toetsafname neemt vijf uur in beslag; • De voorbladen van de referentietoetsen worden aangepast naar de doelgroep van PAL. De cd-roms met de luistertoetsen worden niet opnieuw bedrukt, omdat dit in verhouding veel kosten met zich meebrengt; • Cito levert de toetsen op papier aan de scholen; • Het niveau voor de PAL-toets is in eerste instantie 3F (Meijerink). Indien een aspirant-PAL niet slaagt voor de toets, mag hij/zij herkansen op 2F-niveau. In dat geval kan een PAL nog uitsluitend in aanmerking komen voor een PAL-plaats op vmbo-niveau. Hiermee heeft het Ministerie van OCW de herkansingsmogelijkheid voor PAL-toetsen geregeld; • In totaal levert Cito de volgende toetsen voor PAL op (vlak na de verschijning van de diagnostische toetsen in april 2009 en oktober 2009): <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Onderdeel</th> <th>Niveau</th> <th>Versie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Taal</td> <td>2F</td> <td>april</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>2F</td> <td>oktober</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>3F</td> <td>april</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>3F</td> <td>oktober</td> </tr> </tbody> </table>	Onderdeel	Niveau	Versie	Taal	2F	april	Taal	2F	oktober	Taal	3F	april	Taal	3F	oktober
Onderdeel	Niveau	Versie														
Taal	2F	april														
Taal	2F	oktober														
Taal	3F	april														
Taal	3F	oktober														

Rekenen	2F	april
Rekenen	2F	oktober
Rekenen	3F	april
Rekenen	3F	oktober

- De procedure voor de verspreiding en afname van de toetsen is als volgt: Scholen waar een PAL gaat werken kunnen bij Cito de toets aanvragen. Vervolgens stuurt Cito het aantal af te nemen toetsen inclusief cd-rom voor luisteren, handleiding met afnameinstructies en antwoordbladen naar de scholen. De scholen nemen de toetsen onder toezicht zelf af. De scholen kunnen zelf op basis van een sleutermal direct de score bepalen en de student doorgeven of hij/zij is geslaagd of gezakt. Vervolgens sturen scholen de antwoordbladen en de toetsen naar Cito. Cito berekent de score en verzendt de scores en certificaten maandelijks naar de scholen. De reden om voor papieren versies te kiezen is dat geheimhouding eenvoudiger is te waarborgen dan bij verstrekking via de portal. Tevens wordt hiermee voorkomen dat de afnamegegevens van PAL-toetsen vermengd raken met die van de diagnostische toetsen ten behoeve van de doorlopende leerlijnen;
- Cito levert éénmaal per jaar een rapportage op macroniveau op aan het Ministerie van OCW: aantal afgenomen PAL-toetsen, op welk niveau, aantal geslaagde en gezakte deelnemers. Rapportage vindt plaats op totaalniveau, niet op persoonsniveau. In juni 2009 levert Cito een eerste overzicht op;
- Alle communicatie met de scholen over de toetsen verloopt via het Platform Bèta Techniek; vooraf vindt hierover afstemming plaats met Cito;
- In deze subsidieaanvraag gaat Cito uit van een afname van 1500 PAL-toetsen (inclusief eventuele herkansingen), met een verdeling van circa 750 kandidaten voor taal en 750 kandidaten voor rekenen.

Werkzaamheden

Om de referentietoetsen voor PAL beschikbaar te maken, voert Cito de volgende werkzaamheden uit:

- Bepalen benodigde aanpassing toetsen (met name voorbladen)
- Boekjes lay-outen, drukklaar maken en drukken
- Drukken cd-roms voor luistertoetsen
- Instructie samenstellen
- Draaiboek/planning afnamen maken
- Ontwerpen en voorbedrukken antwoordbladen
- Logistiek rondom verzending (verwerken aanmeldingen, toetsmaterialen gereed maken en verzenden, retourontvangst materialen)
- Verwerking antwoordbladen, voorbedrukken, scorerapportage
- Ontwerp en printen certificaat
- Verzenden uitslagen
- Porto en vracht
- Analyse en rapportage OCW zoals hierboven beschreven
- Overleg over communicatie met Platform Bèta Techniek
- Projectmanagement en overleg met ministerie van OCW.

Realisatie van het project per november 2009

De organisatie van de afname van de toetsen is geregeld. In de subsidie aanvraag is uitgegaan van ongeveer 400 studenten per jaar. Tot nu toe hebben 102 studenten een Pal-toets gemaakt. De aantallen blijven achter bij de verwachting.

Toegekende subsidie 2009-2012	Totaal : € 17.608,50 Personele kosten toetsdeskundige: € 4.726,00 Personele kosten ondersteuning : € 8.520,00 Activiteitenkosten : € 4.362,50
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 3.100 Personele kosten : € 2.600 Activiteitenkosten : € 500
Prognose egalisatie	€ 14.508,50 Dit is een meerjarenproject dat loopt tot en met 2012.

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Programmamanager CBT CE Telefoon [REDACTED]
Projectnaam	Aanpassing ExamenTester 2.7.43
Projectcode	Cit/6.2b-9-40
Doel activiteit	Naar aanleiding van de systeemcheck in het kader van de digitale centrale examens 2009 is een aantal onvolkomenheden gesignaleerd in versie ExamenTester 2.7.43. Aangezien ExamenTester in ieder geval nog tot 2013 gebruikt zal worden bij de afname van digitale centrale examens, is in overleg met het CvE besloten deze onvolkomenheden te laten repareren. De verbeteringen en testen voor ExamenTester 2.7 hebben ook betrekking op het afgeleide programma MiniTester 2.7.
Producten en prestaties	Aanpassen van de onvolkomenheden in ExamenTester 2.7.43, het in – en extern testen van deze aanpassingen en het opleveren van een verbeterde release van ExamenTester 2.7 en MiniTester 2.7.
Realisatie van het project per november 2009	Op 21 augustus 2009 is een eerste aangepaste versie van ExamenTester 2.7 (ExamenTester 2.8 en MiniTester 2.8) door de ontwikkelaars opgeleverd. Er zijn verbeteringen doorgevoerd op basis van ervaringen van scholen tijdens de examencampagnes 2008 en 2009. In de eerste twee weken van september 2009 heeft een veldtest met ExamenTester 2.8 en MiniTester 2.8 plaatsgevonden bij een 10-tal scholen. Het betrof een technische test met digitale examens voor zowel de algemene vakken als de beroepsgerichte vakken (minitoetsen). Naar aanleiding van de resultaten van de veldtest zijn ExamenTester 2.8 en MiniTester 2.8 in november op enkele punten aangepast en opnieuw getest. In overleg met CvE is besloten om ExamenTester 2.8. begin december 2009 uit te leveren aan de scholen. MiniTester 2.8. wordt in januari 2010 uitgeleverd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 80.000 Personele kosten: € 44.400 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 35.600
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 189.750 Personele kosten: € 189.622 Activiteitenkosten: € 128
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam: [REDACTED]</p> <p>Functie : Wetenschappelijk directeur</p> <p>Tele: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Monitor Leerlingprestaties taal en rekenen PO, VO, BVE en Lerarenopleidingen
Projectcode	Cit/6.2b-9-41
Doel activiteit	<p>Ten behoeve van de monitoring en evaluatie is het gewenst om op landelijk niveau het reken- en taalniveau van Nederlandse leerlingen te meten gekoppeld aan de referentieniveaus beschreven door de expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen (DLL). Diverse onderzoeken kunnen gegevens leveren voor een overzicht van de stand van zaken op een bepaald moment.</p> <p>Cito is gevraagd een overzichtsrapport te maken die de taal- en rekenprestaties in het Nederlandse onderwijs aan de hand van het referentiekader beknopt en overzichtelijk weergeeft. Het rapport is toegankelijk geformuleerd voor andere instanties.</p> <p>Dit overzicht moet de sectoren po, vo, mbo en hbo omvatten.</p>
Producten en prestaties	<p>Voor het onderzoek wordt een analyse gemaakt van de gebruikte materialen (toetsen en opgaven) om te bepalen in welke mate de relevante inhoudselementen zijn gedekt. Verder wordt geanalyseerd of er op basis van die onderzoeksgegevens uitspraken zijn te doen over de referentieniveaus en de mate waarin die zijn behaald. Het overzicht geeft aan waar er sprake is van dekking en waar nog lacunes zijn. Begeleidend aan het rapport zal OCW worden geadviseerd over óf en op welke wijze lacunes kunnen worden weggehaald</p> <p>Bronnen Uit de volgende bronnen worden gegevens verzameld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PPON • JPON (PPON-jaarlijks, Eindtoetsgegevens) • COOL • PRIMA • VOCL • Onderwijsverslag (incl. verslag reken en taalniveau door Inspectie van het Ondenvijs) • Toetsen Rekenen en Spellen VO 2008 • Diagnostische toetsen • VAS • Vas-mbo • Pabo-toets • HBO-breed onderzoek (rekenmeter) • PISA • PIRLS • TIMMS <p>Deze onderzoeken kunnen elk een bijdrage leveren aan het overzicht, maar zullen geanalyseerd worden op de inhoudelijke aansluiting op</p>

	<p>DLL en op de bruikbaarheid van de uitkomsten voor uitspraken over de referentieniveaus.</p> <p>Productbeschrijving Er wordt een rapport gemaakt dat geschikt is om te worden verwerkt tot een zeer beknopt overzicht in de vorm van een brochure, flyer, leaflet, of iets vergelijkbaars. Maximale omvang van het rapport is 10-15 pagina's. Het rapport gaat vergezeld van een of meer onderliggende documenten met verantwoording, toelichting en technische specificaties. Het rapport wordt aangeboden via de website van OCW. Het rapport geeft een samenvatting in de vorm van een of meer grafische elementen (grafieken, eenvoudige tabellen) met een beknopte toelichting.</p>
Realisatie van het project per november 2009	Het project is in de afrondende fase. Het monitrorrapport en een concept van de verantwoording zijn opgeleverd en de finale versie van de verantwoording wordt voorbereid.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 49.480 Personele kosten: € 44.480 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 5.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 55.654 Personele kosten: € 55.462 Activiteitenkosten: € 192
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Manager MBO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4, fase 1: ontwikkeling prototype, deelname aan verkenningscommissie mbo niveau 1, 2 en 3
Projectcode	Cit/6.2b-9-42
Doel activiteit	<p>De staatssecretaris van OCW heeft besloten tot invoering van centraal ontwikkelde examens (coe's) voor rekenen en taal in het mbo. Cohorten die in 2010 starten met een mbo niveau-4 opleiding dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor taal en rekenen examens af te nemen, vanaf 2014 gelden ook consequenties voor diplomering.</p> <p>In het implementatieplan 'Centraal ontwikkelde examens in mbo' (OCW, versie 2.3, 19 januari 2009) beschrijft OCW de stappen die gezet moeten worden om deze centraal ontwikkelde examens te laten ontwikkelen en invoeren.</p> <p>Cito construeert op verzoek van OCW in de rol van toetsconstructeur tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen. Daarnaast neemt Cito deel aan de verkenningscommissie voor mbo niveau 1, 2 en 3.</p>
Producten en prestaties	<p>Een ontwikkelcommissie voor taal en een ontwikkelcommissie voor rekenen construeren vanuit de referentieniveaus zowel voor taal als voor rekenen elk één prototype van een examen.</p> <p>Het prototype heeft voor taal betrekking op de volgende onderdelen van het referentieniveau 3F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schrijven (inclusief taalverzorging) • Lezen van zakelijke teksten • Luisteren <p>Voor rekenen zal het prototype de volgende domeinen betreffen van referentie-niveau 3F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getallen • Verhoudingen • Meten en meetkunde • Verbanden <p>Er wordt getoetst in een context die de deelnemer in het mbo aanspreekt (vanuit beroep of algemeen beroepsgericht perspectief en/of vanuit burgerschap). Er komen opgaven voor uit de volgende drie domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Techniek/landbouw • Zorg/welzijn • Economie/dienstverlening <p>De prototypes worden voorgelegd aan het veld en op basis van de</p>

	<p>conclusies die daaruit getrokken worden, wordt besloten welke onderdelen van taal en rekenen centraal getoetst worden en in welke contexten.</p> <p>Het resultaat van deze fase is een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen. De prototypes zullen daarna door de CEVO ter raadpleging voorgelegd worden aan het veld. De prototypes zijn nog geen volledige examens maar bestaan uit opgaven die de indruk geven hoe het examen opgebouwd kan zijn, welke onderdelen en welke contexten aan de orde kunnen komen. De prototypes geven ook voldoende indruk van de vorm die het examen in ExamenTester (digitaal) kan krijgen.</p> <p>Om de prototypes te maken, worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorbereiden en uitvoeren van externe bijeenkomsten (OCW, CEVO, werkgroep, ontwikkelcommissie, constructiegroep, verkenningscommissie) - constructie prototypes inclusief begeleiding commissieleden - veldraadpleging - verzorgen workshops - schrijven Cito-deel rapportage - overleg intern - projectmanagement <p>Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CEVO gemaakt.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<p>In februari 2009 is begonnen met ontwikkeling van de prototypes. In nauw overleg met de ontwikkelcommissies hebben de constructiegroepen Taal en Rekenen, onder begeleiding van een toetsdeskundige van Cito, digitale items ontwikkeld passend bij niveau 3F van Meijerink. In de raadpleging, die startte op 18 juni, is een animatie van het prototype Taal aan het veld gedemonstreerd, die daar door middel van een digitale enquête tot eind augustus op heeft kunnen reageren. In de maand september is het advies van de CEVO mbt het onderdeel Taal aan de stuurgroep aangeboden.</p> <p>De veldraadpleging van het prototype Rekenen heeft in november 2009 plaatsgevonden.</p> <p>Daarnaast is deelgenomen aan externe informatiebijeenkomsten en aan een bijeenkomst met de resonanscommissie Taal en Rekenen. Behalve van de werkgroep, maakt een Cito-toetsdeskundige ook deel uit van de verkenningscommissie. Deze commissie is eind mei gestart en levert in september een advies op aan de Stuurgroep. Gedurende de gehele ontwikkelperiode is er nauw overleg geweest tussen de projectleider van CEVO en die van Cito.</p>
Aangevraagde subsidie 2009	<p>Totaal : € 204.385</p> <p>Personele kosten: € 166.105</p> <p>Activiteitenkosten: € 34.100</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 204.385</p> <p>Personele kosten: € 171.535</p> <p>Activiteitenkosten: € 32.850</p>
Prognose egalisatie	€ 0

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvulling ondersteuning systeemchecks en communicatie met scholen
Projectcode	Cit/6.2b-9-43
Doel activiteit	<p>In 2009 heeft Cito, in overleg met CvE, de trajecten voor het uittesten van de infrastructuur op scholen ten behoeve van de afname van digitale examens uitgebreid met een technische systeemcheck. Deze systeemcheck bestaat uit twee aparte delen: 1) het maken van verbinding met de Cito-server en 2) het afnemen, corrigeren en dataretouren van een testexamen. Deze testen zijn onder andere bedoeld om de belasting van het schoolnetwerk te testen en scholen technisch goed voor te bereiden op de afname van de echte digitale examens.</p> <p>De uitgebreide systeemcheck en de daarmee samenhangende voorbereiding en nazorg richting scholen vereisen meer personele ondersteuning vanuit Cito dan oorspronkelijk was begroot in de aanvraag voor implementatie van digitale examens voor 2009 (Cit/6-2b-9-02).</p>
Producten en prestaties	<p><i>Werkzaamheden schooljaar-2008-2009;</i> De technische systeemchecks voor de digitale examens 2009 zijn in het voorjaar van 2009 uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn in die periode teruggerapporteerd aan scholen. Een eerste evaluatie met CvE heeft plaatsgevonden.</p> <p><i>Werkzaamheden schooljaar 2009-2010;</i> Opzetten en uitvoeren nieuwe procedure voor technische systeemchecks voor digitale examens 2010.</p> <p>De systeemchecks voor de digitale examens 2010 zullen door scholen eind 2009/begin 2010 worden uitgevoerd. In die periode zullen de vorderingen van scholen worden gemonitord en de resultaten worden teruggerapporteerd aan scholen.</p>
Realisatie van het project per november 2009	Er is een nieuwe opzet gemaakt voor de technische systeemchecks voor de digitale examens BB en KB 2010. Daarnaast zijn alle planningen gereed voor de uitvoering en terugrapportage m.b.t. de systeemchecks alsook voor de aanlevering en verspreiding van het voorlichtingsmateriaal, de voorbeeldexamens en de digitale centrale examens BB en KB 2010 aan de scholen.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 30.000 Personele kosten: € 30.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 30.000 Personele kosten : € 30.000

Prognose egalisatie	€ 0
---------------------	-----

[REDACTED]

[REDACTED]

2° Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvullende productie examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-44
Doel activiteit	Construeren van examens Russisch, Spans, Turks en Arabisch havo-vwo eerste en tweede tijdvak 2011. Door deze aanvulling op de eerdere activiteiten kunnen de examens met minder overlap tussen de verschillende niveaus zo worden geconstrueerd dat zij beter kunnen gaan aansluiten bij de eisen van normeren in relatie tot het Europees referentiekader voor moderne vreemde talen. De CEVO heeft om deze afstemming verzocht.
Producten en prestaties	Examens havo en vwo eerste en tweede tijdvak 2011 voor Russisch, Spaans, Turks en Arabisch.
Realisatie van het project per november 2009	De realisatie van de werkzaamheden voor dit project is conform de planning van de productie van de centrale examens havo-vwo.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 171.257 Personele kosten: € 117.787 Activiteitenkosten: € 53.470
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 171.257 Personele kosten: € 117.787 Activiteitenkosten: € 53.470
Prognose egalisatie	€ 0

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : manager MBO Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvullende opdracht rekenen Centraal Ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4, fase 1: ontwikkeling prototype
Projectcode	Cit/6.2b-9-45
Doel activiteit	<p>Cito construeert inmiddels conform project Cit/6.2b-9-42 op verzoek van OCW in de rol van toetsconstructeur tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen.</p> <p>OCW verzoekt Cito om hiernaast aanvullende rekenitems te ontwikkelen die generiek zijn (algemeen beroepsgerichte contexten en contexten van burgerschap). Deze items worden tevens opgenomen in het prototype rekenen.</p>
Producten en prestaties	<p>De volgende resultaten worden opgeleverd door de ontwikkelcommissie:</p> <p>Items die voorbeeldmatig zichtbaar maken op welke wijze en in welke mate de beschrijvingen van referentieniveau 3F voor rekenen (volgens Meijerink) vorm kunnen krijgen in een coe dat het generieke niveau operationaliseert dat voor alle deelnemers in mbo-4 vereist kan worden. Uitgangspunt bij deze aanvullende aanvraag is de ontwikkeling van maximaal 20 items. Hierbij gelden de volgende specificaties: De items tonen welke onderdelen uit de verschillende subdomeinen voor rekenen onderwerp kunnen en zouden moeten zijn van de coe's voor niveau 4; Deze items zijn geplaatst in een context die generiek is voor alle deelnemers aan opleidingen op niveau 4 mbo en deze contexten zijn of algemeen beroepsgericht of komen voort uit burgerschap; Uitgangspunten bij deze voorbeeldmatige items zijn: open vragen waar het moet, gesloten waar het kan; clusters van vragen waar het moet, losse zelfstandige items waar het kan; De items zijn zodanig van opzet dat ze verwerkbaar zijn in de huidige gebruikte programmatuur voor digitale vo- examens (Examentester).</p> <p>2. Cito ontwikkelt een filmpje dat de ingezet wordt bij de veldraadpleging. Cito levert een bijdrage aan het rapport met conclusies en aanbevelingen op basis van de resultaten van de raadpleging.</p> <p>Op basis hiervan en op basis van de ontwikkelde items vanuit project Cit/6.2b-9-42 neemt de stuurgroep definitieve besluiten over de contouren van te ontwikkelen coe's voor rekenen voor niveau 4.</p>
Realisatie van het project	1. Er is een prototype rekenen 3F ontwikkeld conform de

per november 2009	opdracht. Het prototype bestaat uit 39 items. 2. Van het prototype is een filmpje gemaakt dat is ingezet bij de veldraadpleging in november 2009. 3. In december 2009 zal het rapport met aanbevelingen aan de stuurgroep worden aangeboden.												
Toegekende subsidie 2009	<table> <tr> <td>Totaal</td> <td>€ 15.765,00</td> <td>Bijzonderheden</td> </tr> <tr> <td>Personele kosten</td> <td>€ 13.900,00</td> <td>Vrij van btw</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>€ 1.865,00</td> <td>€ 500,00 vrij van btw</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>€ 1.365,00 inclusief btw (leden constructiegroep)</td> </tr> </table>	Totaal	€ 15.765,00	Bijzonderheden	Personele kosten	€ 13.900,00	Vrij van btw	A	€ 1.865,00	€ 500,00 vrij van btw			€ 1.365,00 inclusief btw (leden constructiegroep)
Totaal	€ 15.765,00	Bijzonderheden											
Personele kosten	€ 13.900,00	Vrij van btw											
A	€ 1.865,00	€ 500,00 vrij van btw											
		€ 1.365,00 inclusief btw (leden constructiegroep)											
Geraamde realisering per 31 december 2009	<table> <tr> <td>Totaal</td> <td>: € 20.146</td> </tr> <tr> <td>Personele kosten:</td> <td>€ 18.646</td> </tr> <tr> <td>Activiteitenkosten:</td> <td>€ 1.500</td> </tr> </table>	Totaal	: € 20.146	Personele kosten:	€ 18.646	Activiteitenkosten:	€ 1.500						
Totaal	: € 20.146												
Personele kosten:	€ 18.646												
Activiteitenkosten:	€ 1.500												
Prognose egalisatie	€ 0												

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

■ knopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Marktgroepmanager SO/SBO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Indicatieve nulmeting van de referentieniveaus in het SO en SBO
Projectcode	Cit/6-2b-9-48
Doel activiteit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verkrijgen van een indicatie van het huidige niveau (nulmeting) van de leerlingen in het SO en SBO in relatie tot de referentieniveaus Taal en Rekenen 2. Beschikbaar krijgen van eerste benchmark gegevens voor scholen voor SO en SBO 3. Inventariseren van witte vlekken wat betreft bovenstaande gegevens
Producten en prestaties	<p>Het project zal in 2010 (fase 1) en 2011 (fase 2) een rapport opleveren met daarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indicatie van het huidige niveau van leerlingen in het SO en SBO; - benchmarkgegevens voor scholen voor SO en SBO; - inventarisatie van de witte vlekken en suggestie voor het verkrijgen van gegevens om deze witte vlekken in te vullen. <p>De nadrukkelijke beperking hierbij is dat het project gebruik maakt van de gegevens die worden verzameld bij de proeftoetsingen in het SO en SBO in januari 2010 en januari 2011 in het kader van de ontwikkeling van het LOVS voor het S(B)O (project Cit/6-2b-10-16). Dit om te voorkomen dat scholen dubbel belast worden. Daarbij geldt dat de scholen nadrukkelijk om toestemming wordt gevraagd om de gegevens niet alleen voor de proeftoetsing maar ook voor de nulmeting te gebruiken.</p> <p>Leerlingen met ambulante begeleiding in het basisonderwijs zullen pas in 2011 worden meegenomen in het onderzoek. In 2010 zal in kaart worden gebracht op welke wijze de gegevens van deze leerlingen verzameld kunnen worden. Voor meer informatie: zie de nadere toelichting bij deze subsidieaanvraag.</p>
Realisatie van het project per november 2009	<p>Dit project sluit aan bij de voorbereidingen voor de proeftoetsing in het kader van subsidieproject Cit/6-2b-9-16. In dat kader is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de WECraad en het SBOwerkverband ten aanzien van de voorlichting van de scholen voor SO en SBO. De voorwaarden waaronder de gegevens van de scholen worden gebruikt voor het onderzoek zijn daarbij vastgesteld.</p> <p>Alle scholen die zich hebben opgegeven voor de proeftoetsing in het kader van Cit/6-2b-9-16 zijn via een brief per mail op de hoogte gesteld van het voornemen de gegevens van de proeftoetsing van januari 2010 te gebruiken voor de indicatieve nulmeting. Scholen die daar bezwaar tegen hebben, kunnen dit kenbaar maken door middel van het invullen en terugsturen van een bezwaarformulier.</p>
Toegekende subsidie 2009-2010	<p>€ 40.000 voor de eerste fase (nulmeting 2010), waarvan</p> <ul style="list-style-type: none"> - P-component € 34.320

	- A-component € 5.680
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.112 Personele kosten : € 1.112 Activiteitenkosten : € 0
Prognose egalisatie	<p>Deze maatregelen zullen volgens plan worden ingezet voor werkzaamheden in 2010 aangezien de subsidie jaargrensoverschrijdend is toegekend voor de periode september 2009 t/m juni 2010.</p>

2° Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Manager MBO Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4. Ontwikkelfase <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkeling voorbeeldexamens voor taal en rekenen; - exploitatie afname voorbeeldexamens; - inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen bij digitale examens.
Projectcode	Cit/6.2b-9-50
Doel activiteit	<p>De staatssecretaris van OCW heeft besloten tot invoering van centraal ontwikkelde examens (coe's) voor rekenen en taal in het mbo. Cohorten leerlingen die vanaf 2010 starten met een mbo niveau-4 opleiding dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor taal en rekenen examens af te nemen, vanaf 2014 gelden ook consequenties voor diplomering.</p> <p>In het implementatieplan 'Centraal ontwikkelde examens in mbo' (OCW, versie 2.3, 19 januari 2009) beschrijft OCW de stappen die gezet moeten worden om deze centraal ontwikkelde examens te laten ontwikkelen en invoeren.</p> <p>Dit project beoogt de volgende fase in de ontwikkeling vorm te geven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkeling voorbeeldexamens voor taal en rekenen; - exploitatie afname voorbeeldexamens; - inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen bij digitale examens <p>Cito construeert op verzoek van OCW in de rol van toetsconstructeur tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject voorbeeldexamens voor taal en voor rekenen. Cito draagt tevens zorg voor de uitlevering van deze digitale toetsen aan de scholen en voor rapportages van de scores. De voorbeeldexamens kunnen worden afgenomen in het schooljaar 2010-2011. Om de uitlevering aan mbo-instellingen goed te laten verlopen zal er eerst een pilot plaatsvinden. Het College voor Examens (CvE) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pilot. Cito levert daaraan een bijdrage. Voor een beschrijving van de pilot verwijzen we naar het projectvoorstel van CvE.</p>
Producten en prestaties	<p><i>Ontwikkeling voorbeeldexamens taal en rekenen</i></p> <p>Een constructiegroep voor taal en een constructiegroep voor rekenen construeren van de syllabus één¹ voorbeeldexamen voor taal en één voorbeeldexamen voor rekenen.</p> <p>Het voorbeeldexamen taal heeft betrekking op de volgende onderdelen van het referentieniveau 3F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 examen voor taal met opgaven lezen en luisteren (incl. beeld) <p>Het voorbeeldexamen bestaat uit gesloten vragen die worden opgesteld in een algemene context (maatschappij, ondernemer, werknemer, burgerschap).</p> <p>Het voorbeeldexamen rekenen zal de volgende domeinen betreffen van referentie-</p>

¹ Is er de wens om per vak meer dan één voorbeeldexamen te laten ontwikkelen, dan dienen de kosten voor de ontwikkeling (zie bijlage begroting van de ontwikkelkosten) vermenigvuldigd te worden.

niveau 3F:

- 1 examen voor de vier domeinen van Meijerink:
 - o getallen
 - o verhoudingen
 - o meten en meetkunde
 - o verbanden

Het voorbeeldexamen bestaat uit gesloten vragen die zijn opgesteld in een algemene context (maatschappij, ondernemer, werknemer, burgerschap).

Bovenstaande uitgangspunten zijn aannames voor de ontwikkelkosten van deze aanvraag. Besluitvorming over de exacte vorm en inhoud van de examens moet op het moment van schrijven nog plaatsvinden. Elke afwijking van de aannames kan leiden tot een aanpassing van de aanvraag, zowel inhoudelijk als financieel.

De voorbeeldexamens worden voorgelegd aan het veld in een resonansbijeenkomst. Hierna vindt een bijstelling plaats.

Het resultaat van deze fase is een voorbeeldexamen voor taal en een voorbeeldexamen voor rekenen.

Exploitatie afname voorbeeldexamens

De doelgroep van de voorbeeldexamens bestaat uit laatstejaars deelnemers aan een mbo 4-opleiding. De voorbeeldexamens kunnen op alle mbo-opleidingen in Nederland worden afgenomen. Op basis van gegevens van de MBO Raad gaan we uit van circa 60.000 kandidaten per jaar, waarbij elke deelnemer twee voorbeeldexamens kan afleggen: een voor taal en een voor rekenen.

Via een standaardsetting zal Cito een adviescesuur voorstellen. Direct na de afname ontvangen school en kandidaat een score op de voorbeeldexamens. Dit project omvat dataretour en analyse op de data.

De voorbeeldexamens betreffen digitale examens. Cito levert het programma ExamenTester waarmee de scholen deze examens kunnen afnemen. De implementatie van ExamenTester en de afname van de voorbeeldexamens op scholen wordt ondersteund door Cito, in nauwe samenwerking met CvE.

De voorbeeldexamens zullen per schooljaar beschikbaar zijn (in schooljaar 2010/2011 en van september 2011 t/m januari 2012).

Inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen

CvE voert op verzoek van OCW een pilot uit naar de consequenties voor de bedrijfsvoering op mbo-instellingen bij de invoering van digitale examens. Cito participeert hierin, als leverancier van de toetssoftware en levert een bijdrage bij het uittesten van de infrastructuur (aan de hand van een systeemcheck), het ondersteunen van de pilotscholen bij de uitvoering van de systeemcheck en door het geven van voorlichting. De Cito-inzet voor bedoelde pilot is in deze aanvraag opgenomen.

Samenvattend worden door Cito de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- voorbereiden en uitvoeren van externe bijeenkomsten (OCW, CvE, werkgroep, syllabuscommissie, constructiegroep)
- constructie twee voorbeeldexamens inclusief begeleiding constructiegroepleden en standaardsetting
- resonansbijeenkomst
- exploitatie ICT (verspreiding toetsen, beheer servers en software, helpdesk, evaluatie, testen keten, rapportages scores van voorbeeldexamens aan scholen)
- bijdrage aan pilot bedrijfsvoering
- rapportage onderdeel Cito
- overleg intern

	<p>- projectmanagement</p> <p>Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CvE gemaakt.</p> <p>De kosten voor ict-exploitatie kunnen nog veranderen naar gelang de uitkomsten van de pilot.</p>																
Realisatie van het project per november 2009	<p>Ontwikkeling voorbeeldexamens taal en rekenen</p> <p>In oktober 2009 is gestart met de werving en selectie van toetsconstructeurs voor taal</p> <p>In december wordt gestart met de ontwikkeling van het voorbeeldexamen Taal</p> <p>Inzet Cito bij pilot consequenties bedrijfsvoering mbo-instellingen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In november 2009 is gestart met de pilot bedrijfsvoering. Half november is er een voorlichtingsbijeenkomst voor de deelnemende scholen gehouden. 2. In december zal de systeemcheck op de scholen plaatsvinden en dit zal begeleid worden door Cito. 																
Toegekende subsidie 2009	<table> <tr> <td>Totaal</td> <td>€</td> <td>521.849,68</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Personele kosten</td> <td>€</td> <td>409.734,68</td> <td>vrij van btw</td> </tr> <tr> <td>Activiteitenkosten</td> <td>€</td> <td>112.115,00</td> <td>€ 59.600,00 vrij van btw</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>€ 33.915,00 inclusief € 5.415,00 btw (itemconstructie)</td> </tr> </table>	Totaal	€	521.849,68		Personele kosten	€	409.734,68	vrij van btw	Activiteitenkosten	€	112.115,00	€ 59.600,00 vrij van btw				€ 33.915,00 inclusief € 5.415,00 btw (itemconstructie)
Totaal	€	521.849,68															
Personele kosten	€	409.734,68	vrij van btw														
Activiteitenkosten	€	112.115,00	€ 59.600,00 vrij van btw														
			€ 33.915,00 inclusief € 5.415,00 btw (itemconstructie)														
Geraamde realisering per 31 december 2009	<table> <tr> <td>Totaal</td> <td>: € 72.080</td> </tr> <tr> <td>Personele kosten</td> <td>: € 58.380</td> </tr> <tr> <td>Activiteitenkosten</td> <td>: € 13.700</td> </tr> </table>	Totaal	: € 72.080	Personele kosten	: € 58.380	Activiteitenkosten	: € 13.700										
Totaal	: € 72.080																
Personele kosten	: € 58.380																
Activiteitenkosten	: € 13.700																
Prognose egalisatie	<table> <tr> <td>Totaal</td> <td>: € 449.769,68.</td> </tr> </table> <p>Dit project is in oktober 2009 gestart en loopt door in 2010 en 2011.</p>	Totaal	: € 449.769,68.														
Totaal	: € 449.769,68.																

2^e Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ████████████████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvullende constructie centrale examens BB 2010 papier in verband met nieuwe CvE-richtlijn voor het volledig temgbrengen van overlap tussen papieren en digitale examens BB 2010
Projectcode	Cit/6.2b-9-51
Doel activiteit	In verband met de geheimhouding van de digitale examens heeft het CvE naar aanleiding van de campagne 2009 besloten om met ingang van het examenjaar 2010 geen overlap meer toe te staan tussen openbare papieren en digitale examens BB. Als gevolg hiervan moeten in dit project de examens BB 2010 door Cito worden herzien en moet aanvullende constructie plaatsvinden.
Producten en prestaties	De herziening en aanvullende constructie heeft betrekking op de centrale examens vmbo BB 2010 voor de algemene vakken. De werkzaamheden die in het project worden uitgevoerd zijn: Bewerken en screenen beschikbaar toetsmateriaal Construeren van volledig nieuwe opgaven en of volledig nieuwe examens. Samenstellen examens zonder overlap met digitale examens Laten vaststellen en controleren van examens Uitvoeren extra zetwerk, drukproefcorrecties en erratumprocedure Extra verzending examens.
Realisatie van het project per november 2009	De productie van de herziene papieren examens BB 2010 gaat volgens planning over naar de laatste fase van afwerken en opleveren.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 369.812 Personele kosten : € 245.834 Activiteitenkosten : € 123.978
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 269.812
Prognose egalisatie	€ 100.000 De egalisatie van de subsidie zal worden gebruikt om de nog niet uitgevoerde werkzaamheden aan de examens in 2010 uit te voeren

2^e Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Toetsdeskundige Telefoonnummers : ██████████
Projectnaam	Eindafrekening diagnostische toetsen VO-BVE schooljaar 2008-2009
Projectcode	Cit/6.2b-9-xx
Doel activiteit	Verrekening scoringservice schooljaar 2008-2009 diagnostische toetsen taal en rekenen (zie ook Cit/6-2b-8-23).
Producten en prestaties	Schooljaar 2008-2009 hebben veel meer scholen ingeschreven voor de diagnostische toetsen taal en rekenen (projectcode Cit/6-2b-8-23) dan ze ook daadwerkelijk hebben afgenomen en is er onduidelijkheid over de rapportage ontstaan. Door middel van beschikking Cit/6.2b-9-xx zijn de kosten gemaakt voor inschrijving tot aan afname in april-mei 2009 verrekend. Daarnaast heeft er gedurende de zomer nader onderzoek (vanwege aanvullende vragen) plaatsgevonden.
Realisatie van het project per november 2009	De kosten voor het gat tussen inschrijving en afnames schooljaar 2008-2009 zijn gedeeld door Cito en OCW. Daarnaast heeft OCW betaald voor bovengenoemd meerwerk.
Toegekende subsidie 2009	€ 154.699
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 154.699 Personele kosten: € 57.725 Activiteitenkosten: € 96.974 (kosten voor verzending materialen en inrichting afname-omgeving voor scholen die zich wel ingeschreven hebben, maar de toetsen niet afgenomen hebben).
Prognose egalisatie	€ 0

edoc 198712

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
17 maart 2010	2010.07/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. de ontwikkeling van eindtoetsen rekenen 2F en 3F voor het voortgezet onderwijs (Cit/6.2b-10-58).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer ⁱⁱ verzorgt de coördinatie van de SLOA-aanvragen.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-58

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Unitdirecteur POVO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs.
Projectcode	Cit/6.2b-10-58
Doel activiteit	Het Ministerie van Onderwijs heeft aangekondigd dat voor scholen van het voortgezet onderwijs toetsen beschikbaar komen om het niveau van rekenen van hun leerlingen vast te leggen. In het schooljaar van 2013-2014 zullen scholen gebruik moeten maken van toetsen rekenen VO. In het kader van het voorbereidend project ontwikkeling eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs worden voor rekenen ontwikkeld en afgenomen twee eindtoetsen passend bij het niveau 2F respectievelijk 3F volgens de indeling van het rapport Meijerink. Deze toetsen zijn een voorbereiding op de toetsen die in het voorjaar van 2011 als pilot worden afgenomen in de eindexamen klassen van scholen voor voortgezet onderwijs. De opgaven voor de 2F toetsen moeten in het voorjaar van 2010 worden uitgetoetst en genormeerd bij leerlingen op het eind van hun onderwijs in vmbo BB, KB en GT. De opgaven voor de toetsen 3F bij leerlingen op het eind van hun onderwijs in havo en vwo. De opgaven voor die toetsen moeten worden gevalideerd door deskundigen op het gebied van rekenen vanuit de bij het rekenonderwijs betrokken organisaties.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De activiteiten worden afgestemd met de betrokken ambtenaren van het Ministerie van OCW. De opgaven in de toetsen worden gevalideerd door deskundigen van de bij het rekenonderwijs betrokken instanties zoals het Freudenthal Instituut en de SLO. Met het CvE zullen de opzet en de inhoud van de toetsen worden afgestemd. Met name afstemming van vergelijkbare toetsen bij het MBO wordt beoogd.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Constructie en afname in 2010 van opgaven beoogd voor een toets 2F en een toets 3F rekenen in het voorjaar van 2011. De afname in 2010 vindt plaats bij ongeveer 50 scholen en 1000 leerlingen. De opgaven worden in 2010 verspreid over vier toetsen afgenomen samen met ankeropgaven uit andere toetsen om de beoogde toetsen 2011 te kunnen normeren op de voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs afgesproken vaardigheidsschaal voor rekenen 2F en 3F. De afname van de vier toetsen in 2010 vindt indien mogelijk digitaal plaats op de scholen onder leiding van ervaren toetsleiders om de condities bij de afnames zo veel mogelijk te laten lijken op de latere afnames met een verplicht karakter. 2. Bespreken van de beoogde opgaven in een bijeenkomst met deskundigen van het rekenonderwijs in Nederland met het oog op het valideren van de opgaven. 3. Analyse van de afnameresultaten van de toetsen op de scholen in het voorjaar 2010 en schalen van de opgaven op de vaardigheidsschaal rekenen. 4. Bij de afname in 2010 wordt op de scholen ook informatie

	<p>verzameld over de mogelijke organisatie van de afname van toetsen rekenen in het voortgezet onderwijs in de komende jaren.</p> <p>5. De resultaten van de toetsen en de verzamelde informatie over de organisatie van de afname van de toetsen worden gerapporteerd in een verslag aan OCW.</p>
Tijdpad	<p>November-december 2009 voorbereiding van de constructie van de opgaven, het vastleggen van het toetsmodel en de voorbereiding van de afname.</p> <p>Januari-maart 2010 productie van de opgaven en werving van de proefscholen.</p> <p>Maart- april 2010 afname van de toetsen op de scholen.</p> <p>Mei-augustus 2010 analyse en rapportage van de resultaten van het project.</p>
Doorloop	<p>Het is de bedoeling dat in 2011 weer toetsen rekenen VO op de scholen worden afgenomen en daarom zijn vervolgvacatures te verwachten. Voor deze eventuele vervolgvacatures zal een nieuwe aanvraag worden ingediend.</p>
Evaluatie	<p>De resultaten van de leerlingen op de opgaven zullen worden geanalyseerd en genormeerd op de afgesproken vaardigheidsschaal rekenen. Van het verloop van het project zal een verslag worden gemaakt. De conceptopgaven zullen ter validering worden voorgelegd aan een groep van deskundigen op het gebied van het rekenonderwijs.</p>
Gevraagde subsidie 2010	<p>Totaal : € 191.345</p> <p>Personele kosten : € 146.432 (128 dagen OWK à €1.144)</p> <p>Activiteitenkosten : € 44.913</p>

etoc 20076

Ministerie van OCW
Directie Primair Onderwijs
T.a.v. Mevrouw
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
24 maart 2010	2010.09/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte mevrouw

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'TEO -Toetsen voor Evaluatie Onderwijstijdverlenging' (Cit/6.2b-10-59).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

23

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-59

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd ██████████ Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	TEO -Toetsen voor Evaluatie Onderwijstijdverlenging
Projectcode	Cit/6.2b-59
Doel activiteit	<p>Ontwikkelen van toetsen voor het project Onderwijstijdverlenging van TIER ten behoeve van de evaluatie op het septembermoment.</p> <p>In opdracht van het ministerie van OCW onderzoekt TIER, een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Maastricht, Universiteit van Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen, de effecten van onderwijstijdverlenging. Zij doen dit door toetsscores van leerlingen in de bovenbouw te verzamelen en vragenlijsten af te nemen gedurende vier schooljaren (2009-2013). Om leerlingen tussen scholen goed te kunnen vergelijken, zullen dezelfde toetsen afgenomen moeten worden. De CITO LOVS toetsen zijn daar uitermate geschikt voor; deze zijn genormeerd, op landelijk niveau vergelijkbaar, en worden al op veel scholen afgenomen. Het LOVS voorziet in twee afnamemomenten gedurende een normaal schooljaar; een midden en de eindtoets. Voor het onderzoek naar onderwijstijdverlenging zijn deze twee afnamemomenten echter niet voldoende. Een zomerschool eindigt in september, en een verlengde schooldag programma start juist in september. Om die reden is het noodzakelijk dat ook in september de kennis van leerlingen getoetst wordt. Er kunnen dan verschillen ontstaan tussen de toetsen in september voor de verlengde schooldag, en september min juni/juli voor de zomerschool. Zou voor de zomerschool pas in februari/maart een eindmeting plaatsvinden, dan zou kennisverlies gedurende de vakantie bijvoorbeeld niet in kaart gebracht kunnen worden.</p> <p>TIER en OCW hebben CITO daarom gevraagd toetsen te leveren of samen te stellen voor deze septembermeting. Het gaat dan specifiek over toetsen Begrijpend Lezen en Rekenen-Wiskunde. Ze zullen worden afgenomen bij leerlingen die net zijn begonnen aan groep 5, 6, 7 en 8. Het niveau van de toets zal ongeveer gelijk zijn aan de eindtoets van het leerjaar ervoor. Leerlingen ontvangen normaal gesproken immers geen formele scholing tussen die twee toetsen. Omdat voor de leerjaren 6, 7 en 8 reeds bestaande entreetoetsen kunnen worden ingezet zal er alleen voor het septembermoment in groep 5 een nieuwe, aanvullende toets nodig zijn die past in de bestaande systematiek van het LOVS.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Over inhoud, vormgeving en afname van de toetsen zal overleg worden gepleegd met vertegenwoordigers van OCW en TIER.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Cito levert een toets Begrijpend lezen en rekenen-wiskunde voor de septembermeting van groep 5 passend in het bestaande systeem van LOVS. Deze toetsen voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen als de reguliere LOVS-toetsen en zijn geankerd aan de bestaande toetsen. De uitkomsten kunnen worden geplaatst op dezelfde vaardigheidsschalen als gebikt in het LOVS. Deze toets zal worden ingezet bij de evaluatie van het project Onderwijstijdverlenging uitgevoerd door het TIER.

Tijdpad	Start begin maart 2010, oplevering toetsen medio augustus, consultatie voor afname en verwerking tot maximaal december 2010. Eventuele verdere consultatie voor data-analyse nader overeen te komen.
Doorloop	De gevraagde subsidie heeft betrekking op het jaar 2010 indien er een vervolg gegeven dient te worden aan deze evaluatie dan zal er een separate aanvraag opgesteld worden.
Evaluatie	De instrumenten (toetsen) zullen naar bevrediging worden ingezet en bruikbare data opleveren voor het project Onderwijstijdverlenging.
Gevraagde subsidie 2010	Totaal : € 61.530 Personele kosten : € 52.910 (46,25 dagen OWK à € 1.144) Activiteitenkosten : € 8.620

Specificatie van de begrote kosten:

370 uren volgens SLOA-tarief €143,- = € 52.910,-

Daarvan zijn er 180 gereserveerd voor de ontwikkeling van een toets Rekenen-wiskunde voor Groep 5 septembermeting.

Deze toets zal bestaan uit een boekje van circa 40 pagina's met een kleurenomslag conform de reguliere LOVS-toetsen.

Voor Begrijpend lezen is eveneens 180 uur gereserveerd. Deze toets zal bestaan uit twee boekjes van elk circa 25 opgaven.

Daarnaast zijn 20 uur nodig voor organisatie en analyse van respectievelijk een senior taamedewerker en senior rekenmedewerker.

Om te zorgen voor ankering aan de bestaande toetsen zullen extra opgaven worden meegenomen in de uiteindelijke afname.

De activiteitenkosten zijn begroot op € 8.620 bestaande uit:

	Toetsen		uur		
	aantal	bizn			
Reprokosten:	6500	65		6500	
operations			20	520	
verzenden				100	
repro overig				500	
Totaal productie				7620	7620
Onvoorzien					1000
Totaal					8620

edoc 205583

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer drs.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
19 april 2010

Ons kenmerk
2010.15/JW/AW

Uw kenmerk

Onderwerp
Aanvraag subsidie wet
SLOA 2010
(additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Monitor Doorlopende Leerlijnen' (Cit/6.2b-10-41).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer [naam] die u verzorgt de coördinatie van de SLOA-aanvragen.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Cc

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-41

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd Research PO-VO Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Monitor Doorlopende leerlijnen
Projectcode	Cit/6.2b-10-41 (vervolg op Cit/6.2b-9-41)
Doel activiteit	Het opleveren van een beknopt en goed leesbaar verslag over de stand van zaken met betrekking tot de behaalde niveaus voor de doorlopende leerlijnen, zoals vastgesteld door de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen in 2010. Input zijn gegevens uit de onderzoeken mnd de diagnostische toetsen voor VO en MBO en gegevens uit Peilingsonderzoeken PO (JPON). Ook zullen enkele aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd ter ondersteuning van de rapportage van de uitkomsten, i.e. een inhoudelijke vergelijking met andere uitkomsten (centrale examens), een biasonderzoek en een correlatieel onderzoek.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Cito overlegt maandelijks over de voortgang van het project met OCW. Aan de orde komen dan in ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> • voortgang • tussentijdse resultaten • gewenste acties vanuit OCW of Cito • stevigheid van uiteindelijke rapportage OCW verzorgt de communicatie over de monitoringsrapportage met de sectororganisaties. Zij zullen gevraagd worden een oordeel te vellen over leesbaarheid en de consequenties voor toekomstige metingen.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Er wordt een wetenschappelijke rapportage (10-15 pag.) gemaakt en een publieksversie hiervan, in de vorm van een brochure, flyer, leaflet, of iets vergelijkbaars. Het onderzoeksrapport bevat ook een samenvatting in de vorm van één of meer grafische elementen (grafieken, eenvoudige tabellen) met een beknopte toelichting. Het wetenschappelijk onderzoeksrapport zal de volgende paragrafen bevatten:: <ul style="list-style-type: none"> • Inleiding • Uitleg over de gebruikte methode van onderzoek met o.a. aandacht voor <ul style="list-style-type: none"> ○ representativiteit van de steekproef ○ voorbehouden met betrekking tot de gebruikte instrumenten en de afnamecondities • Resultaten 2009/2010 met onder andere <ul style="list-style-type: none"> ○ hoeveel procent van de leerlingen VO in eindexamenklassen en niet-eindexamenklassen beheerst een bepaald niveau voor rekenen, lezen, luisteren en taalverzorging (MBO niveau 1 en MBO niveau 3) ○ uitsplitsing resultaten over de verschillende sectoren van het vmbo ○ hoeveel procent van de leerlingen MBO van niveau 1 en niveau 3 beheerst een bepaald niveau voor rekenen, lezen, luisteren en taalverzorging (MBO niveau 1 en MBO niveau 3) ○ uitsplitsing resultaten over BBL en BOL • Vergelijking resultaten 2008/2009 met 2009/2010 (zijn de bereikte leerlingprestaties constant of zijn er significante verschillen). Hierbij

	<p>wordt ook de situatie in het PO betrokken.</p> <ul style="list-style-type: none"> Resultaten kwalitatieve analyse van de gegevens bij andere toetsen zoals de centrale eindexamens met behulp van de vergelijkende ritsprocedure en de vergelijking resultaten monitor met resultaten SLO-project (indien gegevens SLO op tijd opgeleverd) Resultaten correlatie studie naar de vaardigheid bij de subdomeinen. Resultaten biasonderzoek als gevolg van het schooltype van de leerlingen. Conclusie 															
Tijdpad	<table border="1"> <thead> <tr> <th>fase</th> <th>Werkzaamheden</th> <th>Tijdpad</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> maken en afstemmen onderzoeksopzet kwalitatieve analyse op basis van gegevens 2009 voorbereiden kwalitatieve analyse 2010 Correlationele analyses en biasonderzoek op basis van gegevens 2009 </td> <td>februari-mei</td> </tr> <tr> <td></td> <td> resultaten fase I: <ul style="list-style-type: none"> eerste inhoudsopgave rapportage rapportage kwalitatieve analyse 2009 rapportage correlationeel en biasonderzoek </td> <td></td> </tr> <tr> <td>II</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> kwantitatieve analyse n.a.v. drie bronnen vergelijken data met SLO-rapportage schrijven conceptrapportage kwalitatieve analyse 2010 </td> <td>juli en augustus</td> </tr> <tr> <td></td> <td> resultaten fase II: <ul style="list-style-type: none"> conceptrapportage </td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	fase	Werkzaamheden	Tijdpad	I	<ul style="list-style-type: none"> maken en afstemmen onderzoeksopzet kwalitatieve analyse op basis van gegevens 2009 voorbereiden kwalitatieve analyse 2010 Correlationele analyses en biasonderzoek op basis van gegevens 2009 	februari-mei		resultaten fase I: <ul style="list-style-type: none"> eerste inhoudsopgave rapportage rapportage kwalitatieve analyse 2009 rapportage correlationeel en biasonderzoek 		II	<ul style="list-style-type: none"> kwantitatieve analyse n.a.v. drie bronnen vergelijken data met SLO-rapportage schrijven conceptrapportage kwalitatieve analyse 2010 	juli en augustus		resultaten fase II: <ul style="list-style-type: none"> conceptrapportage 	
fase	Werkzaamheden	Tijdpad														
I	<ul style="list-style-type: none"> maken en afstemmen onderzoeksopzet kwalitatieve analyse op basis van gegevens 2009 voorbereiden kwalitatieve analyse 2010 Correlationele analyses en biasonderzoek op basis van gegevens 2009 	februari-mei														
	resultaten fase I: <ul style="list-style-type: none"> eerste inhoudsopgave rapportage rapportage kwalitatieve analyse 2009 rapportage correlationeel en biasonderzoek 															
II	<ul style="list-style-type: none"> kwantitatieve analyse n.a.v. drie bronnen vergelijken data met SLO-rapportage schrijven conceptrapportage kwalitatieve analyse 2010 	juli en augustus														
	resultaten fase II: <ul style="list-style-type: none"> conceptrapportage 															
Doorloop	<p>Dit project is een vervolg op Cit6.2b-9-41.</p> <p>Het is te verwachten dat een vergelijkbaar onderzoek ook volgend jaar zal moeten worden uitgevoerd.</p>															
Evaluatie	<p>Er komt een publieksverslag en een wetenschappelijk verantwoordings rapport. Deze zullen met de relevante gremia waaronder OCW worden besproken en geëvalueerd.</p>															
Gevraagde subsidie 2010	<p>Totaal : € 49.904,-</p> <p>Personele kosten : € 46.904,- (41 dagen OWK à € 1.144)</p> <p>Activiteitenkosten : € 3.000,-</p>															

edoc 207021

Ministerie van OCW
T.a.v. de heer/
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
22 april 2010	2010.16/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte heer

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'PISA 2012' (Cit/6.2b-10-60), alsmede het bijbehorende projectplan en tijdpad.

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlagen: 3
- Aanvraag Cit/6.2b-10-60
- Projectplan
- Tijdpad

SUBSIDIEVE[ZOEK SLOA 2010
Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Managing director Cito International Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	PISA 2012
Projectcode	Cit/6.2b-10-60
Doel activiteit	Vorbereiding en uitvoering "Field Trial PISA 2011", voorbereiding en uitvoering "Main Study PISA 2012" en schrijven nationaal rapport waarin de resultaten van het onderzoek weergegeven worden. Zie bijgevoegd projectplan, en tijdpad en planning activiteiten.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Frequent overleg met de opdrachtgever bij het ministerie van OCW ██████████
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Presentatie en overhandiging Nationaal rapport in 2013 aan het Ministerie
Tijdpad	Zie bijgevoegd tijdpad
Doorloop	Januari 2010 tot en met december 2013
Evaluatie	Op gezette tijden wordt mondeling en schriftelijk de gang van zaken geëvalueerd en wordt deze gerapporteerd aan OCW
Gevraagde subsidie	Totaal 2010 : € 133.560 Personele kosten : € 102.960 (90 dagen à € 1.144,-) Activiteitenkosten : € 30.600 Totaal 2011 : € 330.086 Personele kosten : € 187.353 (159 dagen à € 1.178,32) Activiteitenkosten : € 142.733 Totaal 2012 : € 651.081 Personele kosten : € 212.392 (175 dagen à € 1.213,67) Activiteitenkosten : € 438.689 Totaal 2013 : € 98.106 Personele kosten : € 93.756 (75 dagen à € 1.250,08) Activiteitenkosten : € 4.350 Totaal 2010-2013 : € 1.212.833 Personele kosten : € 596.461 (499 dagen) Activiteitenkosten : € 616.372

Subsidieverzoek PISA Nederland 2012, tijdpad en planning activiteiten

2010	Vorbereiding Field Trial 2011
maart - juni	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering en voorbereiding en planningen; - opzetten steungroep; - (doen) beoordelen item bundels - ontwikkelen items
juni - december	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering; - voorbereiding Field Trial van 2011: - vertalingen instrumenten; - werven toetsleiders; - scholenlijst maken; - steekproeftrekking; - werven scholen
2011	<p>Uitvoering Field Trial 2011/ Vorbereidingen Main Survey 2012</p> <p>Resultaat: verzameling gegevens over de kwaliteit van de cognitieve instrumenten en van de leerling- en schoolvragenlijsten; gegevens over de effectiviteit van de procedures voor het verzamelen van de gegevens</p>
januari - februari	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering en beoordelaartraining; - werven scholen; - steekproeftrekking in de scholen; - toetsleidershandboek maken; - communicatie scholen (handboek schoolcoördinator); - toetsleiderstraining; - beoordelaars werven; - beoordelaartraining internationaal en nationaal
februari - juni	<ul style="list-style-type: none"> - afnamen van de instrumenten op de scholen; - handboek beoordelingen maken; - training beoordelaars; - beoordelingsprocedure; - data invoer; - data cleaning; - werving PISA Ambassadeurs

juli – december	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering - steekproeftrekking voor MS; - training PISA Ambassadeurs - werving scholen; - aanpassing cognitieve instrumenten en vragenlijsten; - aanpassing handboeken; - kwaliteitsprocedures;
2012	<p>Uitvoering Main Study PISA op ca. 200 scholen</p> <p>Resultaat: verzameling bruikbare gegevens over prestaties van 15-jarigen, hun achtergrond en motivatie en over de scholen. De verzameling moet zodanig zijn dat de gegevens opgenomen kunnen worden in de internationale tabellen van de OESO</p>
januari - februari	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering en beoordelaartraining; - werving scholen; - steekproeftrekking in de scholen; - toetsleidershandboek aanpassen; - communicatie scholen (handboek schoolcoördinator); - toetsleiderstraining; - beoordelaars werven; - beoordelaartraining internationaal en nationaal
februari - december	<ul style="list-style-type: none"> - afnamen van de instrumenten op de scholen; - handboek beoordelingen aanpassen; - training beoordelaars; - beoordelingsprocedure; - data invoer; - data cleaning; - NPM vergadering;
2013	<p>Rapportage PISA 2013</p> <p>Resultaat: rapport waarin de belangrijkste conclusies van het peilingonderzoek weergegeven zijn en waarin een vergelijking opgenomen is met de resultaten van de vorige cyclussen.</p>
maart december	<ul style="list-style-type: none"> - NPM vergadering - presentatie nationaal rapport

PISA: Programme for International Student Assessment

Voorstel voor uitvoering van de vijfde cyclus van het OESO-indicatorenproject in Nederland door Cito Internationaal (CI)

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
april 2010

Inhoud

Inleiding	3
Kwaliteitseisen	3
De doelpopulatie en de steekproef	3
De vertaling	4
Het onderzoek	4
Samenstelling instrumenten	4
Gegevensverzameling	4
Gegevensverwerking en analyse	5
Rapportage	5
Maatregelen voor maximale respons	5
Financiën	
Projectteam	6
Competenties teamleden	6
Kostenspecificatie	zie subsidieverzoek

PISA: Programme for International Student Assessment

Voorstel voor uitvoering van de vijfde cyclus van het OESO-indicatorenproject in Nederland door Cito Internationaal (CI)

Inleiding

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) verzamelt al lange tijd gegevens over het ondenvijs in de ruim dertig lidstaten en rapporteert daarover jaarlijks in de publicatie *Education at a Glance*. Sinds 1998 verzamelt de OESO zelf gegevens over de opbrengsten van het ondenvijs in termen van kennis en vaardigheden van leerlingen door middel van het PISA-project. De eerste cyclus van dit onderzoek betrof de kennis en vaardigheden van vijftienjarige leerlingen op het gebied van leesvaardigheid (hoofddomein), wiskunde en de natuurwetenschappelijke vakken ('science'). In de tweede cyclus was wiskunde het hoofddomein. In deze cyclus zijn, naast de vaardigheden van de eerste cyclus ook opgaven 'Problem Solving' opgenomen. In de derde cyclus vormde 'science' het zwaartepunt. In deze cyclus zijn, gekoppeld aan de cognitieve scienceopgaven ook zogenaamde affectieve items afgenomen. Hiermee is de houding van leerlingen ten opzichte van science gemeten. In de vierde cyclus was leesvaardigheid weer het hoofddomein. In de cyclus 2012 is wiskunde het hoofddomein. Daarnaast is er in de cyclus 2012 een verplichte computertoets Problem Solving die door een deel van de geselecteerde leerlingen op elke school wordt gemaakt. Door het gebruik van ankers wordt het mogelijk gemaakt trends te beschrijven in het onderwijsniveau in de deelnemende landen. In ieder van de deelnemende landen (naast de lidstaten neemt ook een groeiend aantal niet-lidstaten deel) wordt een projectorganisatie gevormd om binnen de randvoorwaarden die door de PISA Governing Board van de OESO zijn gesteld, de vereiste gegevens te verzamelen. Deze verzameling kan worden aangevuld met internationale opties waarover alleen voor wat betreft de landen die deze hebben geïmplementeerd, wordt bericht, en met nationale opties waarover alleen in het betreffende land wordt gerapporteerd. Het onderhavige voorstel betreft de uitvoering van de vijfde cyclus in Nederland. In de begroting is rekening gehouden met de computertoets Problem Solving die door een deel van de leerlingen op elke school 's middags wordt gemaakt.

Kwaliteitseisen

Het onderzoek dient aan een aantal standaarden of kwaliteitseisen te voldoen. De meeste standaarden leveren niet veel problemen op, maar het voldoen aan een aantal standaarden kost veel inspanning en daardoor ook financiële middelen

De doelpopulatie en de steekproef

De doelpopulatie voor het onderzoek bestaat uit alle leerlingen die in het kalenderjaar van de dataverzameling zestien jaar worden. Deze populatie wordt in de OESO-stukken als de 'vijftienjarigen' benoemd. De steekproef wordt in twee fasen getrokken. In de eerste fase worden scholen getrokken met een trekkingskans die evenredig is aan het aantal voor deelname in aanmerking komende leerlingen. In de tweede fase wordt binnen elke getrokken school een steekproef van leerlingen met een vaste omvang getrokken. De steekproef voor het onderzoek moet in ieder deelnemend land bestaan uit circa 4500 leerlingen van ongeveer 150 scholen. In Nederland gaat het om ongeveer 200 scholen met elk (maximaal) 30 leerlingen. De reden voor de afwijking wordt enerzijds gevormd door de afmetingen van een normaal leslokaal dat in Nederland 30 leerlingen kan bevatten, en anderzijds door de lage leerlingparticipatie, waardoor het noodzakelijk is een wat grotere steekproef te trekken. De steekproef dient

betrekking te hebben op alle vijftienjarigen die de toetsen redelijkerwijs kunnen maken. Scholen voor praktijkonderwijs (PRO) kunnen gewoon meedoen. Evenals bij de vorige cyclus zal de internationale PISA projectleiding een vereenvoudigde versie van de cognitieve instrumenten beschikbaar stellen die kan worden voorgelegd aan de leerlingen die een PRO-locatie bezoeken.

Een lastig probleem is dat naar schatting ten minste de helft van de in aanmerking komende vmbo-leerlingen in het examenjaar zit. De gegevensverzameling in maart/april zal daardoor problemen opleveren, aangezien de scholen prioriteit geven aan schoolonderzoeken, praktijkexamens, stages en dergelijke. Deze omstandigheden vergroten de zorg over het behalen van een voldoende hoge respons. In Nederland is een respons van 30 % normaal. Dit percentage ligt ruimschoots onder de vastgestelde norm voor het PISA-project (85 - 90%). Vooral dankzij de inzet van zogenaamde PISA ambassadeurs voor de werving van scholen, is het de afgelopen drie cyclussen wel gelukt om aan de steekproefisen te voldoen. Ook voor deze nieuwe cyclus willen we om voornoemde reden PISA ambassadeurs inzetten.

De vertaling

De onderzoeksinstrumenten worden door de internationale projectleiding in het Frans en Engels aangeleverd. De toetsen, scoringsvoorschriften en vragenlijsten worden daarna door het Nationale Project Management met de grootst mogelijke zorgvuldigheid volgens internationale richtlijnen vertaald uit de twee talen. Vervolgens worden de twee vertalingen tot één tekst samengevoegd. Bij de afnamehandleidingen en afnameprotocollen kan volstaan worden met een vertaling uit één taal. De vertaalde instrumenten dienen aan de internationale projectleiding te worden voorgelegd voor verificatie. Er wordt naar gestreefd bij de vertalingsactiviteiten weer samen te werken met de Vlaamse projectorganisatie.

Het onderzoek

Samenstelling instrumenten

Het toetsmateriaal voor het hoofdonderzoek van PISA 2012 omvat 2 uur aan toetsitems voor wiskunde, voor science en voor leesvaardigheid. In de proefafname die in 2011 plaatsvindt, wordt ongeveer driemaal de benodigde hoeveelheid toetsmateriaal voor wiskunde uitgeprobeerd. Daarnaast is er een proefafname van het digitale gedeelte voor Problem Solving.

Uiteraard is het niet mogelijk dat een leerling die aan het hoofdonderzoek deelneemt, al het toetsmateriaal maakt. Door de gebruikte psychometrische technieken is dat ook niet nodig. Iedere leerling maakt één van de gedeeltelijk overlappende toetsboekjes van twee uur. Daarnaast is er een leerlingenvragenlijst van ca. dertig minuten. De totale afnametijd komt daarmee op ongeveer drie klokuren. De opgaven bevatten voor het grootste deel gesloten vragen. Circa 45% van de responstijd zal aan open vragen worden besteed. Voor de deelnemende scholen is er een schoolcontextvragenlijst die ongeveer een half uur invultijd vergt.

Gegevensverzameling

Elke school benoemt een contactpersoon voor de uitvoering van het onderzoek. Deze contactpersoon verstrekt de gegevens voor de steekproeftrekking binnen de school, het afnametijdstip wordt in overleg met de contactpersoon vastgesteld en vervolgens draagt hij/zij zorg dat de juiste leerlingen op de juiste tijd en plaats aanwezig zijn. Voor de afname, die drie klokuren vergt, hoeft de school slechts één klaslokaal ter beschikking te stellen. De projectorganisatie zorgt ervoor dat de ambassadeur die de school geworven heeft, de toetsafnames op de betreffende school verzorgt. De ambassadeurs ontvangen hiervoor een training. De ambassadeur overlegt met de schoolcontactpersoon over afnametijdstip en eventuele inhaalsessies. Dit beperkt de belasting van de scholen en heeft ook verder veel voordelen voor wat betreft de distributie van het toetsmateriaal en de handhaving van het vertrouwelijke karakter van de opgaven.

In het schooljaar voorafgaand aan het hoofdonderzoek wordt een omvangrijke proefafname gehouden. Het is de bedoeling dat hieraan ca. 50 scholen deelnemen. Deze proefafname heeft tot doel de steekproefafname-, scorings-, verwerkings- en analyseprocedures te beproeven en deze waar nodig - in overleg met het internationale coördinatiecentrum - bij te stellen. Daarnaast worden gegevens verzameld over de kwaliteit van de door de internationale projectleiding aangeleverde toetsopgaven en vragenlijsten teneinde deze waar nodig te verbeteren (zowel vakinhoudelijk, psychometrisch als qua vertaling). Zowel bij de proefafname als tijdens de gegevensverzameling in het hoofdonderzoek bewaakt de internationale projectleiding de kwaliteit door bezoeken aan nationale projectorganisaties en aan deelnemende scholen. Tijdens het hoofdonderzoek wordt een deel van de scholen bezocht door een onafhankelijke 'school quality monitor'. Deze kwaliteitsmonitoren rapporteren de gang van zaken rondom en tijdens de bijgewoonde afnames aan de Internationale Projectorganisatie.

Gegevensverwerking en analyse

De toetsen bestaan uit verschillende soorten gesloten vragen en uit open vragen (kort- en langantwoordvragen). De antwoorden op de open vragen worden door beoordelaars gescoord. Deze scoring vindt plaats aan de hand van tijdens de pretest beproefde beoordelings- / scoringsvoorschriften. De beoordelaars worden met zorg geselecteerd, en getraind door Citomedewerkers. Tijdens het beoordelen worden de beoordelaars steekproefsgewijs gecontroleerd en waar nodig bijgestuurd. De gegevens worden verwerkt volgens de internationaal vastgestelde procedures met gebruikmaking van de ter beschikking gestelde software voor de invoer en opschoning van de gegevens.

De gegevens worden vervolgens beschikbaar gesteld aan de Internationale Projectleiding voor analyse, waarna de OESO de indicatoren construeert.

Rapportage

De deelnemende landen ontvangen van de internationale projectleiding nationale rapporten met gegevens over de afname. De landen ontvangen ook een nationale database. Deze gegevens worden gebruikt voor rapportage aan de opdrachtgever, OCW. De rapporten zullen een duidelijke beschrijving bevatten van de gegevens en hoe die geïnterpreteerd dienen te worden. Er zal ook een publieksvriendelijke versie geschreven worden. De OESO publiceert zelf het algemene rapport over het internationale onderzoek en bovendien een aantal thematische rapporten.

Maatregelen voor maximale respons

Een cruciaal punt voor de implementatie van PISA 2012 in Nederland is het weer verkrijgen van een zodanige respons van scholen dat aan de geldigheidseisen van de steekproeftrekking (ca. 200 scholen, 30 leerlingen per school en bijbehorende regels voor vervanging in geval van non-respons) wordt voldaan. Deelname door scholen geschiedt op vrijwillige basis. Een besluit om al dan niet mee te doen wordt in de eerste plaats genomen door de locatie- of sectordirecteur van de schoolvestiging. Overwegingen die bij dat besluit een rol spelen zijn:

- wat is het belang voor de school?
- hoe zal de toetsafname de dagelijkse gang van zaken beïnvloeden?
- is er een belang voor de leerlingen en hoe zal de afname hen beïnvloeden?
- wat is het algemeen belang van dit project voor het onderwijs in Nederland?

Op grond van bovenstaande overwegingen is bij de tweede cyclus een pakket maatregelen samengesteld ter bevordering van de deelname van scholen. Dit heeft goed gewerkt. Er zijn PISA-Ambassadeurs, die de scholen in hun omgeving actief werven door middel van telefoongesprekken en schoolbezoeken. De

scholen ontvangen, als ze aan alle eisen hebben voldaan, een vergoeding van €200 en de leerlingen krijgen een waardebon van €10. Bovendien zal de PISA-website aangepast worden en zal een folder gemaakt worden. Daarnaast wordt veel tijd besteed aan PR en aan contacten met de media en met belanghebbenden, zoals de VO-Raad.

Financiën

De begroting voor PISA 2012 valt hoger uit dan die van de vorige cyclus. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door inflatie, maar vooral door de extra middagsessie waarin Problem Solving wordt getoetst. Eén van de min of meer verplichte onderdelen van het onderzoek is namelijk Problem Solving afgenomen via de computer. De uitvoering hiervan is in de onderhavige begroting meegenomen. Het betekent dat de toetsleiders/ambassadeurs een hogere vergoeding krijgen, dat er USB-sticks moeten worden aangeschaft en geladen en dat er meer vertaalwerkzaamheden zijn. Bij de begroting is ervan uitgegaan dat er op de scholen voldoende bruikbare computers aanwezig zijn. Ook de administratieve procedures zullen omvangrijker zijn door deze extra component.

Projectteam

Cito stelt voor het project te laten uitvoeren door een team, waarin de benodigde expertise aanwezig is op het gebied van grootschalig onderzoek en van communicatie.

Het kernteam bestaat uit

Projectleiding: [REDACTED]

Coördinatie vertalingen: [REDACTED]

Administratie en logistiek, [REDACTED]

Wiskundige kennis: [REDACTED]

Financieel medewerker, [REDACTED]

Analyses [REDACTED]

Daarnaast is er ondersteuning op het gebied van communicatie, vertalingen, dataverwerking, logistiek, wervings- en toetsafnameprocedures, toekenning van ISCO-codes en scoring door oproepkrachten en andere interne en externe medewerkers.

Opdrachtgever: Ministerie van OCW, [REDACTED]

edoc 213265

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
28 mei 2010	2010.21/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geacht

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aangepaste aanvraag betr. 'Diagnostische toetsen afnemen en verbeteren' (Cit/6.2b-10-57). Deze aanvraag vervangt de aanvraag Cit/6.2b-10-57 die op 23 maart 2010 naar u verzonden is.

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer [naam] verzorgt de coördinatie van de SLOA-aanvragen.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlagen
Aangepaste aanvraag Cit/6.2b-10-57

26

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : unitmanager PO/VO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Diagnostische toetsen afnemen en verbeteren
Projectcode	Cit/6.2b-10-57
Doel activiteit	<p>a. Inschrijving en scoring diagnostische toetsen taal en rekenen b. Inhoudelijke aanpassing diagnostische toetsen taal en rekenen</p> <p>Schooljaar 2008-2009 zijn er diagnostische toetsen taal en rekenen (toetsen die aansluiten bij het referentiekader taal en rekenen) ontwikkeld voor zowel het voortgezet onderwijs als het middelbaar beroepsonderwijs. Het betreft toetsen voor de domeinen rekenen, lezen, luisteren en taalverzorging bij de niveaus 2F en 3F. Daarnaast zijn er voor deze domeinen ook toetsen ontwikkeld voor leerlingen waarvan verwacht wordt dat ze het 2F-niveau niet behalen. Schooljaar 2008-2009 zijn deze toetsen voor het eerst aangeboden aan het onderwijsveld. Ook in schooljaar 2009-2010 (vanaf 25 november 2009 tot en met 29 april 2010) worden deze toetsen ingezet.</p> <p>Ad a: scholen worden in de gelegenheid gesteld om deze toetsen te downloaden en af te nemen. Wanneer scholen bovenstaande toetsen afnemen, ontvangen ze een uitspraak over het behaalde referentieniveau op leerling- en groepsniveau. Ook wordt een schoolrapportage verstrekt.</p> <p>Ad b. De toetsen moeten deels vernieuwd worden om te voldoen aan de kwaliteitseisen. Op basis van inhoud (aansluiting bij de evaluatie diagnostische toetsen 2008-2009, september 2009), psychometrische kenmerken en opmerkingen uit het veld (scholen en andere belanghebbende partijen), zullen in dit project te vervangen vragen worden geselecteerd en ter vervanging nieuwe geschikte vragen worden geconstrueerd en getest.</p> <p>De proefafnames met deze nieuwe vragen zullen ook als input worden gebruikt als vervolgmeting (monitor) op systeemniveau.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Over de inhoud en de resultaten van de diagnostische toetsen taal en rekenen wordt regelmatig overlegd met relevante vertegenwoordigers uit het onderwijsveld waaronder CvE.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<p>Cito levert:</p> <p><u>a. Faciliteiten en ondersteuning om scholen in staat te stellen de huidige diagnostische toetsen (ontwikkeld schooljaar 2008-2009) af te nemen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - logistieke service om de diagnostische toetsen te kunnen downloaden door de scholen - het leveren van antwoordbladen en dvd's aan de scholen om de diagnostische toetsen te kunnen afnemen - afdruk- en scoringsservice na afdruk (inlezen van scores door Cito en verstrekken van rapportages door Cito aan de scholen)

	<p>Na schooljaar 2009-2010 zal gedurende juli-augustus een overzicht gemaakt worden voor OCW van de aantallen inschrijvingen/aanvragen en aantallen gescoorde antwoordbladen.</p> <p><u>b. inhoudelijk aanpassen diagnostische toetsen taal en rekenen</u> Selectie van te vervangen vragen in de bestaande diagnostische toetsen taal en rekenen en ontwikkelen van nieuwe vervangende vragen. Deze vragen zullen voor het bepalen van de psychometrische kenmerken voorgelegd worden aan leerlingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs die nog niet eerder aan de diagnostische toetsen hebben deelgenomen (proefafname). Op basis van de verzamelde gegevens worden de bestaande diagnostische toetsen aangepast.</p> <p>De aangepaste toetsen worden in schooljaar 2010-2011 aangeboden aan het onderwijsveld. Hiervoor zal in september separaat een aanvraag worden ingediend.</p>
Tijdpad	<p>Het tijdpad valt uiteen in twee gedeelten, overeenkomend met de twee doelen:</p> <p>a. faciliteiten en ondersteuning, januari 2010 - mei 2010</p> <p>b. aanpassen (en proefafname) diagnostische toetsen, januari 2010 – oktober 2010</p> <p>De constructie vindt plaats in januari-februari 2010. Het gereed maken van de toetsboekjes, het logistieke proces rondom de proefafname vindt plaats in maart. Afname in april. Analyse van deze afname vindt plaats in mei—juni-juli 2010.</p> <p>In oktober 2010 worden de aangepaste toetsen ter beschikking gesteld aan de scholen. Die activiteiten vallen buiten deze aanvraag.</p>
Doorloop	<p>Dit project sluit aan bij Cit/6.2b-8-23. Er zal een vervolg komen van dit project in schooljaar 2010/2011.</p>
Evaluatie	<p>Na schooljaar 2009-2010 zal gedurende juli-augustus een overzicht gemaakt worden voor OCW van het aantal inschrijvingen/aanvragen en gescoorde antwoordbladen.</p> <p>De resultaten van de afnames van de diagnostische toetsen taal en rekenen worden besproken met relevante organisaties van het onderwijsveld.</p>
Gevraagde subsidie 2010	<p>Totaal : € 391.834,- (a en b)</p> <p>Personele kosten: € 191.784,-</p> <p>Activiteitenkosten: € 200.050,-</p> <p>Toelichting bij a.:</p> <p>Activiteitenkosten: € 150.000</p> <p>Bij de activiteitenkosten is een stelpost: € 150.000,- opgenomen voor de inschrijving van leerlingen en afname en scoring van leerlingen.</p> <p>De stelpost valt uiteen in twee delen:</p> <p>I. inschrijving per leerling</p> <p>II. afname en scoring per leerling</p> <p>De kosten per leerling bedragen € 2,50. Deze € 2,50 is als volgt opgesplitst:</p> <p>I. inschrijving per leerling € 1,-</p>

	<p>II. afname en scoring per leerling € 1,50</p> <p>Op grond van aanmeldingen afgelopen schooljaar wordt ingeschat dat er 60.000 leerlingen gebmik zullen maken van I en II, in totaal 150.000 euro.</p> <p>Er kan sprake zijn van inschrijving en/of afname door minder leerlingen/deelnemers, dan wel inschrijving en/of afname door meer leerlingen/deelnemers. In augustus 2010 wordt een overzicht opgeleverd van het daadwerkelijke aantal leerlingen/deelnemers en de bijbehorende verrekening. Dit is de basis voor de eindafrekening.</p> <p>Wij verwachten in het schooljaar 2009-2010 een gering verschil tussen inschrijving en daadwerkelijke afname. Hoe groot het verschil uiteindelijk wordt, zal uit de evaluatie duidelijk worden.</p> <p>Toelichting bij b.:</p> <p>Personele kosten: € 191.784</p> <p>Activiteitenkosten: € 50.050,-</p>
--	--

edoc 215592

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer drs.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
8 juni 2010	2010.23/JW/AW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2010 (additionele subsidie)

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2010 (additionele subsidie), de aanvraag betr. 'Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C' (Cit/6.2b-10-10).

Voor eventuele vragen omtrent deze subsidieaanvraag kunt u contact opnemen met de heer [naam] verzorgt de coördinatie van de SLOA-aanvragen.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

LID KAAD VAN OCMW
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

27

Bijlagen
Aanvraag Cit/6.2b-10-10
Planning – begroting Cit/6.2b-10-10

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2010

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito instituut voor toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A, B en C
Projectcode	Cit/6.2b-10-10
Doel activiteit	Voor wiskunde worden de examenprogramma's grondig herzien door vernieuwingscommissies. Hierdoor verandert de inhoud en de werkwijze bij deze vakken en dient een veranderde toetsing in het kader van het schoolexamen hierbij aan te sluiten. In augustus 2009 zijn de eerste pilotscholen gestart. Het project "Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde A,B en C" ontwikkelt samen met docenten van de pilotscholen een opzet voor de eigen schoolexamens en daarbij aansluitend voorbeeldopgaven voor schoolexamens nieuwe stijl gebaseerd op de uitgangspunten van de vernieuwde examenprogramma's. Deze vernieuwde schoolexamens dienen als kwalitatieve referentiepunten en als inspiratiebron voor de docenten.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Met de ontwikkelgroepen voor de nieuwe examenprogramma's worden de essenties van de vernieuwing in het schoolexamen besproken. Daarnaast worden de voorbeeldopgaven ontwikkeld samen met pilotscholen voor de nieuwe examenprogramma's. Er komt afstemming over de werkwijze bij de schoolexamens.
Producten en Diensten	Coaching van de docenten van de pilotscholen bij het ontwikkelen van de vernieuwde schoolexamens. Een cd-rom of andere informatiedrager gericht op docenten wiskunde van havo en vwo met <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van voorbeelden voor een vernieuwde opzet van het schoolexamen in het kader van de vernieuwde examenprogramma's • voorbeeldopgaven voor schoolexamens met bijbehorende psychometrische gegevens. De opgaven zullen ter beschikking worden gesteld van de scholen.
Tijdpad	De werkzaamheden zullen plaatsvinden gedurende 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014. /januari-oktober 2010 Voorbereiding met werving pilotdocenten, instructie over de kwaliteitsverbetering van schoolexamens, bekijken plannen voor schoolexamens bij de pilotscholen. schooljaar 2010-2011 coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens schooljaar 2011-2012 coaching docenten bij ontwikkeling/constructie, gebruik en evaluatie schoolexamens, schooljaar 2012-2013 proefafnames op pilotscholen. najaar 2013/voorjaar 2014 publicatie cd-rom havo en vwo
Doorloop	Doorloop na 2010 is voorzien tot en met 2014 (zie tijdpad hierboven).
Evaluatie	Van het verloop van het project zal een verslag worden gemaakt. De

	opgaven worden samen met docenten van scholen ontwikkeld. De conceptopgaven zullen ter beoordeling aan een bredere kring van docenten worden voorgelegd.
Gevraagde subsidie 2010	<p>Totaal € 40.320</p> <p>Personele kosten : € 34.320 (30 dagen à € 1.144)</p> <p>Activiteitenkosten : € 6.000</p> <p>Voor volgende jaren wordt een separate aanvraag ingediend.</p>

**BIJLAGE 2 PLANNING / BEGROTING VOOR DE PRODUCTIE VAN
OPGAVEN TBV SCHOOLLEXAMENS VERNIEUWDE WISKUNDE**

versie 020610
vak

		2010		2011		2012		2013		2014	
		dagen		dagen		dagen		dagen			
		TD	euro's	TD	euro's	TD	euro's	TD	euro's		
wiskunde A	havo/vwo	5	5.720	20	23.200	20	23.898	20	24.613		-
wiskunde B	havo/vwo	5	5.720	20	23.200	20	23.896	20	24.613		-
wiskunde C	havo/vwo	5	5.720	20	23.200	20	23.896	20	24.613		-
projectleider		15	17.160	16	18.560	16	19.117	16	19.690	17	21.549
psychometricus				4	4.640	4	4.779	4	4.923		-
vergoeding docenten schrijvers			3.000		10.000		3.000				
activiteitenkosten bijeenkomsten docenten			3.000		3.000		1.500				
opmaken							750		750		
voorlichtingsbijeenkomsten							3.750		3.750		3.750
publicatie	havo								7.500		7.500
publicatie	vwo								7.500		7.500
	totaal	30	40.320	80	105.800	80	104.584	80	117.952	17	40.299
P	kosten totaal	30	34.320	80	92.800	80	95.584	80	98.452	17	21.549
A	kosten totaal		6.000		13.000		9.000		19.500		18.750

				+ 3%	+ 3%	+ 3%
dagtarief TD		1.144	1.160	1.195	1.231	1.268
dagtarief PL		1.144	1.160	1.195	1.231	1.268
dagtarief POK		1.144	1.160	1.195	1.231	1.268

NB 1 het betreft schoolexamens voor havo en een jaar later voor vwo

NB 2 Bij de ontwikkeling van de schoolexamens worden docenten van de pilotscholen ingeschakeld